

JIHO ČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ARCHIVNICTVÍ A POMOČNÝCH VĚD HISTORICKÝCH

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

KORESPONDENCE MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE V ROCE 1560

Vedoucí práce: Mgr. Lenka Martínková, Ph.D.

Autor práce: Michala Brožová

Studijní obor: Archivnictví

Ročník: čtvrtý

2014

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 5. prosince 2013

.....

Anotace

Hlavním úkolem bakalářské práce s názvem „Korespondence msta eských Budjovic v roce 1560“ je přiblížení diplomatického styku msta eských Budjovic s panovníckým dvorem, nejvyššími zemskými úředníky a šlechtici z panského stavu. Jedná se o kritickou vědeckou edici pramene. Práce je rozdělena do čtyř kapitol. Úvod je zaměřen na přiblížení použitých pramenů a literatury, ale zabývá se také dosavadním zpracováním tématu korespondence. Druhá kapitola přibližuje všeobecný vývoj mstské správy v českém království i samotného msta do začátku 17. století. Třetí kapitola se věnuje záznamům korespondence v rámci „pragmatických písemností“ a možnostem zpřístupnění mstských knih. Čtvrtá kapitola je zaměřena na samotný rozbor použitých mstských knih z hlediska diplomatického i obsahového a je zároveň jádrem celé studie. Závěr je zhodnocením zjištěných poznatků. Součástí práce je také seznam použitých pramenů a literatury a přílohy zobrazující ukázky jednotlivých listů. Následuje ediční poznámka a vlastní edice – či jednotlivé listy v plném znění a chronologickém pořadí, doplněné poznámkovým aparátem a nezbytnými rejstříky.

Annotation

The main achievement of the Bachelor thesis called “Mail system of Ceske Budejovice town in 1560” is approximation of diplomatic relations of Ceske Budejovice town and royal court, the highest yeomen and aristocrats from feudal order. Thesis is critical scientific edition of source-book. Paper is divided into four chapters. Prologue approximates applied sources and literature, but also concerns background processing theme of correspondence. Second chapter is approaching general development of close corporation in the Czech Kingdom and Ceske Budejovice town from the beginning 17th century. Third chapter discuss correspondence queuing of “pragmatic papers” framework and access possibilities of town books. Forth chapter is focused on very analysis of used town books; it is a gist of this paper in diplomatic and substance aspect. Resume is evaluation of findings. Work content is also a list of used papers, literature and supplements picturing paper examples. Following part is a list of papers in chronological order, supplemented with notes and essential index.

Podkování

Na tomto místě bych ráda podkovala všem, kteří se nějakým způsobem podíleli na vzniku této bakalářské práce.

Mé upřímné podkování patří pracovníkům Státního okresního archivu v Českých Budějovicích a panu doc. PhDr. Josefu Hrdličkovi Ph.D., za jejich obětavou pomoc, ochotu a cenné rady.

Mé nejsrdčejší podkování však patří především vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Lence Martínkové Ph.D. za její cenné rady, odborné vedení a připomínky, ale i za velikou podporu, trpělivost, laskavý a vstřícný přístup.

Obsah

ÚVOD.....	7
VÝVOJ A SPRÁVA MĚSTA BRNO SKÝCH BUDOVIC DO ROKU 1618.....	12
KORRESPONDENCE JAKO „PRAGMATICKÁ PÍSEMNOST“ A MOŽNOSTI JEJÍHO ZPĚTUPRAVNĚNÍ.....	17
EDICE KORRESPONDENCE.....	20
<i>ROZBOR KONCEPTNÍCH KNIH</i>	20
EDICE A PŘÍLOHY.....	34
EDICE.....	36
ZÁVĚR.....	136
SEZNAM EDITOVANÝCH KONCEPTŮ.....	137
REJSTŘÍKY.....	140
REJSTŘÍK JMENNÝ.....	140
REJSTŘÍK MÍSTNÍ.....	146
REJSTŘÍK VĚCNÝ.....	148
SLOVNÍK.....	152
SEZNAM ZKRATEK.....	155
SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY.....	156
PŘÍLOHY.....	161

ÚVOD

Hlavním cílem této předkládané edice je přiblížení dobové korespondence a diplomatických styků mezi českým Budjovickým panovníkem Ferdinandem I. Habsburským, arciknížetem Ferdinandem zvaným Tyrolským a s ním, kterými přisloužníky českého panstva v průběhu roku 1560.

Zárodky české korespondence nacházíme již od samotného počátku našich měst, která si musela vyměňovat informace nejen s panovníky, mezi sebou navzájem, ale i se svými sousedy, a už se jednalo o přisloužníky panského a rytířského stavu nebo o svetské a církevní instituce. Městské kanceláře si za tímto účelem vedly městské knihy, v nichž se již od počátku objevovaly nejen opisy došlých, ale i vydaných dokumentů. Knihy se poté dále specializovaly podle účelu, za kterým byly městskou kanceláří vedeny. Pro odeslanou a došlou poštu se užívalo speciálních městských knih nazývaných *konceptáře (registra)* a *kopiáře*. Tyto specializované městské knihy patří mezi knihy městské správy, zajišťující postavení města jako celku.¹ Kromě konceptů odeslané a opisů došlé pošty v nich můžeme najít i opisy dokumentů zhotovovaných na zakázku pro zájemce, kteří neuměli psát nebo vyžadovali správnou formální podobu textu, opisy ústně předaných zpráv nebo zápisy z jednání.

Knihy konceptů a kopiářů se dají využít pro studium české komunikace jak v rámci Království českého, tak i do zahraničí, ale také pro rozsah politické komunikace města a jeho vlivu, studium migrací, soudních a konfesijních procesů, pro hospodářské dějiny, dějiny každodennosti apod. Tato studie je zaměřena na přiblížení české korespondence s panovníkem, místodržícími království a přisloužníky panského stavu, kterou se snaží přiblížit odbornou vědeckou edicí na základě těchto knih konceptů.

---

¹ Ludmila SULITKOVÁ, *Stav a perspektivy vydávání městských knih v českých zemích (středověk a raný novověk)*, in: Ústecký sborník historický. Suplementum 1. *Stav a perspektivy zpřístupňování středověkých a raně novověkých městských knih*, Ústí nad Labem 2010, s. 29.

Problematice dle jin komunikace se čeští badatelé soustavně ji vrací od 90. let 20. století. Pozornost byla věnována spíše korespondenci meziměstské² a šlechtické.³

---

² Příkladem může být například ucelená monografie Jana VOJTÍŠKOVÁ, *Písemná komunikace mezi českými královskými městy v době předlohorské na příkladu Nového Města pražského a polabského a tím stí*, Praha 2011. Z prací o českobudovovické meziměstské korespondence například Miroslava CTIBOROVÁ, *Korespondence mezi purkmistrem a radou města českých Budovovic a purkmistrem a radou města Soběslavi*, TA 11, 2002, s. 147-153. Vlastimil KOLDA, *Listy purkmistra a rady města Hradiště hory Tábor do českých Budovovic I. (1505 - 1538)*, TA 8, 1997 - 1998, s. 37 - 46. TÝŽ, *Listy purkmistra a rady města Hradiště hory Tábor do českých Budovovic I. (1505 - 1538, dodatek)*, Táborský archiv 9, 1999, s. 121 - 129. TÝŽ, *Listy purkmistra a rady města Hradiště hory Tábor do českých Budovovic, část 2. - 1538 až 1550*, TA 10, 2000-2001, s. 291 - 319. Tomáš STERNECKÝ, *Z korespondence mezi českými Budovovicemi a Brnem v polovině 16. století*, Brno v minulosti a dnes 18, 2005, s. 557-587. Jaroslav KUBÁK, *Vzájemné styky českých Budovovic a Jindřichova Hradce v českobudovovické knize koncept v letech 1538-1550*, JSH 35, 1966, s. 79-81. Z jiných materiálů: Vlastimil SVRÁK, *Korespondence mezi Táborem a Jihlavou v době předlohorské*. (české listy dochované v jihlavské městské registratuře), TA 9, 1999, s. 131- 150. TÝŽ, *Listy zaslané jihlavskou městskou radou do Tábora v letech 1574 -1576*, TA 10, 2000-2001, s. 321 - 326. Jan ERNÝ, *Korespondence mezi městy Rakovníkem a Sláným v 16. století*, Slánské rozhovory 2007. Slané a Rakovník, 2007, s. 19-22. Ludmila SULITKOVÁ, *Diplomatická produkce raněnovověkého královského města Brna*, Brno v minulosti a dnes 18, 2005, s. 101-117.

³ Korespondence významných českých šlechtických rodů i jednotlivých osobností byla v 19. a na počátku 20. století oblíbené badatelské téma. Pro potřeby současných historiků již tyto edice nejsou dostatečné. Zde uvádím jen některé novější práce, například Václav BŘEŽEK – Josef HRDLÍK (edd.), *Rodinný život posledních pánů z Hradce ve světle jejich korespondence*, Opera historica 6, 1998, s. 145-272. Pavel MAREK (ed.), *Svědectví o ztrátě starého světa. Manželská korespondence Zdeňka Vojtycha Popela z Lobkovic a Polyxeny Lobkovicové z Perštejna*, české Budovovice 2005. Petr MAREŠ, *Karel Štastovec Myška ze Žlutic. Život předlohorského rytíře ve světle rodinné korespondence*, Ústí nad Labem 2000. Anna SKÝBOVÁ (ed.), *Listy bílé paní Rožmberské*, Praha 1985. Petr VOREL (ed.), *Edice listů Jaroslava z Pernštejna z února až června 1547*, in: TÝŽ, *Pernštejnská diplomacie v době stavovského povstání roku 1547*, VSH 3, 1993, s. 259-272. TÝŽ (ed.), *Edice register bratří z Perštejna z let 1550-1551*, in: TÝŽ, *Česká a moravská aristokracie v polovině 16. století*, Pardubice 1997, s. 49-303. Zde také VYBÍRAL, *Politická komunikace aristokratické společnosti českých zemí na počátku novověku*, české Budovovice 2005. Tento typ pramenů byl zpracováván i v odborných pracích, například Petr LUTTER, *Evropa, Španělsko a Itálie ve světle španělské korespondence Zdeňka Vojtycha Popela z Lobkovic s Polyxenou z Lobkovic*, české Budovovice 1997. Radka TIBITANZLOVÁ, *Korespondence Kateřiny ze Žerotína*, Hradec Králové 2003.

Tématu korespondence msta se šlechtou, se v novala i Václava Kodadová⁴ ve své bakalářské práci. Zaměřila se na korespondenci purkmistra a rady msta eské Budjovice s Bohunkou z Pernštejna, paní na Hluboké. K edici je připojen krátký text o dalších msta eských Budjovic, o pernštejnské vládě na Hluboké a o Janu Petříkovi z Benešova, budjovickém mstském písaři. Krom kritiky a shrnutí pramene není v novaně přílišná pozornost významu a obsahu edicí zpřístupněné korespondence. Význam této práce spoívá především ve stručném životopise paní Bohunky, které dosud nebyla v literatuře v novaně věnována pozornost.

Tomáš Sterneck uvedl dvoudílnou edici v časopise pro historii a vlastivědu jižních Čech s názvem *Korespondence královského msta eských Budjovic s rožmberským úředníkem Petrem Doudlebským z Doudleb*.⁵ Krátká studie se věnuje zejména přebírání tohoto příslušníka staro eského jiho eského rytířského rodu ve službách pánů z Rožmberka, avšak obsahové zhodnocení předkládané edice prakticky schází. Obě tyto práce jsou především samostatným edičním počinem bez zhodnocení významu a obsahu pramene. Korespondenty jsou zde také osoby, které nezastávají některé z veřejných úřadů.

Při zpracovávání této práce jsem se inspirovala právě v těchto pracích. Využila jsem je k seznámení s tématem, k poznání základních pramenů a literatury, možnost přístupu při zpracování a tvorbou odborné edice.

Při sestavování této práce jsem vycházela z archiválií uložených ve Státním okresním archivu eské Budjovice (dále jen SOKA eské Budjovice) ve fondu Archiv msta eské Budjovice (dále jen AM eské Budjovice). Konkrétně se jedná o *Knihu konceptů a kopií týkající se sporů msta eské Budjovice s Vilémem z Rožmberka o*

---

⁴ Václava KODADOVÁ, *Korespondence purkmistra a rady msta eské Budjovice s Bohunkou z Pernštejna a na Hluboké v letech 1545-1548*, eské Budjovice 2006.

⁵ Tomáš STERNECK, *Korespondence královského msta eských Budjovic s rožmberským úředníkem Petrem Doudlebským z Doudleb (+1550). I (II) Dopisy z let 1532-1845 (1546)*, Východočeský časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech, 2004.

obchod solí a silnice vedené od 28. června 1560 do 25. února 1562,⁶ *Knihu koncept* vedenou od 2. ledna 1560 do 24. prosince 1562⁷ a *Knihu koncept* vedenou pro období mezi 8. lednem 1560 a 5. zářím 1561.⁸

Další zdroje představovala historická a místopisná zeměpisná literatura a periodika. Kompletní seznam literatury se nachází v bibliografické příloze této práce. Na tomto místě bych se ráda blíže pozastavila jen u několika prací.

Pro bližší topografické určení v edici uvedených lokalit jsem vycházela z práce Antonína Profouse, *Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny*⁹ a z práce Karla Kušery, *Msta a mstečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*.¹⁰

Od jiných mstaeských Budjovic pojednávají různá hesla v *Encyklopedii českých Budjovic*,¹¹ do téme se o nich i v práci Karla Kušery.¹² O počátcích msta pojednává článek Jaroslava Echurey¹³ a Bohumíra Janouška¹⁴ pro Jihočeský sborník historický a krátký úvod přináší také již zmíněná kvalifikační práce Václavy Kodadové¹⁵ a Marty Schönbekové.¹⁶ Je téma považována, že toto významné královské město dosud nemá

---

⁶ SOKA České Budjovice, AM České Budjovice, kniha č. 295, *Knihu koncept a kopií týkající se spor msta . Budjovice s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozep msta Budjovic českých s panem Vilémem z Rožmberka léta 1560)*, 28. 6. 1560 – 25. 2. 1562.

⁷ TAMTĚŽ, kniha č. 296, *Knihu koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562)*, 2. 1. 1560 – 24. 12. 1562.

⁸ TAMTĚŽ, kniha č. 297, *Knihu koncept (Concepti rozlišené od léta 1560 a 1561)*, 8. 1. 1560 – 5. 9. 1561.

⁹ Antonín PROFOUS, *Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny I-IV*, Praha 1951.

¹⁰ Karel KUŠERA, *Msta a mstečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku I-VII*, Praha 1996-2008.

¹¹ *Encyklopedie českých Budjovic*, České Budjovice 1998.

¹² Karel KUŠERA, *Msta a mstečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku I*, Praha 1996.

¹³ Jaroslav ECHURA, *Počátky královského msta českých Budjovic*, JSH 53, 1984, s. 57-67.

¹⁴ Bohumír JANOUŠEK, *Rod Klaric a rychtářský úřad v českých Budjovicích*, JSH 34, 1965, s. 1-11.

¹⁵ Václava KODADOVÁ, *Korespondence purkmistra a rady msta České Budjovice s Bohunkou z Pernštejna a na Hluboké v letech 1545-1548*, České Budjovice 2006.

¹⁶ Martina SCHÖNBEKOVÁ, *Korespondence mezi purkmistrem a radou msta českých Budjovic a rychtářem a konšely msta Tebov v 16. století*, České Budjovice 2011.

komplexní monografii předkládající d jiny m sta od po átku po sou asnost, jako je tomu u jiných m st.¹⁷

Poznatky z d jin správy v obecné rovin jsem erpala p edevším ze souborné práce *D jiny správy v eských zemích od po átk státu po sou asnost*, která je nejkomplexnější prací z tohoto oboru.¹⁸

Jednotlivé datace jsem ur ovala pomocí chronologických tabulek z nejucelen jší a nejnov jší práce *Historická chronologie* od Marie Bláhové.¹⁹

Staro eské výrazy a archaismy jsem se pokusila vysv tlit pomocí *Staro eského slovníku* od Jana Gebauera²⁰ a *Malého staro eského slovníku* od Jaromíra B li e, Adolfa Kamiše a Karla Ku ery.²¹ Výraz „duo ástek“ („du ástek“) se ve své práci pokusila vysv tlit Václava Kodadová a vysv tlení významu pojmu „zámek“ („Vaší arciknížecí Milosti zámek m sta Bud jovice“)²² mi poskytl editel SOKA eské Bud jovice PhDr. Daniel Ková .

P i zpracování edice jsem se ídila platnými edicími zásadami podle píru ky Ivana Š oví ka,²³ která je nejdetailnější a nejpoužívan jším dílem v tomto oboru, popisujícím zásady tvorby edic novov kých historických pramen . Dále jsem se inspirovala zmín nými edicemi korespondence.

---

¹⁷ Je zde mín ěna zejména historická áda *D jiny m st*, od nakladatelství Lidové noviny s.r.o., ve které již vyšly svazky o d jinách Berouna, Duchcova, Jihlavy, Klatov, Loun, M lníka, Mikulova, Náchoda, Nového Ji ína, Opavy, Ostravy, Rokycan a Žatce.

¹⁸ Zde ka HLEDÍKOVÁ – Jan JANÁK – Jan DOBEŠ, *D jiny správy v eských zemích od po átku státu po sou asnost*, Praha 2007.

¹⁹ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, Praha 2001.

²⁰ Jan GEBAUER, *Staro eský slovník I-II*, Praha 1970.

²¹ Jaromír B LI – Adolf KAMIŠ – Karel KU ERA, *Malý staro eský slovník*, Praha 1979.

²² Koncept . 60.

²³ Ivan Š OVÍ EK, *Zásady vydávání novov kých historických pramen z období do po átku 16. století do sou asnosti*, Praha 2002.

VÝVOJ A SPRÁVA MĚSTA BUDJOVIC DO ROKU 1618

Založení královského města Budjovic bylo součástí plánu na upevnění královské moci Přemysla Otakara II. (asi 1233-1278) na samém jihu českého království. Mělo být oporou panovnické moci zejména proti rozpínavosti rodových držav mocného šlechtického rodu Vítkovců. Zdejší územím také vedla cesta do sousedního Rakouska a obchodní cesta nazývaná se Zlatá. Název Zlatá stezka označuje i obchodní cesty vedoucí z bavorského města Pasova přes hranice českého království. Jednou z těchto cest byla i cesta do Prachatic. Této silnici ve 13. století začala konkurovat silnice z Mautern do Cáhlova (Freistadt) a dále do českých Budjovic.²⁴

Vyměněním a založením města byl pověřen zvíkovský purkrabí Hirzo. Samotnému vyměnění města předcházelo budování dalších panovnických opor ležících v blízkosti plánovaného města: cisterciáckého opatství ve Zlaté Koruně (mezi lety 1259 až 1263) a získání hradu Hluboká nad Vltavou. Pro umístění města byla vybrána strategická pozice při soutoku řek Vltavy a Malše, poblíž starší osady částečně z Budjovic, pro kterou se po založení královského města vžil označení *Staré město*.²⁵

Již od počátku svého založení se město²⁶ zařadilo pod právní okruh norimberský (jihonomecký) a odvolací instancí i poradním místem v právních záležitostech bylo Staré Město pražské. Hlavním reprezentantem královské moci se stal rychtář (*iudex*), který byl v počátcích města nejdůležitější institucí městské správy. Kromě zodpovědnosti za chod města ve prospěch panovníka byl hlavní osobou v městském

²⁴ Zdeněk ŠIMEK, *Encyklopedie českých Budjovic*, s. 318-320.

²⁵ O založení města pojednávají: Jiří KUTHAN, *Encyklopedie českých Budjovic*, s. 560-561. TÝŽ, *Encyklopedie českých Budjovic*, s. 157. Martina SCHÖNBEOVÁ, *Korespondence*, s. 18.

²⁶ Stejně jako ostatní významná královská města, měly také české Budjovice od středověku své hradby. Chránily obyvatele před vnějším nepřítelem, byly výrazem politické důležitosti města a tvořily jeho zřetelnou hranici. Uvnitř městských hradeb panovaly odlišné právní vztahy nežli v okolním světě. Více o opevnění města Daniel KOVÁŘ, *Královská pevnost na jihu českých zemí. Z minulosti českobudjovických hradeb*, české Budjovice 2006. O městě uzavřeném hradbami vypovídá i označení „zámek“ z nomenklatury, v předložené edici, a to na stranách 12, 14, 60, 62, 72, 78 a 79. Více o tomto termínu: Josef MACEK, *Jagelonský vzkvívání českých zemí (1471-1526) III*, Praha 2002, s. 80-86. Daniel KOVÁŘ, *České Budjovice – město a zámek Jeho Milosti Císařské*, dosud nepublikováno.

soudnictví. Spolu s ním p sobil ve m st dvanácti lenný sbor p íšežných z ad m š an , který se v ele s purkmistrem postupn m nil v m stskou radu. Úloha p íšežných jako m stského orgánu se neomezovala jen na soudní úlohy, ale záhy se vztahovala i na ízení všech vnit ních záležitostí. Tuto komunitu tvo ily p edevším bohaté kupecké vrstvy, ze kterých se konstituoval tzv. patriciát jako vedoucí složka ve m st .

Od druhé poloviny 13. století docházelo ve velkých m stech pražského právního okruhu k vyhra ování m stské rady, jež byla personáln totožná se sborem p íšežných, k osamostat ování sm ůjící k omezení a zatla ení významu rychtá e, v dob husitských válek, jako zástupce pána m sta, respektive k nahrazení všech jeho funkcí samosprávnými orgány m sta. V d sledku toho k omezení vlivu pána m sta v bec a k osamostatn ní m st. To v eských Bud jovicích vyústilo roku 1457 k zakoupení rychtá ství m stem, což povrdil král Ladislav (1440-1457). Rychtá se tak stal m stským z ízencem a zam stnancem rady, která jej také ustanovovala.²⁷

Rady, jako vlastní samosprávné orgány m sta, byly voleny komunitou plnoprávných m š an , tj. držitel m š anského práva, a košely anebo tzv. radní oligarchií, tj. p íslušníky n kolika málo nejvýznamn ějších rodin, které byly schopny tyto estné a tedy neplacené funkce vykonávat. Výsledná volba byla potvrzována králem nebo podkomo ím. Toto „sázení“ rad bylo d ležitou složkou správní innosti podkomo ího a m lo zaru it kontinuitu a ádný chod správy m sta.²⁸ Docházelo však k uzavírání vrstvy patriciátu, která v královských privilegovaných m stech sm ovala ke splynutí s rytí ským stavem, což vedlo k ovládnutí rady st edními vrstvami. Volba za košela byla vázána na plné m stské právo, které m l pouze ob an vlastníci ve m st nemovitost, a proto platil m stský census. Košelé se v p edsednictví rady st ídali, p edsedající košel se nazýval purkmistr a délka funk ního období byla závislá na

---

²⁷ O rychtá ském ú adu a vzestupu moci m stské rady jako p edstaviteli m stské samosprávy pojednávají: Bohumír JANOUŠEK, *Rod Klaric a rychtá ský ú ad v eských Bud jovicích*, JSH 34, 1965, s. 1-11. Zde ka HLEDÍKOVÁ –Jan JANÁK –Jan DOBEŠ, *D jiny*, s. 205-208. Martina SCHÖNBEKOVÁ, *Korespondence*, s. 18. Václava KODADOVÁ, *Korespondence*, s. 8-9.

²⁸ K ceremoniálu obnovování m stských rad viz.: Tomáš STERNECK, *Obnovování eskobud jovické m stské rady za t icetileté války*, JSH 74, 2005, s. 104-150.

po etnosti rady.²⁹ Předávání úřadu se dalo pomocí slavnostního ceremoniálu podobně jako u některých jiných měst. Předem stanovené podmínky mohlo být mnohem více než závaznější podmínky, jako byla dlouhodobá nemoc, nepřítomnost či předčasná úmrtí. Takto krátké funkční období nedovolovalo purkmistru rozvinout vlastní dlouhodobější politiku což se však netýkalo primátora, ani prvního a nejvýznamnějšího z konšelů, který zastával svůj úřad po celý rok a zpravidla i přes několik funkčních období rady.³⁰

Rady se scházely k pravidelným nevelkým schůzkám (tzv. *manioquiliím*) konaným převážně v domech konšelů a od 14. století v městské radnici. Tato budova se nacházela na rohu nynějších ulic Radniční a Biskupské, ale před rokem 1433 získala obec pro tyto účely protější rohový dům, v místě dnešní radnice. Přestavbou z let 1555-1558 dostala renesanční podobu a svou dnešní barokní podobu získala v letech 1727-1730.³¹

V husitském období při faktickém nefungování královské moci došlo uvnitř správy města k několika závažným změnám. Rychtář ztratil svou moc a dostával se do podruží městské rady. Mimořádný význam ve fungování správy města získala v husitské době *městská obec*, která však v této době zažila značnou proměnu. Již ve druhé polovině dvacátých let se začala rozlišovat *velká obec* a *obec*, která byla shromážděním pouze mužů. Z této obce nabyli zvláštního významu *starší* (*senior communitatis*), kteří se alespoň v pražských městech proměnili z pasivního kontrolního orgánu v poměrně samostatnou politickou a organizační složku.³²

Z husitského období vyšla města jako jedna z vedoucích politických sil v zemi a to i díky posílenému hospodářství a zakupování venkovských zpupných a lenních statků. Většina měst se zbavila zakupování rychtářů do rukou městských obcí své faktické závislosti na rychtářích – šlechticích, a tím posílila autonomii v rozhodování městské rady. Po rozvynutí samosprávy se postavila na zemských sněmech bok o bok obma šlechtickým stavem jako rovnocenný partner. Za krále Jiřího z Poděbrad (1420-1471)

---

²⁹ Zdeška HLEDÍKOVÁ – Jan JANÁK – Jan DOBEŠ, *Dějiny*, s. 205-208.

³⁰ Daniel KOVÁŘ, *Muži v děle budějovické radnice*, české Budějovice 2008, s. 8.

³¹ Daniel KOVÁŘ, *Muži*, s. 9.

³² Zdeška HLEDÍKOVÁ – Jan JANÁK – Jan DOBEŠ, *Dějiny*, s. 212.

navíc získala řadu privilegií hospodářského a správního charakteru.³³ Od sedmdesátých let vzrůstalo napětí mezi šlechtou a městy, které vyústilo v ostrý konflikt v polovině let osmdesátých a bývá označován jako *zápas mezi šlechtou a městy*.³⁴

Iniciativy se ujala šlechta, která začala podnikat a hospodářská práva městu ji značně omezovala. Roku 1500 bylo vydáno *Vladislavské zřízení zemské*, první písemný svod českého zemského práva, které populo postavení města jako samostatného stavu. Města je například hlasování odmítla, avšak král Vladislav II. Jagelonský (1456-1516) se naklonil na stranu šlechty a *Vladislavské zřízení zemské* roku 1502 schválil. Roku 1508 získala města zápis do desk zemských o právoplatnosti svého hlasu ve věcech, které se jich týkaly. *Svatováclavská smlouva* z roku 1517 vzniklý stav pouze stvrzovala.

Do městského stavu, se všemi politickými právy, patřila pouze města královská a venovaná. Města privilegovaných a podkomorských, v nichž byli měšťané osobně svobodnými lidmi, bylo v městech okolo tucetů a venovaných se v roce 1569 na našem území nacházelo devět. V pohusitské době se rozrostl počet měst komorních, tj. měst nacházejících se v přímém majetku krále, která se však nemohla účastnit plnoprávného politického života městského, protože měšťané z komorních měst nebyli osobně svobodnými lidmi, nýbrž královskými poddanými, s nimiž panovník nakládal jako kterákoli jiná vrchnost. Znamenný rozvoj však zaznamenala města poddanská dokládající hospodářské snažení šlechty.³⁵

Zásadním zlomem ve vývoji a postavení českých královských a venovaných měst bylo stavovské povstání z roku 1547 proti králi Ferdinandovi I. Habsburskému (1503-1564), který po porážce povstání na odbojná města uvalil nejvyšší podíl viny. Sankcí byla z českých měst ušetřena jen Plzeň, české Budějovice a Ústí nad Labem, které se povstání neúčastnily, a které si tak zachovaly i své postavení v politickém uspořádání

---

³³ Petr RAK, *Česká venkovská královská města v politice Jiřího z Podbrad, Sborník historický 32, 1985, s. 5-51.*

³⁴ Zde ka HLEDÍKOVÁ – Jan JANÁK – Jan DOBEŠ, *Dějiny*, s. 213.

³⁵ Zde ka HLEDÍKOVÁ – Jan JANÁK – Jan DOBEŠ, *Dějiny*, s. 213-214. Martina SCHÖNBEKOVÁ, *Korespondence*, s. 13-14.

zem . Ostatní m sta byla postavena pod zprost edkovaný dohled krále a byla prohlášena za sou ást královské komory.

S tím souvisela likvidace samostatného hlasu m st na sn mech, kterých se nadále sm la ú astnit jen z milosti krále. S odn tím privilegovanosti souvisí i z ízení apela ního soudu v Praze v lednu roku 1548, který od Starého M sta pražského p evzal právo vrchní soudní stolice pro v tšinu královských m st. Tato podoba m stské správy z stala vesm s zachována až do josefínských reforem, ale ješt v p edb lohorské dob byla opat ení v díl ích aspektech zmír ována. Šlechta byla oproti m st m potrestána mnohem mírn ji, a tak její vliv po povstání výrazn vzrostl.³⁶

---

³⁶ Více o dopadu stavovského povstání v roce 1547 pojednávají: Martina SCHÖNBEOVÁ, *Korespondence*, s. 15-16. Zde ka HLEDÍKOVÁ – Jan JANÁK – Jan DOBEŠ, *D jiny*, s. 217-219. Josef JANÁ EK, *eské d jiny. Doba p edb lohorská 1526-1547 I-II*, Praha 1968-1984.

KORESPONDENCE JAKO „PRAGMATICKÁ PÍSEMNOST“ A MOŽNOSTI JEJÍHO ZPÍSTUPOVÁNÍ

Již od 90. let 20. století se do pozornosti badatelů dostává nejen vznik a šíření písemností, ale také jejich funkce. Ze široce koncipovaného studia problematiky písemné kultury se tak vylenilo téma, pro něž se vžilo označení „*pragmatické písemnosti*“.³⁷ V užším smyslu jsou do tohoto pojmu zahrnuty písemnosti, které vznikaly především v souvislosti se správní a hospodářskou činností, a již šlo o „*státní*“ i „*veřejnou*“ správu, nebo o soukromé záznamy. V širším pojetí „*pragmatické*“ písemné kultury tento pojem zahrnuje nejen hospodářské a správní písemnosti, ale i písemnosti literární, pokud mají nějaký „*pragmatický*“ význam. V tomto smyslu tedy *pragmatické písemnictví* zahrnuje všechny formy použití písma a textu, které bezprostředně slouží jakémukoli typu úředního jednání.³⁸ Mezi *pragmatické písemnosti* tedy můžeme zahrnout i státní diplomatické produkce za určitých okolností. Zvláštní místo však patří zejména státním knihám všech druhů a typů.

Ludmila Sulitková ve své studii o vývoji státních knih v Brně, ve které se mimo jiné teoreticky zabývala i typologií tohoto druhu pramene, určila, že jedním ze základních druhů jsou knihy státní správy. Ke těmto knihám státní správy patří knihy týkající se obnovování, jednání a výsledků jednání státních rad, registra státních vystavených písemností (kopií), případně jiné pomocné kancelářské knihy, jako formuláře a koncepty.³⁹ Podle tohoto vymezení tedy můžeme mezi „*pragmatické písemnosti*“ patřit i pomocné kancelářské knihy, jakými jsou kopie a koncepty. Více o praktické úloze v *Úvodu a Rozboru konceptních knih* v této studii.

Na počátku práce této studie byla snaha o vytvoření databáze umožňující zpřístupnění jednotlivých záznamů v konceptech a kopiích, která by se dále doplňovala o další

---

³⁷ Základní informace o „*pragmatických písemnostech*“ viz.: Marie BLÁHOVÁ, *Pragmatická písemná kultura*, in.: Zdeněk HOJDA – Hana PÁTKOVÁ (edd.), *Pragmatické písemnosti v kontextu právním a správním*, Praha 2008, s. 15-27.

³⁸ TÁŽ, *Pragmatická písemná kultura*, in.: Zdeněk HOJDA – Hana PÁTKOVÁ (edd.), *Pragmatické písemnosti v kontextu právním a správním*, Praha 2008, s. 19-20.

³⁹ Ludmila SULITKOVÁ, *Vývoj státních knih v Brně ve středověku*, Praha 2004, s. 77.

m stské knihy. Představou bylo zprístupnění záznamů v plném i zkráceném znění s nezbytnými křížovými rejstříky. Absence propracované metodologie, časová náročnost při zpracování většího celku korespondence a malé zkušenosti autorky této studie znemožnily vytvoření takovéto databáze.

Zájem o editování mstských knih se zatím soustředí především na knihy hospodářsko-finanční⁴⁰ a hrdelního soudnictví.⁴¹ Jistě to souvisí i s tím, že v naší zemi neexistuje žádné koordináční středisko, které by tento výzkum usměrňovalo. Na tuto roli však v posledních letech aspiruje katedra historie Filozofické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, na níž se zrodil pod vedením Michaely Hrubé projekt „*Libri civitatis*“ zaměřující se zatím na editaci mstských knih v severozápadních částech.⁴² Základní informace o zpracovávání soupisů a katalogizaci, které samotné editaci předcházejí, lze získat z článku od Jaroslavy Mendelové.⁴³ Ve svém článku se zmíní i o spolupráci Archivu hlavního města Prahy, respektive na vývoji systému Paradox (databáze pro zpracování rukopisů), s olomouckou firmou BACH, která doplňuje databáze pro potřeby jednotlivých archivních oddělení.⁴⁴

---

⁴⁰ Hana JORDÁNKOVÁ – Ludmila SULITKOVÁ, *Možnosti editování zprístupnění brněnských finančních knih*, in: Ústecký sborník historický. Supplementum 1. *Stav a perspektivy zprístupňování středověkých a raněnovověkých mstských knih*, Ústí nad Labem 2010, s. 177-187.

⁴¹ Petr KREUZ, *Stav a perspektivy vydávání smolných knih a píšňových pramenů k jiným hrdelního soudnictví v českých zemích*, in: Ústecký sborník historický. Supplementum 1. *Stav a perspektivy zprístupňování středověkých a raněnovověkých mstských knih*, Ústí nad Labem 2010, s. 213-240. Klára WOITSCHOVÁ, *Edice nebo databáze? Ortelní manuály jako komplementární pramen k poznání raněnovověkého mstského soudnictví*, in: Ústecký sborník historický. Supplementum 1. *Stav a perspektivy zprístupňování středověkých a raněnovověkých mstských knih*, Ústí nad Labem 2010, s. 241-252.

Romana KMOCHOVÁ – Petra PATERKOVÁ, *Problémy spojené se zprístupňováním soudních knih na příklad královských měst Louny a Slaný v období raněnovověku (diskusní příspěvek)*, in: Ústecký sborník historický. Supplementum 1. *Stav a perspektivy zprístupňování středověkých a raněnovověkých mstských knih*, Ústí nad Labem 2010, s. 261-274.

⁴² Ludmila SULITKOVÁ, *Stav a perspektivy vydávání mstských knih*, s. 33.

⁴³ Jaroslava MENDELOVÁ, *Zprístupňování rukopisů v Archivu hlavního města Prahy*, in: Ústecký sborník historický. Supplementum 1. *Stav a perspektivy zprístupňování středověkých a raněnovověkých mstských knih*, Ústí nad Labem 2010, s. 151-163.

⁴⁴ Jaroslava MENDELOVÁ, *Zprístupňování rukopisů*, s. 161.

Dnešní počítačové výkonnosti umožňující vytváření, správu a vývoj stále efektivnějších databází a správa digitálních dat může poskytovat řešení pro rychlé a kvalifikované vytváření a zprostředkování edic i databází různých druhů pramenů. Pro tyto nové možnosti je však potřeba najít efektivní metodologii zpracovávání.⁴⁵ Na které studie z Ústeckého sborníku historického se však i na tuto otázku snaží zodpovědět.⁴⁶

---

⁴⁵ Hana JORDÁNKOVÁ – Ludmila SULITKOVÁ, *Možnosti edičního zpřístupnění*, s. 181.

⁴⁶ Jde především o články Jaroslavy MENDELOVÉ (*Zpřístupňování rukopisů v Archivu hlavního města Prahy*, s. 151-163), Hany JORDÁNKOVÉ a Ludmily SULITKOVÉ (*Možnosti edičního zpřístupnění brněnských finančních knih*, s. 177-187), Petra KREUZE (*Stav a perspektivy vydávání smolných knih a prubežných pramenů k dějinám hrdelního soudnictví v českých zemích*, s. 213-240), Kláry WOITSCHOVÉ (*Edice nebo databáze? Ortelní manuály jako komplementární pramen k poznání raně novověkého českého soudnictví*, s. 241-252) a Romany KMOCHOVÉ a Petry PATERKOVÉ (*Problémy spojené se zpřístupňováním soudních knih na příkladě královských měst Louny a Slaný v období raně novověku (diskusní příspěvek)*, s. 261-274).

EDICE KORESPONDENCE

ROZBOR KONCEPTNÍCH KNIH

Kniha koncept a kopiá , týkající se spor m sta eských Bud jovic s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice, inv. . 295,⁴⁷ je útlý papírový sešit o rozm rech 22 x 32 cm bez desek, psaný esky a obsahující jedenat icet list opat ených foliací a paginací. Jednotlivé listy jsou zde, podle jednotlivých ro ník , azeny v tém chronologické ad .⁴⁸ Nadpisy jsou psány pouze u tzv. cedulí ezaných („*Czedule rzezana*“) a odpov dí na tyto cedule („*Odpowied*“). Ve sledovaném roce 1560 jde p edevším o cedule ezané a odpov di na n (t i p ijaté⁴⁹ a t i odeslané⁵⁰), které na sebe vzájemn navazují. Dále se zde nacházejí t i supliky,⁵¹ t i listy poselací⁵² a jeden zápis o ústním jednání.⁵³ Celá kniha je psána jednou písá skou rukou (Obr. . 5) a v nuje se pouze sporu m sta s Vilémem z Rožmberka o solní obchod a vybírání cla na silnicích v období od 28. ervna 1560 do 25. února 1562.

Vznik této knihy mohl mít n kolik d vod . Kniha vznikla bu obligatorn na žádost m stské rady pro chystané jednání p ed soudem, nebo soukromou iniciativou m stského písá e, anebo na žádost n které ze správních institucí, p ed kterou se m l spor projednávat (Komora Království eského, eská kancelá , místodržíci, nejvyšší zemští ú edníci), p ípadn to m stské rad mohl poradit advokát. Pravd podobn se jedná o písemné podklady pro jednání p ed zemským soudem. Pro zachování úplnosti celého ro níku byla do edice za azena i jediná misíva v této knize (pro rok 1560) odeslaná p íslušníkovi rytí ského stavu Volfu z Vesovic na Teplici, nejvyššímu písá i eského království.⁵⁴

---

⁴⁷ SOkA eské Bud jovice, AM eské Bud jovice, kniha . 295, Kniha koncept a kopiá týkající se spor m sta . Bud jovice s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozep e m sta Bud jovic eských s panem Vilémem z Rožmberka léta 1560), 28. 6. 1560 – 25. 2. 1562.

⁴⁸ Výjimku tvo í listy . 76, 79, 81.

⁴⁹ Koncepty . 21, 34, 43.

⁵⁰ Koncepty . 25, 39, 53.

⁵¹ Koncepty . 60, 76, 79.

⁵² Koncepty . 65, 68, 81.

⁵³ Koncept . 63.

⁵⁴ Koncept . 81.

Kniha koncept (inv. . 296⁵⁵) je objemný papírový sešit o rozměrech 21 x 30 cm s pergamenovým obalem nadepsaným latinsky. Jednotlivé zápisy jsou psány českou a 235 listů je opatřeno paginací a foliací. Do knihy bylo zapisováno od 2. ledna 1560 do 24. prosince 1562. Z ostatních vsuvek (marginálních i dorzálních), škrtnutí a kancelářských poznámek by se dalo soudit, že se jedná o makuláturu, tj. knihu vznikající při mimořádných zasedáních české rady. Porušování chronologické řady však tento názor vyvrací. Kniha obsahuje celkem 58 zápisů, z nichž pouze prvních šest listů dodržuje chronologickou řadu. Kniha je členěna na několik částí a to podle roků, které se dále dělí na části v novanou korespondenci A) se šlechtou, panovnickým domem a nejvyššími úředníky, B) s rytíři, C) s městy a duchovními. Ve sledovaném úseku, tj. části korespondence se šlechtou, panovnickým domem a nejvyššími úředníky pro rok 1560, je možné nalézt dva rukopisy (Obr. . 3 a 6).

Další kniha koncept (inv. . 297⁵⁶) je kniha s koženou vazbou s ozdobným slepotiskem o rozměrech 20,5 x 30,5 cm. Text je psán na papíru českou a německou pro období mezi 8. lednem 1560 a 5. zářím 1561. Kniha obsahuje celkem 88 listů opatřených foliací a paginací, které nejsou bezchybné. Jednotlivé záznamy nejsou číslovány, což zhoršuje orientaci v prameni. Kniha vypadá velmi úhledně, ale není nijak členěna. Obsahuje korespondenci napříč všemi vrstvami stavovské hierarchie. Pro potřeby edice byly z této knihy vybrány jen misívy, kde jako adresáti (i odesílatelé) figurují Vilém z Rožmberka a Adam Ungnad ze Sunnecku. Bylo tedy vybráno celkem jedenáct zápisů, z nichž tři misívy⁵⁷ byly adresovány Adamovi Ungnadovi ze Sonnecku, dvě misívy⁵⁸ a pět cedulí zezaných⁵⁹ Vilémovi z Rožmberka a jedna cedule⁶⁰ byla naopak adresována městu od pána z Rožmberka. Paleografický rozbor rukopisů a jejich přiřazení ke konkrétním písařům nebyl vzhledem k úzkému výběru proveden.

---

⁵⁵ SOkA České Budějovice, AM České Budějovice, kniha . 296, Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), 2. 1. 1560 – 24. 12. 1562.

⁵⁶ TAMTÉŽ, kniha . 297, Kniha koncept (Concepti rozlišené od léta 1560 a 1561), 8. 1. 1560 – 5. 9. 1561.

⁵⁷ Koncepty . 7, 75, 80.

⁵⁸ Koncepty . 11 a 74.

⁵⁹ Koncepty . 20, 26, 38, 44, 54.

⁶⁰ Koncept . 35.

Základní seznam mstských písařů zhotovil v rukopisném *Průvodci po fondech* Bohumír Janoušek a jejich pohled lze také nalézt v radních protokolech, které jsou uloženy ve Státním okresním archivu české Budějovice.⁶¹ Z mstských písařů je třeba zmínit Davida Jaroslava,⁶² který nastoupil do českobudějovické mstské kanceláře v roce 1560 a který je zmínován v některých listech.⁶³

Jak již bylo řečeno, knihy obsahují především misívy, cedule zeznané a supliky. List posílací neboli misíva svou podstatou představoval přechodný typ mezi listem a listinou, obsahoval pouhá sdělení bez moci závazné a býval vydáván v podobě tzv. listů zavazných, opatřených sekretními pečeti.⁶⁴ V záhlaví, které bývá v diplomatické terminologii označováno jako „*vokativní stavovské oslovení adresáta*“ a bývá považováno za zárodek pozdější úřední hlavičky, je vždy uvedena titulatura adresáta, která většinou obsahuje i zdvořilostní formuli, například „*Urozenému pánu panu Adamovi Ungnadovi z Sonnecku etc. a na Hluboké, pánu nám dobrotiv a laskav p řáznivému, Jeho Milosti. / Urozený pane, pane nám dobrotiv a laskav p řáznivý, Vaše Milosti. Vaší Milosti služby naše s vinšováním zdraví i jiné všeho dobrého vzkazujem,...*“ Poté následuje vlastní text zakončený prosbou o „*zachování dobrého sousedství*“ a brzkou odpověď, například „*Za odpověď laskavů Vaší Milosti po tomto poslu žádáme.*“ Závěr listu je tvořen datací a u konceptů je, například u listu č. 296, opatřenou i údajem o purkmistrovi, za jehož úřadování došlo k sepsání listu, „*za purkmistra pana Mikulasse Sluky*“.⁶⁵ V dataci je uveden konkrétní den v týdnu vážící se k němu kterému církevnímu svátku. V případě katolických českých Budějovic je zajímavé zmínit, že neuznávaly svátek Jana Husa slavený 6. července.⁶⁶ Edice obsahuje i koncepty, kde je datace uvedena i v latinském jazyce.⁶⁷

---

⁶¹ Martina SCHÖNBKOVÁ, *Korespondence*, s. 11.

⁶² Více o Jaroslavu Davidovi viz: Martina SCHÖNBKOVÁ, *Korespondence*, s. 11. a o českobudějovických písařích viz.: Vlastimil KOLDA, *Encyklopedie českých Budějovic*, české Budějovice 1998, s. 276.

⁶³ Zápisy . 13, 28, 41, 51, 60, 61, 62, 76, 77, 78, 79, 81

⁶⁴ Jana VOJTÍŠKOVÁ, *Písemná komunikace*, s. 338.

⁶⁵ Jednotlivé ukázky jsou vzaty z konceptu . 22.

⁶⁶ Koncept . 25, 26, 27, 28, 29.

⁶⁷ Zápisy . 12, 15, 26, 28, 48, 49, 54, 61, 62, 63, 73, 76, 77, 78

Cedule ezaná je p vodn st edov ká *charta indentata*. V raném novov ku je však pot eba rozlišovat n kolik r zných typ od p vodní cedule ezané odvozených. Jedná se o A) žádosti o sv dectví od nižších soud , B) cedule, jimiž v ítel po uplynutí splatnosti dluhu upomínal dlužníka o spln ní závazku, C) písemný dotaz k odp rci prost ednictvím soudu, aby byly doznáním zjišt ny základy žaloby. V tomto p ípad se jedná o písemný dotaz odp rce, kterým dokládal sv práva k v ci a v níž žádal „sv tlé“ odpov di neboli doznání. M š an musel do trnácti dn v odpov di doznat svou vinu nebo ji pop ít. Cedule se poté p íkládaly k žalob u pov eného soudu.⁶⁸

Záhlaví cedule ezané se od listu misíva liší nebo obsahuje nejen adresu, ale i intitulasi vydavatele, nap . „*Od vysoce urozeného pána, pana Viléma z Rožmberka a na Krumlov etc., správci a vlada e domu rožmberského. Poslaní sme k vám, pane purkmist e, konšelé, starší obecní i ke vší obci m sta Bud jovic eských, s touto cedulí ezanou podle práva a z ízení zemského a to s tímto poselstvím.*“⁶⁹ Protokol je stejným zp sobem psán i v p ípad cedule odeslané, nap . „*Vaše Milosti, vysoce urozený pane, pane Viléme z Rožmberka etc., a na Krumlov , správce a vlada i domu rožmberského etc. Od purkmistra, konšeluov, starších obecních i ode vší obce m sta Bud jovic eských k Vaší Milosti poslaní sme s touto cedulí ezanou a s tímto poselstvím podle práva a z ízení zemského.*“⁷⁰ Následuje samotný text cedule zakon ený žádostí o odpov , nap . „... *na to od vás Jeho Milost pán rá í žádati sv tlý a zjevné odpov di podle dot eného z ízení zemského, kterúž by se Jeho Milost rá il moci spraviti...*“⁷¹ V záv ru jsou cedule opat eny datací.

Naproti tomu suplika je žádost, a tedy písemnost s velmi r znorodým obsahem.

Zajímavostí m že být i grafická podoba zápisu záv re né datace, konkrétn letopo tu. V listech, cedulích a suplikách odeslaných z eskobud jovické kancelá e p evládá

---

⁶⁸ Ott v slovník nau ný: Illustrovaná encyklopaedie obecných v domostí. 5. díl. C- ech vky, Praha 1892, s. 259.

⁶⁹ Koncept . 21.

⁷⁰ Koncept . 25.

⁷¹ Koncept . 21.

grafická podoba zápisu pomocí římských číslic „*etc. LX°*“ vyskytující se ve čtyřech případech.⁷² Tuto podobu zápisu lze tedy označit jako písařský úzus eskobud jovické městské kanceláře. V sedmnácti případech bylo použito zápisu pomocí číslic arabských „1560“⁷³, ve dvou případech bylo zapsáno „*etc. 60*“⁷⁴ a po jednom zápisu „*letha patnáctistého LX°*“⁷⁵, „*léta Pán tisícího p tistého šedesátého*“⁷⁶ a „*XV^C LX°*“.⁷⁷ V devíti případech bylo užito datace bez letopočtu⁷⁸ a v jediném nebyla datace zapsána vůbec.⁷⁹ Pokud je v textu odkaz na starší dopisy i dopisy, je letopočet zapsán zpravidla s tím, který odpovídá zvyklostem v odesílatelově kanceláři.⁸⁰

Kancelářské poznámky umožňují nahlédnout do fungování správy a činnosti kanceláře i v korespondenci figurujících. Jde zejména o poznámky o písařích, poslech a osobách vyslaných k jednáním ale i purkmistrech, za jejichž úřadu konkrétní zápis vznikl.

Z osmdesáti dvou zápisů bylo poznámkou o úřadujícím purkmistru opatřeno celkem čtyřicet tři zápisů. Konkrétně⁸¹ se jedná o purkmistry Kolmana,⁸² Andrease Ledeniczkého,⁸³ Bohuslava Táborského,⁸⁴ Magistra Quirinia,⁸⁵ Mikulasse Mathesa,⁸⁶ Mikulasse Sluku,⁸⁷ Mikulasse Hopplle,⁸⁸ Mathesa Sstenheyzle,⁸⁹ Erazyma Ssneydle⁹⁰ a Martina Postrzihacze.⁹¹

---

⁷² Koncepty . 1, 2, 5, 6, 8, 9, 10, 14, 16, 25, 29, 31, 32, 33, 38, 41, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 64, 65, 66, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 80.

⁷³ Koncepty . 3, 13, 20, 22, 23, 26, 39, 40, 53, 55, 61, 62, 73, 76, 77, 78, 79.

⁷⁴ Koncepty . 7, 11.

⁷⁵ Koncept . 27.

⁷⁶ Koncept . 43.

⁷⁷ Koncept . 42.

⁷⁸ Koncepty . 4, 12, 15, 17, 18, 24, 28, 63, 81.

⁷⁹ Koncept . 82.

⁸⁰ Např. koncept . 43 „*léta tohoto šedesátého*“ a koncept . 53 „*léta Pán tisícího p tistého šedesátého*“.

⁸¹ Více o n kterých z nich pojednává: Daniel KOVÁŘ, *Muži, eské Bud jovice* 2008, s. 37-39.

⁸² Koncepty . 1, 2.

⁸³ Koncepty . 3, 4, 5, 6, 64, 66, 69, 70, 71.

⁸⁴ Koncepty . 8, 9, 10.

⁸⁵ Koncepty . 12, 13, 14, 15.

⁸⁶ Koncepty . 17, 18, 31, 32, 33.

⁸⁷ Koncepty . 22, 23, 24, 28, 29.

V editovaném souboru se jméno eskobud jovického radního písaře Davida Jaroslava vyskytuje hned ve dvou souvislostech, pokud pomineme jeho vlastní práci v kanceláři a autorství části korespondence. Za prvé vystupuje jako osoba vyslaná do Prahy k jednání s arciknížetem Ferdinandem a nejvyšším písařem zemským⁹² a za druhé se za něj purkmistr a rada města pohloubají u nejvyššího hofmistra českého království v případě jeho soudní písemnosti s panem Václavem Voračickým z Pabnic.⁹³ Kromě písaře Davida se v editovaném souboru objevuje i jméno eskokrumlovského písaře Pawla,⁹⁴ který sepsal dvě cedule zezané.

Spolu s radním písařem Davidem byli do Prahy vysláni na jednání s arciknížetem i radní Erazim Šnejdl,⁹⁵ radní Mikuláš Sluka a Franz Machníka,⁹⁶ a Matěj jezdecký.⁹⁷ Na programu jednání byly nekatolíci ve městě, ale především spory hospodářského charakteru s Vilémem z Rožmberka.

Jeden z konceptů zmíní i hejtmana hlubockého panství Václava z Pernštorfu,⁹⁸ kterého ve svém výřezu hejtman na Hluboké opět zmíní i August Sedláček.⁹⁹

Popis diplomatických souvislostí vzniku korespondence v časovém sledu od ústního jednání, konceptu, revidovaného konceptu, listopisu a opisu do městské knihy bude moci být zhodnoceno po zazení předložených městských knih do souvislostí s ostatní písemnou produkcí a vlastním chodem eskobud jovického městského kanceláře.

---

⁸⁸ Koncept . 41.

⁸⁹ Koncepty . 42, 45, 46, 48, 49, 50, 51.

⁹⁰ Koncepty . 52, 56, 57, 58, 59.

⁹¹ Koncepty . 72 a 73.

⁹² Zápisy . 28, 60, 61, 62, 76, 78, 79, 81.

⁹³ Zápisy . 13 a 41.

⁹⁴ Zápisy . 43-47.

⁹⁵ Zápisy . 13 a 41.

⁹⁶ Zápisy . 60, 61, 62.

⁹⁷ Zápisy . 76, 77, 78, 79.

⁹⁸ Koncept . 16.

⁹⁹ August SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze království českého VII*, Praha 1996, s. 141.

Po obsahové stránce se v editované korespondenci nachází hned dva spory související s porušováním městských privilegií. Jednalo se o právo skladu soli a o právo vybírat cla a mýta při průchodu po tzv. výsadních silnicích vedoucích kolem města.

Nejvýznamnější privilegia udělil městu Karel IV. (1316-1378). Podle Karlovy listiny byli kupci jedoucí z Freistadtu dále do těchto povinni jet přes české Budějovice a potí dny zde vyložit své zboží, jednalo se tedy o právo skladu neboli *ungeltu*.¹⁰⁰ To pro mnoho kupců znamenalo značnou obřízku a zdržení. Významné bylo i právo mýlové a osvobození českobudějovických měšťanů od placení mýta v okolí jihovýchodních měst a městech. Václav IV. (1361-1419) pak roku 1393 určil, že všichni kupci jedoucí z Mühlau mají jet pouze přes české Budějovice, stejně jako kupci vozoucí své zboží mezi Jindřichovým Hradcem a Pískem. Povinnou cestu přes české Budějovice měli podle další Václavovy listiny z roku 1410 též kupci vozoucí sůl a jiné zboží z Lince a Lanfeldu.¹⁰¹ Pojezdni pak byli speciální městečtí zlídníci, kteří měli za úkol kontrolovat dodržování českobudějovických privilegií.¹⁰² Pokud tedy pojezdni potkali formana, který se snažil obejít českobudějovické právo skladu, měli právo jej zastavit a „*obstavené*“ vozy se zbožím obrátit směrem k českým Budějovicím.

V prvním sporném případě se jedná o porušování českobudějovických privilegií ze strany Martina z Neplachova, poddaného Viléma z Rožmberka, jehož pacholkům „*Winzenczowi a Hawlowi*“ obstavili budějovické pojezdni náklad soli „... *když suol z Prachatic do těchto vezli a k Hluboké zámku jeti chtěli, u vsi Zlivi na gruntích pána Ungnadových* ...“.¹⁰³ Tomuto sporu je věnováno hned několik konceptů a opisů,¹⁰⁴ nebo Vilém z Rožmberka požadoval od Budějovických náhradu škody a uznání privilegií Prachatických na danou silnici.

---

¹⁰⁰ Vlastimil KOLDA, *Encyklopedie českých Budějovic*, české Budějovice 1998, s. 258.

¹⁰¹ TÝŽ, *Encyklopedie českých Budějovic*, české Budějovice 1998, s. 258.

¹⁰² Více o českobudějovických privilegiích Karel KUŠA, *Města a města v dějinách, na Moravě a ve Slezsku I*, Praha 1996, s. 531-534.

¹⁰³ Koncept . 25.

¹⁰⁴ Koncepty a opisy . 19, 20, 21, 25 a 26, 27, 34 a 35, 36, 43 a 44, 47, 53 a 54 a 55, 76 a 77.

Ve druhém případě jde o porušování českobudovovických privilegií ohledně obchodu se solí prachatickými „...*formany, kteří k nám [českým Budovovickým] suol šekperskú vezli (ve vsi, kteráž slove n mecky Múkrau) {puovodem jich} ujali a do města Prachatic stranou obrátili {a tu jim složití musili}*.“¹⁰⁵ I tomuto sporu je věnováno hned několik konceptů,¹⁰⁶ nebo Prachatice byly postoupeny Vilémovi z Rožmberka již roku 1551,¹⁰⁷ a ten si uvědomoval hospodářský význam města a chránil jeho práva. L. Pilát ve svém článku ze 30. let 20. století vypsál z prachatického manuálu sepsaného v roce 1622 soupis pobraného zboží v konkrétních letech. Pro rok 1560 je zmíněno „*vzetí jednoho souseda s kominou i s nákladem*“, zda se však jedná o výše zmíněný případ, není patrné.¹⁰⁸ V článku od Vil. Kurze o sporu Budovovických s Prachatickými se píše, že Budovovici spor prohráli pro svou nedochvilnost a zálibu v cukrovinkách.¹⁰⁹ Tento článek autorka považuje za nevhodný, neboť stání před zemským soudem se konalo až v následujícím roce 1561, jak to dokládá i opis misívy od arciknížete Ferdinanda zasláný purkmistru a radě města Prachatic.¹¹⁰

V obou těchto soudních záležitostech, stejně jako v žádosti o zásah proti nekatolíkům, se purkmistr a rada města českých Budovovic obrátili o pomoc k panovníkovi, který byl jejich vrchnost a tudíž byl vůči nim povinen vrchnostenskou ochranou. Žádají o porovnání privilegií obou měst, a kolik, jak sami dokládají „... *od Jeho Milosti císaře a králov slavné paměti v užívání privilegia z etedlná i od Jich Milostí králov českých a*

---

¹⁰⁵ Koncepty . 18.

¹⁰⁶ Koncepty . 18, 30, 38, 39, 40.

¹⁰⁷ Jaroslav PÁNEK (ed.), *Václav Buzan, Životy posledních Rožmberků I*, Praha 1985, s. 59. Pro srovnání: Alois MÍKA, *Osud slavného domu. Rozkvět a pád rožmberského dominia*, Praha 1967, s. 129. Josef HRDLÍKA, *Poddaní Jeho Milosti pána ve městech a městechách*, in: Václav Buzan a kol., *Svatý posledních Rožmberků*, Praha 2011, s. 305. Tyto dvě práce uvádějí pro získání Prachatic Vilémem z Rožmberka rok 1562, který se však vztahuje k právu v Prachaticích vybírat ungelt. Více o tom Jaroslav PÁNEK (ed.), *Václav Buzan, Životy posledních Rožmberků I*, Praha 1985, s. 189.

¹⁰⁸ L. PILÁT, *Co všechno Prachaticí zabírali na cestách*, Zlatá stezka. Vlastivědný sborník kraje Husova a Chelického 4, 1930-1931, s. 141.

¹⁰⁹ Vil. KURZ, *Pro Budovovici ve sporu s Prachatickými o výhradní právo dovážení soli po „Zlaté stezce“ proces prohráli*, Zlatá stezka. Vlastivědný sborník kraje Husova a Chelického 7, 1933-1934, s. 170-171.

¹¹⁰ Koncepty . 30.

soud komorních a rozsudky stvrzená, těch jse drží a podle nich spravedlností svých obhajují etc.“¹¹¹

Obchodu se solí se v nuje Jaroslav Kubák ve své práci z roku 1963¹¹² a František Kavka ve svém lánku o m stském hospodá ství z roku 1965.¹¹³ A koli tyto lánky pocházejí již z 60. let 20. století, z faktografického hlediska nebyly dosud p ekonány. Z této doby také pochází studie Františka Gabriela o obchodu se solí v echách v dob od 17. do po átku 19. století, která výše jmenované studie dopl uje o pozd jší vývoj.¹¹⁴ K vytvo ení p edstavy o život a povinnostech solních písá , kte í m li za úkol vybrat od forman pen žní poplatky za s l, m že posloužit lánek Václava Starého, tentokrát z prost edí Prachatic.¹¹⁵

Dalším sporem hospodá ského charakteru, který Bud jovi tí vedli s Vilémem z Rožmberka, byl vyvolán zákazem vývozu obilí a dobytka z rožmberského panství.¹¹⁶ Zda to souviselo s rozmachem panství a pot ebou samozásobitelství vlastních výrobních podnik nebo s osobní mstou¹¹⁷ v í m stu není jasné. Je jisté, že tento úbytek zboží eskobud jovi tí ob ané citeln pocítli na dodávkách pro svou pot ebu. Podle rožmberského kroniká e se záпов dní mandáty m ly týkat pouze obilí a dobytka, ale podle záznam ve sledovaných konceptá ích¹¹⁸ se jednalo i o d evo a jiné zboží. Bud jovi tí si také st žují na n jaké rožmberské pojezdné, kte í poddaným zabavují zboží ur ené na jejich výsadní svobodné trhy, a to z pov ení samotného pána z Rožmberka.

---

¹¹¹ Koncept . 38.

¹¹² Jaroslav KUBÁK, *eskobud jovické solní spory v XVI. a XVII. století*, JSH 33, 1963, s. 7-31.

¹¹³ Krantišek KAVKA, *M stské hospodá ství eských Bud jovic v letech 1496-1570*, JSH 34, 1965, s. 31-94.

¹¹⁴ František GABRIEL, *Obchod se solí v echách v dob od 17. do po átku 19. století*, Praha 1967.

¹¹⁵ Václav STARÝ, *Ze života v Prachaticích v 16. století*, Zlatá stezka 5, 1998, s. 293-296.

¹¹⁶ Jaroslav PÁNEK (ed.), *Václav B ezan, Životy posledních Rožmberk II*, Praha 1985, s. 180.

¹¹⁷ Je zde mín na skrytá výhr žka v jeho vlastních ezaných cedulích, nap . ze zápisu . 34 „...v tom Jeho Milost pán z Rožmberka bude se v d ti k vám od sebe i také pro pat ení a na míst poddaných svých, jak podle náležitosti zachovati a to p edsevíti...“

¹¹⁸ Zápisy . 60, 62, 63, 65 a 66, 67, 68, 72, 81.

Budjovští občané si nevšimli pouze otázek hospodářského charakteru, ale i konfesijního¹¹⁹ smýšlení svých spolusousedů. České Budjovice zůstaly katolické už v dobách husitských a v něm stály při králi Ferdinandovi I. při stavovském povstání v letech 1546-1547. Právě v roce 1560 se v Budjovicích rozhořel vrouný spor mezi samotnými měšťany, z nichž se někteří jasně přihlásili k luteránskému vyznání. Svár vyústil ve vyhnání několika osob z města. Jednalo se o luterány, kteří „*chtěli by touto vírou, zastírajíce se kalichem, něco podnítiti, a podle sebe někoho k ruoznici potáhnúti etc.*“¹²⁰ Jejich zápal pro víru a snahu o legalizaci svého smýšlení Budjovští radní přirovnávají k událostem let 1546-1547,¹²¹ což se objevuje v žádostech o pomoc k panovníkovi¹²² i k místodržícímu.¹²³ O pomoc a přímluvu žádali také někteří nejvyšší zemské úředníky, jako byl nejvyšší hofmistr Jan starší Popel z Lobkovic na Zbiroze¹²⁴ a nejvyšší kancelář Jáchym z Hradce,¹²⁵ i v obou případech příslušníci českého katolického panstva. Jednání místních stoupenců luteránskému vyznání označují členové městské reprezentace za protiprávní, v němž mají naprostou pravdu, nebo z hlediska platného zemského práva a kompaktát nepatřila augšpurská konfese k legalizovaným vyznáním v těchto zemích. Před samotným vypovězením z města proto došlo i k uzavření místních luteránských vědeckých.

Je velmi zajímavé, že soubor editované korespondence obsahuje i jeden list adresovaný budoucímu císaři Maxmiliánovi II. Tehdejší mladší český král se totiž u budjovické městské rady přímlouval za jednoho českobudjovického měšťana luteránskému

---

¹¹⁹ Kotázkám konfesí např.: Amedeo MOLNÁR, *Na rozhraní v křesťanství. Cesty reformace*, Praha 1985. Jaroslav KADLEC, *Přehled českých církevních dějin I*, únor 1991. Jiří MIKULEC a kol., *Církev a společnost raněho novověku v českých a na Moravě*, Praha 2013. Z kvalifikačních prací jmenujme např.: Josef HRDLÍČKA, *Víra a moc. Politika, komunikace a protireformace v předmoderním městě (Jindřich v Hradec 1590 - 1630)*, české Budjovice 2009. František KOREŠ, *Městská obec o imadu utrakvistického duchovního. Jiří Tesák Mošovský a český Brod*, české Budjovice 2012. Ze slovníků: Piero PETROSILLO, *Křesťanství od A do Z*, Kostelní Vydří 1998.

¹²⁰ Koncept . 6.

¹²¹ Josef JANÁČEK, *České dějiny. Doba předlohorská 1526-1547 I-II*, Praha 1968-1984.

¹²² Koncepty . 32, 58.

¹²³ Zápisy . 6, 28, 61.

¹²⁴ Koncept . 13.

¹²⁵ Koncept . 33.

vyznání. Purkmistr a konšelé mu však ve své odpovědi oznamují, že jeho žádosti o respektování vyznání tohoto města nemohou vyhovět právě s ohledem na zemské zřízení.¹²⁶

Vyhnání luteránů z města si všímá i v opisu částečně zachovaná kronika píknutá eskobud jovicke městské rodině Matyášů.¹²⁷ Zmíná kronika si také všímá požáru „... v městě Budjovicích a v zámku Vašich arciknížecích Milosti na které domy a na díle i klášter z dopuštění Božího velmi škodně ohnání jsou pohubeny etc.“¹²⁸ Možná není náhoda, že u konceptů . 17, 31, 32 a 33, které se zabývají vyhnáním luteránů a požárem města, je v kancelářské poznámce psáno: „za purkmistra pana Mikulase Mathesa“.¹²⁹

V souvislosti s tímto velkým požárem města¹³⁰ požádal purkmistr a rada arciknížete Ferdinanda o pímluvu u souseda Adama Ungnada ze Sunnecku na Hluboké, od něhož město potřebovalo nakoupit nezbytné dříví na opravy pohoděných veřejných i soukromých budov. Nákupu a následnému sporu o toto nastojato zakoupené dříví se vnují koncepty . 5, 12, 42. Zábor tohoto dříví má jistě odobraz v zápovědi o prodeji dříví eským Budjovicím od Adamovy macechy Anny Hofmannové z Grünbühelu a Stachova,¹³¹ ale stejně tak může souviset i s výše zmíněným postupem Viléma z Rožmberka proti městu a svádění o koordinaci postupu šlechty v hospodářské oblasti.

eské Budjovice se v průběhu roku 1560 před zemskými úřady bránily proti stížnostem na kterých pánů a rytířů na průchodnost silnic kolem města,¹³² jimž pravděpodobně vadil právní výběr cel a mýt a snad i situace za sporů se sousedy, ale i narušování privilegovanosti městského soudu, před který se urozené osoby nechtěly

---

¹²⁶ Koncept . 31.

¹²⁷ Karel PLETZER, *Ti drobné eskobud jovicke kroniky ze 16. století*, JSH 34, 1965, s. 188-194.

¹²⁸ Koncept . 12.

¹²⁹ Koncept . 31.

¹³⁰ O požárech města, a kolitě z roku 1560 nezmiňuje, viz.: Karel PLETZER, *Encyklopedie eských Budjovic*, eské Budjovice 1998, s. 388-389.

¹³¹ August SEDLÁEK, *Hrady, zámky a tvrze Království eského VII*, Praha 1996, s. 141.

¹³² Koncept . 14.

dostavovat, stavět za sebe rukojmí a dokonce se ani podrobovat jeho rozsudkům.¹³³ Přitom v případě královských privilegovaných měst, jímž české Budějovice byly, měly jejich soud již od pedhusitské doby velmi rozsáhlé pravomoci osobní i věcné. V té době mělo město právo výkonu poprav, včetně hrdelních rozsudků, udělal král Václav IV. V případě českých Budějovic jim bylo právo poprav a stíhání škůdců v Budějovickém kraji uděleno již 22. srpna 1381.¹³⁴ Právo stavět ve městě pro dluhy dokonce i urozené osoby pak město obdrželo dokonce již od jeho otce Karla IV. dne 4. května 1351.¹³⁵

Hospodářského charakteru byla stížnost arciknížeti na perkmistra¹³⁶ Hor budějovských (Rudolfovo) kvůli dovozu piva,¹³⁷ jeho informování o průběhu sporu českobudějovického měšťana Jana Nerlingora s jeho dlužníky, táborskými měšťany,¹³⁸ a zpráva císaři Ferdinandovi I. o sporu o dluh a nemovitosti s Winczenczem Sztanssneydarem.¹³⁹ S nejvyššími berníky byla projednávána žaloba a uvěznění Anny Matyassové pro nedoplnění berní¹⁴⁰ a žádost za přímluvu v soudní věci radního písaře Davida odeslaná nejvyššímu hornímu Janovi z Lobkovic na Zbiroze a Třebíči.¹⁴¹ Posledním sporem zmíněným v souboru editované korespondence bylo neoprávněné zoraní pastvin u vsi Dasné od poddaných pana Adama Ungnada ze Sonnecku.¹⁴²

Ostatní listy se vztahují k poddanským záležitostem, jako bylo propuštění z panství¹⁴³ nebo dle dle řízení,¹⁴⁴ které ukazují na každodenní život na českobudějovickém panství a

---

¹³³ Koncept . 82.

¹³⁴ Codex iuris municipalis, Privilegia královských měst venkovských z let 1225-1419, Praha 1895, s. 736.

¹³⁵ Codex iuris municipalis, Privilegia královských měst venkovských z let 1225-1419, Praha 1895, s. 455-457.

¹³⁶ Perkmistr mělna starosti horní regál, viz.: Zdeňka HLEDÍKOVÁ – Jan JANÁK – Jan DOBEŠ, *Dějiny*, s. 60.

¹³⁷ Koncept . 52.

¹³⁸ Koncept . 57.

¹³⁹ Koncept . 15.

¹⁴⁰ Koncepty . 17 a 29.

¹⁴¹ Koncept . 41.

¹⁴² Koncept . 22.

¹⁴³ Koncepty . 1, 4, 9, 11, 64, 71, 74.

¹⁴⁴ Koncepty . 2, 7, 8, 10, 70, 73.

v jeho nejbližším okolí. Tímto v čem se purkmistr a rada museli vynovat z moci vrchnostenského úřadu nad městskými poddanými.¹⁴⁵ Modelovým příkladem nevyjasněného dědictvého řízení může být žádost o vyplacení dědictvého podílu Alžběta, manželce Jiříka ze Zvěřavy Dvora, po její matce Markétě Tomšové z Bavorovic od jistého Vavřinky, který má v držení Tomšovský grunt. Alžběta dále žádá o vyplacení dědictví pro svou osiřelou neteř, kterou má v opatrování.¹⁴⁶ Majetkového vyrovnání mezi poddanými pana Ungnada ze Sonnecku a měšťaků Budjovic a uvěznění jistého poddaného pro dluh se týká i koncept č. 80. Tento list je zajímavý i z toho důvodu, že se v pasáži „*obeslali jsme pod[di]ané naše, kteříž na grunte[c]h jsou, ale oni neumí nám žádné zprávy jisté dáti, i rozkázali jsme rychtáři a souseduom, kteříž takových všech v cílové domi jsou tyto svádky (?) k nám se dostaviti tu od nich zprávu vezmúc ...*“¹⁴⁷ ukazuje míra právního povodomí a možná i tak trochu nepořádku v evidenci poddanské držby na městském panství.

Další skupinu tvoří kriminální a poddanské spory, do kterých bychom mohli zařadit spor o nedovolená vydání Tobiáše Slávy a jeho uvěznění,¹⁴⁸ opis ochranného glejtu vydaného Vilémem z Rožmberka pro Bíchu, jenž zavraždil jistého Kořata,¹⁴⁹ táhlý spor budjovických měšťanů Albína Bradýho a Klause Peitbyho¹⁵⁰ (v edici jsou tomuto sporu vnované dvě misívy, ze kterých první byla pouze nepovedeným a neodeslaným konceptem) a stížnost Vilémovi z Rožmberka ohledně uvěznění dvou budjovických poddaných v Borovanech bez udání důvodu a bez formální obžaloby.¹⁵¹ Na Adama Ungnada ze Sonnecku byla vznesena žádost o zakrojení proti jeho poddanému formanovi Zymandlovi, který se dohodl s dvěma měšťakobudjovickými měšťany na dopravu zboží, které však znehodnotil během dopravy.¹⁵² Purkmistr a rada města měšťaké Budjovice jsou nuceni řešit s Vilémem z Rožmberka nepříjemnou životní situaci svých

---

¹⁴⁵ Josef MACEK, *Jagelonský v královských zemích (1471-1526) III*, Praha 2002, s. 86-94.

¹⁴⁶ Koncepty č. 8 a 10.

¹⁴⁷ Koncept č. 80.

¹⁴⁸ Koncepta č. 45, 46, 51.

¹⁴⁹ Koncept č. 37.

¹⁵⁰ Koncepty č. 48 a 49.

¹⁵¹ Koncept č. 69.

¹⁵² Koncept č. 75.

poddaných, a to manželský spor Jakuba Švercpaura, který (krom jiného) svou manželku nepřiměně bil a ona se k němu nyní i s majetkem odmítá vrátit.¹⁵³

Zcela marginálního charakteru jsou finanční záležitosti, konkrétně zpráva místodržícímu o zaplacení povinných poplatků¹⁵⁴, žádost o radu od nejvyššího purkrabí Jana mladšího z Lobkovic na Horšovském Týně a Tachově, jak naložit s finančním obnosem zapůjčeným panovnickému domu¹⁵⁵ a žádost o brzké splacení dluhu od Adama Ungnada ze Sonnecku.¹⁵⁶

---

¹⁵³ Koncept . 56.

¹⁵⁴ Koncept . 50.

¹⁵⁵ Koncept . 3.

¹⁵⁶ Koncept . 16.

EDI NÍ POZNÁMKA

Při zpracování edice jsem vycházela ze současných pravidel transkripce a transliterace českých, německých a latinských novověkých textů.¹⁵⁷ Všechny editované písemnosti jsou uvedeny ve svém původním rozsahu, včetně nadpisů a kancelářských poznámek, a jsou řazeny chronologicky, aby bylo možné sledovat přímou návaznost. Zápisy, které nebyly odeslány, ale předány ústně, zaznamenávají podle data předání.¹⁵⁸

Listy byly předepsány podle obvyklých transkripčních zásad, tak aby byla zachována autenticita použitého jazyka. Jména osobní byla transliterována. Pouze v případě, že se jedná o osobu obecně známou (například císař Ferdinand I., Vilém z Rožmberka, ...) je jméno předepsáno dle současného pravopisu. Ve významu titulu je vždy použito velké písmeno (Velikostvo, Výsost, Vaše Milosti, ...). Zásahy do textu formou doplnění zkratk a zkrácených slov jsou vyznačeny hranatými závorkami [...]. Přeskrtnutá slova jsou uzavřena do loměných závorek <...>. Nečitelný text je vyznačen tečkami ... a otazník v kulatých závorkách (?) odkazuje na nejistětení. Marginální a dorzální poznámky jsou umístěny ve složených závorkách {...}. Psaní velkých písmen (kromě zdvojitosti oslovení panovníka, arciknížete nebo šlechtice), interpunkce, kvantitativy samohlásek, předložek a grafémů *i*, *y* byly upraveny podle moderního pravopisu. Dvojhlasika *ie*, *ye* byla podle výslovnosti předepsána jako *i*, *í* nebo *ē*. Diftong *au* byl upraven na *ou* nebo *ú* (authery – úterý), ale diftong *uo* byl zachován jako doklad zvyklosti nebo nedostatku povdomí o monoftongizaci, která probíhala v 15. století. Dvojhlasika *ou* byla zachována. Bylo odstraněno zdvojení souhlásek a samohlásek *dd*, *pp*, *ff*, *ee* stejně jako aspirované *th* v českých slovech (letha). Spěšky byly předepsány dle výslovnosti – *ss* jako *š*, *rz* jako *ř*, *cz* jako *č*, *c*. Písmeno *y* bylo předepsáno na *i*, *í*, *y*, *j*; zdvojené *ii* a *ij* bylo předepsáno na *i*, *í*; grafém *w* na *v*; grafém *v* na *u*; grafém *g* na *g*, *k*, *j* podle významu slov a v souladu se zásadami moderního pravopisu. Příděchová samohláska *i* byla odstraněna (Budjovice). Na která slova a zvláštnosti odrážející autenticitu dobového jazyka byla zachována ve tvaru předlohy: *ste*, *abyšte*, *kderý*, *jmáme*, *chcme*, *kderémž*, *ktožby*, *nejsúc*, *všickni*, *krze*, ... Pro slovo *cedule/dcedule* bylo v edici použito jednotného zápisu *cedule*. Římské číslice byly u letopisu (forma

¹⁵⁷ Ivan ŠOVÍEK, *Zásady*, Praha 2002.

¹⁵⁸ *Koncepty* . 61, 62, 76, 77.

etc. LX⁰) a množství i hodnot (XLV loketh) nahrazeny číslicemi arabskými. Číslice od jedné do desíti jsou rozepsány slovy, pokud nejde o vyjádření míry nebo peněžní částky. Kvůli plynulému textu se autorka rozhodla nezachovat původní konce stránek. Listy, které byly zaznamenány vícekrát ve dvou i všech těchto konceptárech, byly zachovány v plném znění pro zachování kompletnosti.¹⁵⁹ Datace dokumentů byla určena podle údajů z textu za použití chronologických tabulek.¹⁶⁰

Konceptní knihy byly opatřeny foliací pro lepší orientaci a fotodokumentací na mikrofilm. Foliace však není bezchybná a přesná. Pro potřeby edice však byla převzata pro snazší orientaci v archiválii.

Ve věcných poznámkách podávají jsou při prvním výskytu vysvětlena jména osob, lokalit a staro-české výrazy. Edice je doplněna samostatným jmenným, místním a věcným rejstříkem s odkazy na jednotlivé koncepty. V rejstříku nejsou uvedeny odkazy na koncepty u názvu české Budějovice kvůli jeho výskytu ve všech listech edice.

---

¹⁵⁹ Koncepty . 25 a 26; 34 a 35; 38 a 39; 43 a 44; 53, 54 a 55; 65 a 66; 76 a 77.

¹⁶⁰ Marie BLÁHOVÁ, Historická chronologie, Praha 2001.

1.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Mandelín ze Šternberka a na Milevském klášte e odpovídají na žádost ohledn poddanské manželské záležitosti. [1. leden 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 1r, Státní okresní archiv eské Bud jovice, fond Archiv m sta eské Bud jovice – dále jen SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Urozené paní, paní Mandelinie z Šternberka a na Milivském klášte e,¹⁶¹ paní nám dobrotiv a milostiv p íznivé, Její [Mil]o[s]ti.

Urozená paní, paní nám dobrotiv a milostiv p íznivá, Vaší [Mil]o[s]ti službu svou <p> s žádostí vše[h]o dobrého vzkazujem a v rn rádi p eje[m]. Z pam ti na nás laskavé V[aší Milos]ti velice d kujem. A pokudž by V[aší Milos]ti a poctivému s atku stavu manželského osobami našimi slušelo, to bychom k vuoli V[aší Milos]ti rádi vykonali a najisto se dali, ale ra těž v íti, že t chto asuov zaneprázdn ní nám nemalá nastávají tak, že tém za jinými p í inami mnohými p i spole nosti muožem býti Vaší [Mil]o[s]ti. V íme, že toho do nás pro nemožnost vykonání žádosti V[aší Milos]ti zat žké bráti nerá íte. Dán v pátek po Mlá átkách léta 1560¹⁶² za purk[mistra] p[ana] Kolmana.

2.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Adamovi Ungnadovi ze Sonnecku ohledn nevypo ádaného d dického ízení poddaných z obou stran. [2. leden 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 1r-1v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

¹⁶¹ Mandelima ze Šternberka a na Milevském klášte e (+1572) - manž. Jana ze Švamberka (+1559), dvorského sudí (1557)

¹⁶² Zde chybná datace: snad pond lí po Mlá átkách léta 1560 – pond lí 1. ledna 1560

Urozenému pánu pánu Adamovi <z Sunegú> Ungnadovi z Sonnecku¹⁶³ etc. a na Hluboké,¹⁶⁴ pánu na nás laskavému a p íznivému, Je[ho Mil]o[s]ti.

Urozený pane, pane na nás laskavý a p íznivý, V[aše Milos]ti. Vaší [Mil]o[s]ti službu svú povolnú s žádostí všeho dobrého vzkazujem a na pánu Bohu žádáme, Vaše [Mil]o[s]ti, pane milý, p edešlé nejedno psaní V[aší Milos]ti od nás jest u in no o Dorothu, nebožtíka Zymandle Maurera dceru, kteráž Winczenczowi Kryzauffowi, n kdy bratru svému, sprave[dlnos]t a podíl svojej schovati dala. A po témž Winczenczowi, Elisska Ssloffarka, manželka je[h]o poz stalá, kderáž na Horách jest, tu sprave[dlnos]t Dorothinu za sebú jmá a zdržuje, jmenovit tyto v ci: pen z hotových 3<0>{2} kop, plátna ln nýho 45 loket,¹⁶⁵ prost radlo kmentový, prsten pozlacený, páte korálový, konev pinetní, žejdlík¹⁶⁶ i misky cínový, prost ední dv ; a mzdy Dorotiny, který on Wincenz bratr její vybral: 2 kopy 10 g[roš]¹⁶⁷ m[íše ských]. I Vaší [Mil]o[s]t, pane milý, jakž prve, tak nyní k V[aší Milos]ti, jakožto za sirotka chudého a rodi uov nemajícího p imlouvajíc se prosíme, že takovou spra[vedlnos]t, jakožto sirot í p i též Elisscze Ssloffarcze vyhledati poru íte. A byla-li by v em na odporu, den jistej k stání a k pruvodu tu, kdež by se V[aší Milos]ti za slušné vid lo, položiti rá íte, abyšte Va[ší Milos]ti již více o to starání nyní my nebyli. Za odpov laskavou Va[ší Milos]t po tomto poslu prosíme. Dán v úterý po Novém lét léta 1560¹⁶⁸ za purk[mistra] p[ana] Kolmana.

3.

**Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice nejvyššímu purkrabímu
Království eského ohledn finan ních obnos zap j ených panovnickému domu.
[8. leden 1560]**

---

¹⁶³ P vodní „Súnegu“ p epsáno na „Súneku“

¹⁶⁴ Adam Ungnad ze Sonnecku – syn Ond eje Ungnada ze Sonnecku

¹⁶⁵ Loket – délková, plošná a objemová míra; zde délková (eská 59,27 cm)

¹⁶⁶ Žejdlík – plošná a objemová míra; hmotnostní míra soli

¹⁶⁷ Groš – jednotka m ny

¹⁶⁸ Úterý 2. ledna 1560

(*Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 1v-2r, SOkA .*
Bud jovice, knihy ú ední)

Urozenému pánu panu Janovi mladšímu z Lobkovic a na Týn Horšovským
etc.,¹⁶⁹ najvyšší[mu] purkrabí Hradu pražskýho, pánu ná[m] milostiv p íznivému, Je[ho
Mil]o[s]ti.

Purk[mistr] a rada, starší obecní M sta Bud jo[vi]c {e}[ský]ch

Urozený pane, pane nám dobrotiv a milostiv p íznivý, V[aše Milos]ti. Vaší
[Mil]o[s]ti služby naše povolné vzkazujem a Vaší [Mil]o[s]ti zdraví i jiného mnoho
dobrého na pánu Bohu za dlouhá léta žádající v rni rádi p ejem. Milostivý pane, p ed
Hody váno ními pominulými, když jste u nás š astný[m] p íjezdem býti rá il, a na
poru ení Najjasn jšího arciknížete, krále Maxmiliána,¹⁷⁰ pána našeho najmilostiv jšího,
o sum[m]u pen z p i nás jednati rá il, i tu my všecku naší možnost i nemožnost V[aší
Milos]ti up ímn jsme ukázali a p edložili, i také o to s V[aší Milos]tí na míst postavili,
takže p i tomto asu {ra te a žádostiv 5000 kop m[íšenských]} Nového léta 3000 kop
m[íšenských] na Hrad pražský odeslati. A vy ísti máme, což te tak íníme, a na druhú
polovici podle z stání s Vaší [Mil]o[s]tí na 3000 kop m[íšenských] {jak a} jakú jistotu
ud lati a kde položití máme, tím od V[aší Milos]ti zpraveni býti žádáme. A zato V[aší
Milos]t, jako pána k esanského a k ná[m] milostivého ponížen prosíme, pon vadž
takové sum[m]y doma najítí jsme nemohli, a jinde s nemalú útratú a nákladem objednatí
a pod úrok vyp j íti jsme musili, i pokudž V[aší Milos]ti najmožn ji bude, <že nás v
tom> a jakž jiná m sta opat ena budou, V[aší Milos]ti se duov íme a k milostivé
ochran <porou ejíc> a opat ení porou íme i za milostivú odpo[v] po t chto poslech
našich prosíme. Dán v pond lí po T ech králích 1560¹⁷¹ za purk[mistra] p[ana]
Andreasa.

---

¹⁶⁹ Jan mladší (od 1569 starší) z Lobkovic na Horšovském Týn a Tachov (1510-1570) - nejvyšší
purkrabí Království eského

¹⁷⁰ Maxmilián II. Habsburský (1527-1576) – císa Svaté říše římské, eský (1564-1576) a uherský král a
rakouský arcivévoda

¹⁷¹ Pond lí 8. ledna 1560

4.

Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice Adamovi Ungnadovi ze Sonnecku ohledn propušt ní jistého poddaného na bud jovické panství. [9. leden 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 2r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Panu {Adamovi} Ungnadovi z Sonnecku a na Hluboké.

Urozený pane, pane nám milostiv p íznivý. Vaší [Mil]o[s]ti službu svú s žádostí všeho dobrého vzkazujem. P itom Va[ší Milos]ti oznamujem, že poddaný náš Mates Sstanheyzl z Suchý Vrbný,¹⁷² zprávu ná[m] u inil, kterak by bratr jeho, nebožtík Jakub Purkrabí z Múnicz,¹⁷³ n kdy poddaný Va[ší Milos]ti, poz stavil po sob syna jménem Mat je, kterýž byv po otci svém, dán j[es]t v opatrování naho e dot enému Matesowi Sstanheyzlowi jakožto strejci svému a až doposavad p i n m jest. A jakž sp[rá]va <je>, že by m l úmysl stav svuoj prom niti a duo ástek¹⁷⁴ po otci jeho, velmi skromný jest, žádaje nás, poddaný náš na míst strejce svého Matiege, jakožto poddaného V[aší Milos]ti a rodilého z Múnicz, abychom ho na Va[ší Milos]ti vyjednali etc. I milostivý pane, Vaši [Milos]t prosíme, že ná[m] dot eného Matiege na grunty naše i s duo ástkem jeho náležitým propustiti i na n ho výhost dáti rá íte. A my V[aší Milos]ti jakožto pánu touž libost odm ní[m]e a k vuoli u initi chceme. Za odpov milostiv <V[aší Milos]ti > a laskavú V[aší Milos]t prosíme. Dat[um] v úterý po T ech králích¹⁷⁵ za purk[mistra] p[ana] Andreasa.

---

¹⁷² Suché Vrbné – p vodn obec, dnes m stská tvr na východním okraji eských Bud jovic

¹⁷³ Munice – p vodn samostatná obec, dnes sou ástí m sta Hluboká nad Vltavou ležící na jejím západním okraji

¹⁷⁴ Duo ástek – finan ní ástka, d dictví, d dický podíl

¹⁷⁵ Úterý 9. ledna 1560

5.

**Purkmistr, rada a obec města eské Budjovice arciknížeti Ferdinandovi
ohledně p ímluvy u Adama Ungnada ze Sonnecku, aby obci odprodal pot ebné
d íví. [9. leden 1560]**

*(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 2v, SOkA .
Budjovice, knihy ú ední)*

Najjasn jšímu knížeti a pánu panu Ferdinandovi,¹⁷⁶ z Boží [milos]ti arciknížeti
rakouskýmu etc., jeho arc[iknížecí Milos]ti a pánu, pánu našemu najmilostiv jšímu.

O d íví

Najjasn jší kníže a pane, jakož Va[ší] ar[ci] k[nížecí] M[ilos]ti asu p edešlého
najponíženě suplikování¹⁷⁷ naše o d íví, aby z panství k zámku Hluboký¹⁷⁸ p íležitého
nám prodáváno bylo, milostivé povolení Va[ší] arc[iknížecí Milos]ti dáti jste rá ili. Ale
že takové V[aší] arc[iknížecí Milos]ti milostivé povolení pr chodu své[h]o nemá, a
pon vadž vždy k m stu Budjovicím i tudíž k obci veliký nedostatek o d íví máme, a
okolo téhož města k Horám i od Hor jinak na vše strany k nám p íležící cesty, silnice,
mosty zd lávati a tém každého asu opravovati se musejí, Va[ší] ar[ciknížecí
Mil]o[s]t pokorn ponížen prosíme, že Va[še] ar[ciknížecí Mil]o[s]t Jeho [Milos]ti
pánu Adamovi Ungnadovi milostivé p ímluvné psaní u initi poru iti rá í, aby Jeho
[Milos]t k takovým naho e dot eným pot ebám d íví a lesú sekati a odvozovati, a což
by k vzláštní pot eb obecní, a nám m š anuom o pot ebný k oh evu a topení i jinak
trefiti¹⁷⁹ se mohlo, za peníze naše prodávati dovolovati rá il. A my také k Je[ho Milos]ti
všelikú náležitú volnost zachovávatí chceme, jakož i tak rádi íníme. V tom i v jiném
V[aší] ar[ciknížecí Mil]o[s]ti v milostivú ochranu a v skute né opat ení ponížen se

---

¹⁷⁶ Ferdinand (Tyrolský) Habsburský (1529-1595) – arcikníže rakouský, místodržitel Království eského
(1547-1567) a zemský vládce v Tyrolích a P edních Rakousích (1567-1595)

¹⁷⁷ Suplika, suplikování – prosebná žádost, prosebný list

¹⁷⁸ Hluboká nad Vltavou – město v Jiho eském kraji, cca 9 km severn od eských Budjovic

¹⁷⁹ Trefiti s – zda it se, povést se; hodit se; p íjít n kam, dostat se n kam

porou íme. Dán v úterý po T ech králích léta 1560¹⁸⁰ [etc. <XL> LX⁰] za purk[mistra] p[ana] Andreasa Ledeniczkyho.

6.

Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice oznamují arciknížeti Ferdinandovi, že byli seznámeni s mandátem Jeho Milosti ohledn nekatolík , kte í nadále v obci z stávají a p sobí t ůzkosti. Sou asn ůžadají o zásah proti nim. [15. leden 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 2v-3v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Jeho arc[iknížecí Milos]ti o Jana Sseyble a jiné osoby etc.

Najjasn jší arc[ikníž]e a pane. Va[ší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti poníž en oznamujem mandát, kterýž Va[še] ar[ciknížecí Mil]o[s]t z milostivé vuole a poru ení J[eho] V[eli enstva] c[ísa e] k nám vydati a odeslati, a jak bycho[m] k t m osobám nevolným, kte íž z církevní[h]o po ádku vystupují a s námi se u ví e s[va]té ímské k es anské nesrovnávají, zachovati m li, milostiv poru iti rá ili, tak jsme u inili. A je povolavši, dot ený V[aší] arc[iknížecí Milos]ti mandát p e ísti p ed nimi dali a ji[m] oznámili, po[n va]dž s námi se srovnávati a nám v poslušenství státi nechtí, aby podle téhož V[aší] arc[iknížecí Milos]ti mandátu do ty ned l po ád zb hlých se zachovali. A oni hned po vyslyšení téhož mandátu odporn a nevážn p ed námi {odpo[v] dali} <mluvili>, že se cht jí o to tu utéci, kdež i prve se utekli. I milostivý arcikníže jest nám jist do t ch osob nesnesitedlné, kterak oni ni emníci tomu, což J[eho] V[eli enstvo] c[ísa], tudíž V[aše] arc[iknížecí Mil]o[s]t míti rá í, obvyknúti i ny k nám povolnosti zachovati necht jí, a výše mimo J[eho] V[eli enstva] c[ísa e] a mimo V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]t jiné vrchnosti sob oblibují a nás lidem oškliví. A tak jest nám s nemalým podivení[m], kdo tak <svobodn a> sm le {a nerozváživ } podle nich v t ch a takových proti vuoli J[eho] V[eli enstva] cí[sa e] a V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti poru ení {a níže} <i také> proti nám, radou i jinak fedrovati¹⁸¹ smí. Nebo

¹⁸⁰ Úterý 9. ledna 1560

¹⁸¹ Fedrovat - podporovat

V[aše] arc[iknížecí Mil]o[s]t milostiv pamatovati rá í skrze takové osoby proti vrchnosti puntování¹⁸² a k ú adu nepoddanost, co jest léta 1547¹⁸³ povstalo, a z t chto osob nyní proti J[eho] V[eli enstvu] c[ísa i] vuoli a poru ení protivných a odporných n kde í jsou. Vzlášť Jan Sseybl, o kderémž V[aše] arc[iknížecí Mil]o[s]t jistou zprávu míti rá í, jaký j[es]t nepo ád[ek] v m st Bud jovicích u inil, kn ze nepo ádného, luteriánského, do domu k komunikování uvozoval a manželku svú z m sta mezi luteriány k poh bu vypravil etc. A téhož léta 1547 u nás v m st bu i em také byl. A že jemu Sseyblowi a jiným {y Mikulasso[w]i Húmpolczowi} na onen as to prošlo, a což nemohli tehdáž provésti, i cht li by touto vírou zastírajíce se kalichem n co podnítiti, a podle sebe n koho k ruoznici potáhnúti etc. Ale my pánu Bohu a V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti v íme, že toho dopustiti ji[m] nerá íte, ale rad ji ten malý ohe , kderýmž se oni pochlobují, že jej roznítiti cht jí etc., k asnému uhašení a tomu nespuosobnému a nepo ádnému jich p edsezvetí v cestu poru iti vjíti a jako neposlušné v skrocení p ívésti rá íte, abychom p ed takovými svévolnými a bou livými lidmi bezp n spokojeni býti mohli. V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]t pokorn <prosíme> za milostivú odpov prosíme. Dán v pond lí po sv[até]m Š astným léta 1560¹⁸⁴ za purk[mistra] p[ana] Andreasa.

7.

Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice Adamovi Ungnadovi ze Sonnecku ohledn d dického vypo ádání mezi poddanými z Lišova. [9. únor 1560]

(Kniha koncept (Concepti rozli né od léta 1560 a 1561), folio 7v, Státní okresní archiv eské Bud jovice, fond Archiv m sta eské Bud jovice – dále jen SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Urozené[m]u pánu, panu Adamovi Ungnadovi z Sonnecku, etc. Je[ho Mil]o[s]ti, pa[n]u ná[m] milostiv p íznivé[m]u.

Urozený pane, pane nám milostiv p íznivý, V[aší Mil]o[s]ti služby naše s vinšování[m] zdraví i jiného všeho dobrého vzkazuje[m]. Milostivý pane, Jakub Kytle

---

¹⁸² Puntování – spol ování

¹⁸³ Stavovský odboj roku 1547 proti eskému králi Ferdinandu I. Habsburskému

¹⁸⁴ Pond lí 15. ledna 1560

z Nedabyle,¹⁸⁵ poddaný náš, spravuje nás, kterak by po manželce své Lydmille, dce i nebožtíka Kúby Hastaczka z Lišova,¹⁸⁶ strankú, což jí po rodiích náleží, tu v Lišov míti měla, pak oni Lišovští zastírají se, že bez povolení V[áší Mil]o[s]ti ty stránky¹⁸⁷ by vydati nesmíli, i pon[av]dž táž Lydmilla od Její [Mil]o[s]ti, paní Anny Ungnadové z Grünbühelu a St[ech]ova,¹⁸⁸ podle znění listu podpečetí Její [Mil]o[s]ti na to vydaného vyhoštna, i stím se vším, a by jí co tu v Lišov náleželo, protož Va[ši Mil]o[s]t žádáme, že nadepsané Lydmilly tu z stránky z Lišova vydati poru[iti] rá[te]. Jakož i my bycho[m] v[e] vci podobné k vli V[áší Mil]o[s]ti uiniti chtíli. Dat[um] v Bud[ějovic]ch e[ský]ch v pátek po s[vat]é Dorot[ě] léta 1560.¹⁸⁹

Purkmistr etc. ut s[u]p[ra]

8.

Purkmistr, rada a obec města české Budějovice Adamovi Ungnadovi ze Sonnecku v podobné záležitosti. [14. únor 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 3v, SOkA . Budějovice, knihy úřední)

Panu Adamovi Ungnadovi z Sonnecku etc.¹⁹⁰

Službu svou, urozený pane, pane náš[em] dobrotiv[ý] p[ro]zítnivý, V[áše Milos]ti, službu svou povolněvzkazujem, p[ro] itom zdraví i jiného mnoho dobrého v r[uce] rádi p[ro] ejem. Alzbietha, Girzika poddaného naše[h]o z t[vo]ho Dvora manželka, dcera n[ed] kdy Markety Tomssowy z Bavorovic,¹⁹¹ zprávu náš[em] u i[ni]la, že by po dot ené Marketie

¹⁸⁵ Nedabyle – obec v Jiho českém kraji, cca 6 km jihovýchodně od centra českých Budějovic

¹⁸⁶ Lišov – město v Jiho českém kraji, cca 5 km od Rudolfova

¹⁸⁷ Stránka – strana; skupina, díl, částka

¹⁸⁸ Anna Hofmannová [Ungnadova] z Grünbühelu a St[ech]ova – 3. manželka Ond[ře]je Ungnada ze Sonnecku, otce Adama Ungnada ze Sonnecku

¹⁸⁹ Pátek 9. února 1560

¹⁹⁰ Kancelářská poznámka: „Alzbieta poto[m] zprávu u inila, že po máte i s Lidmillau má 10 kop a dít Johanczino m[á] lo 5 kop, ale omylem prve psáno ut supra item zp[rá]vu dala, že matku svou smrti dochovala.“

¹⁹¹ Bavorovice – obec dnes patřící pod město Hluboká nad Vltavou

Tomssowe spra[vedlnos]t jí <náležela {8 kop} a po> nebožce Johancze <sest e její> <dít ti na syrotku též 8 kop> a Lidmille, kteráž j[eš]t živá j[es]t, {jakožto sestrám náležela} po 8 kop m[íšenských]. A po dot ené Johantze dít z stalo, kteréž v opatrování j[es]t {p i Alzbietie poddane naší} <a tomu j[eš]t > {5} <6> kop m[íšenských] náleží, a Lidmille 6 kop, neb ji[m] prve na jich sp[ravedlnos]t n tzo na to vydáno, a to z gruntu <na kterém> Tomssowskyho, na kderémž sedí Vaniek v Bavorovicích, {V[aší Milos]ti poddaný}, žádajíce nás obojí k V[aší Milos]ti {o to} za p ímluvné psaní etc. I V[aše Milos]ti, pane milý, V[aší Milos]t jakožto pána k es anského prosíme, po[n va]dž správu zpo átku díl spra[vedlnos]ti dot ený[m] osobám od V[aší Milos]ti j[es]t propušt no, ze statku propušt ní[m] odporné býti nerá íte, jakožto Lidmille 6 kop a Johanczinymu dít ti {um elo} pro obživení též poz stalých 5 kop. A my V[aší Milos]ti v tak podobných v cech všelikú volnost rádi ukazo[va]ti chceme. Za laskavú odpo[v] V[aši Milos]t <p[ro]síme> {žádáme}. Dat[um] v st edu de[n] s[vatéh]o Valentina léta 1560¹⁹² za purk[mistra] p[ana] Bohuslava Taborskyho.

9.

Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice Adamovi Ungnadovi ze Sonnecku ohledn propušt ní poddaného do m sta. [16. únor 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 4r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Panu Adamovi Ungnadovi ze Sonnecku etc.

Urozený pane, pane nám dobrotiv p íznivý, {V[aše Milos]ti}. Službu svú povoln s žádostí vše[h]o dobrého vzkazujem. Na žádost V[aší Milos]ti {<o osoby a o stránku>} Giru z Volná ova dvoru. kterýž se pod Vaši Mi[los]t oženil, a v Bud jicích byt oblíbil, z lov enství propoušt ní a tímto listem je[h]o zhostujem a V[aší Milos]ti <jeho> za poddaného {i s strankou jeho, a má-li jakou} p ejem. Také bychom od V[aší Milos]ti toho vd ní byli, abyste, V[aše Milos]ti, v tak podobných v cech nás oslyšeti

---

¹⁹² St eda 14. února 1560

nerá ili, nebo jsme nevelmi dávno dvoje psaní {žádostivé} za propuštění {osoby a stránku} takovou m rú V[aší Milos]ti u i[ni]li, aniž odpo[v]dí podnes od V[aší Milos]ti nemáme, však proto tu nad ji máme <že od V[aší Milos]ti laskavú odpo[v] míti budeme>, že nás laskavú odpo[v]dí meškati nerá íte. Dán v pátek den s[va]té Juliány léta 1560¹⁹³ za purk[mistra] p[ana] Bohuslaw Thaborskyho.

10.

Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice Adamovi Ungnadovi ze Sonnecku ohledn d dického vypo ádání poddaných z Bavorovic. [21. únor 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 4r-4v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Témuž panu Ungnadovi

Urozený pane, pane nám dobrotiv p íznivý, V[aše Milos]ti, službu svú povolnú s žádostí vše[h]o dobré[h]o vzkazujem a V[aší Milos]ti ku pam ti p ivozujem,¹⁹⁴ že dnes týden V[aší Milos]ti u inili jsme psaní o Alzbiethu {nebožky} <n kdy po> Markethy <nebožky> Tomssowy z Bavorovic dceru a n kdy poddanú Vaší [Milos]ti <a> o propuštění duo ástku její[h]o. I V[aše Milos]ti, pane milý, a p edešlé psaní naše k V[aší Milos]ti prošlo, jako by Alzbietha již spra[vedlnos]t svú po matce své vyvzítí m la, ale to jest z omylu a nedorozumn ní p išlo, než dot ená Alzbietha tuto gruntovní¹⁹⁵ již zprávu dává, že ješt po Marketie Tomssove matce <své> {její} 10 kop zouplna náleží a po syrotku nebožky Johanny sestry její 5 kop. Kterážto Alzbietha matku svú i to dít po sest e své smrti j[es]t dochovala. I p[ro]tož V[aší Milos]t jakž prve tak nyní prosíme, že takovou sp[ravedlnos]t z gruntu Tomšovskýho v Bavorovicích jí Alzbiethie poddané naší propustiti a vydati poru iti rá íte. Jakož i my V[aší Milos]ti prve jsme p ipsali, že v tak podobné v ci k V[aší Milos]ti i poddaný[m] V[aší Milos]ti chovati se chceme. Za laskavú odpo[v] V[aší Milos]t op t žádáme. Dán v st edu p ed

---

¹⁹³ Pátek 16. února 1560

¹⁹⁴ P ivozovat – p ivoditi

¹⁹⁵ Gruntovní, kruntovní – d kladný, dokonalý

stolování[m] Petra s[vatéh]o léta 1560¹⁹⁶ za purk[mistra] p[ana] Bohuslawa Tabor[ského].

11.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn poddanského s atku a propušt ní z lov enství. [24. únor 1560]

(Kniha koncept (Concepti rozli né od léta 1560 a 1561), folio 20r-20v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Vysoce urozenému pánu, panu Vílémovi z Rožmberka a na Krumlov ,¹⁹⁷ správci a vlada i domu Rožmberského, etc. Jeho [Milos]ti, panu nám milostiv p íznivému.

Vysoce urozený pane, pane nám milostiv p íznivý, V[aší Mil]o[s]ti služby naše s vinšování[m] zdraví i jiného všeho dobrého vzkazuje[m]. Milostivý pane, Rzijha, syn Sstiepana Zwieraticze, ukazatel listu tohoto, poddaný V[aší Mil]o[s]ti, úmyslu jest kmeti nu¹⁹⁸ naši ve vsi Rožnov k stavu manželskému pojítí chtíc, tu také živnosti své poctivé hled ti, ehož bychom my jemu p áli, ale jsúc on lov k poddaný V[aší Mil]o[s]ti a nevyhošt ný, nás k V[aší Mil]o[s]ti za tato p ímluvné psaní požádal, kdežto my s ním a za n j se p ímluvajíc, V[aší Mil]o[s]ti žádáme, že nám téhož Rzijhy z lov enství a poddanosti i s tím, což by mu pod V[aší Mil]o[s]tí spravedliv náleželo, propustíc výhost na n j dáti rá íte. Jakož bychom i my k vuoli V[aší Mil]o[s]ti v ci podobné též u initi cht li. Dat[um] v Bud[jovicích] e[ských] v sobotu p ed s[vatý]m Janu K titeli božím léta 1560¹⁹⁹.

Purkmistr a rada ut s[u]p[ra]

---

¹⁹⁶ St eda 21. únor 1560

¹⁹⁷ Vilém z Rožmberka (1535-1592) – významný eský politik pat ící v konfesijn napjaté dob mezi umírn né katolíky; vlada domu rožmberského (1551-1592), nejvyšší purkrabí Království eského (1570-1592), nejvyšší komorník Království eského (1560-1570)

¹⁹⁸ Kmeti na – dcera nebo manželka „*kmeta*“, poddaného sedláka

¹⁹⁹ Podle Jana K titule, hlavy nalezení: Sobota 24. února 1560

**Purkmistr, rada a obec města eské Budjovice arciknížeti Ferdinandovi
ohledn požáru města a nákupu potebného dříví na opravy. [8. b ezen 1560]**

*(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 6v, SOkA .
Budjovice, knihy úřední)*

J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]ti Ferdinandovi etc.

Najjasn jší a najmilostiv jší arc[ikníže]. Va[ší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti žalostiv a ponížen oznamujem, že ve tvrtek první postní²⁰⁰ <z dopuštění Božího> v měst Budjovicích a v zámku²⁰¹ Va[ší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti n které domy a na díle i klášter z dopuštění Božího velmi škodn ohn m jsou pohubeny etc. Kterýžto klášter pro mnohé píny a uvarování další zkázy potebuje rychlého opatření a opravy, emuž sami pro nedostatky nemohúce tomu dosti uiniti, Va[ší] arc[iknížecí Mil]o[s]t ponížen prosíme, že les ten, kterýž v lesích k zámku Hluboké p řležících pro sebranú skladu soli {s povolením} Va[ší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti jest poroubán {a sekán}, a tak od dávný chvíle {píece leží, a pokudž rozum ti} <v lesích leží> i hníti by musil etc., že i hníti by musil etc., že Va[ší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti <...> <pak...> k oprav a opatření toho Božího domu a kláštera aby obrácen etc. brán býti mohl, <své milostivé povolení dáti ráíte. A my Va[ší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti v naší poddanosti> pro hojnú odplatu pána Boha všemohúcího {své milostivé povolení dáti ráíte} <i také > Va[ší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti za milostivú odpo[v] pokorn prosíme. Dat[um] v pátek p ed ned lí Remi[ni]scere²⁰² za purk[mistra] p[ana] M[agistra] Quirinia.²⁰³

²⁰⁰ Nedle 3. b ezen 1560

²⁰¹ Zámek (eské Budjovice) – opevnéné královské město

²⁰² Pátek 8. b ezna 1560

²⁰³ M[agister] Quirinius (kol. 1512-1576) – jeden z nejvýznamnějších p edstavitel města v 16. století.

Ú ad radního zastával od roku 1539 téměř nepřetržit až do roku 1575. Primátorem byl opakovan v n kolika funkčních obdobích 1553-1556, 1559-1562, 1566-1567 a 1569-1570.

Purkmistr a rada města eské Budjovice nejvyššímu hofmistru Království eského o ochranu před nekatolíky. [22. duben 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 6v-7r, SOkA . Budjovice, knihy úřední)

Urozenému pánu, panu Janovi nejstaršímu z Lobkovic na Zbiroze a To níce etc.,²⁰⁴ nejvyššímu hofmistru Království eského, pánu nám milostivý pánovní.

<Službu svú>

Urozený pane, pane nám milostivý pánovní, {V[áš] Milos[ti]} službu svú povolnú s žádostí vše[h]o dobrého vzkazujem a na pánu Bohu žádáme. Milostivý pane, o osobách s námi u ví e nesrovnalých a nám neposlušných, že jsme je do v zení vzítí rozkázali asu postního, V[áš] Milos[ti] psaní jsme u i[ni]li. Však p í inou takových nezbedných lidí, k emu jest p íšlo, o tom vyslaní naší V[áš] Milos[ti] jistou zprávu dadí, ale poznávajíce k sob Vaši [Mil]o[s]t vždycky milostivého pána ... s[va]té ímské k es anské víry milovníka Božího, nemužeme od takové V[áš] Milos[ti] lásky nijaký odstúpati, než k V[áš] Milos[ti] jakožto k milovníku chvalitebného církevního p ádku se utíkati. Protož V[áš] Milos[ti] pokorn ě prosíme, že v t chto našich t ůzkostech p í J[eho] arc[ikněžecí Mil]o[s]ti milostivý[m] pánem naším a ochránci víry s[va]té ímské [s]krze stran býti rá íte, nebo což se na nás skrze ty zm tence²⁰⁵ p í vrchnosti zúmýsln uvaluje, kdyby v tom p í Jeho arc[ikněžecí Mil]o[s]ti V[áš] Mil]o[s]ti ochrany nebylo, obáváme se, aby p edkem služba Boží u nás nezhasla, podle toho aby rozbroj a roztržitost v obci naší nenastala etc., Vaši [Mil]o[s]ti jakožto pánu k es anskému se duov ujem. Pokudž na V[áš] Mil]o[s]ti bude, že k tomu, abychom p ed takovými nevolnými lidmi a bu i i s pokojem býti mohli a jich vybítí, p í J[eho] arc[ikněžecí Milos]ti to milostiv ě edjítí a jednatí rá íte. Což se pak Davida,²⁰⁶ radního písa e našeho, a p e jeho, kterouž s pane[m] Václave[m] Vora ickým²⁰⁷ má, pon vadž p í

²⁰⁴ Jan z Lobkovic na Zbiroze a To níce (1490-1569) - nejvyšší hofmistr Království eského

²⁰⁵ Zm tence - pomatenec

²⁰⁶ David Jaroslav (+1567) – eskobudjovický radní písa

²⁰⁷ Václav Vora ický z Pab nic (1525-1565)

Svátosti k nálezu státi má, dotý e, jestli byšte, Vaše Mi[los]ti, na tom, aby p átelským zp sobem ta v c spokojena býti mohla, dob e je[h]o poznávati rá ili. Za to k V[aší Milos]ti snažn se p imlúváme, že jeho milostivý[m] pánem v to[m] býti a Vaší Mi[l]o[s]t sami to prost edkem spokojiti rá íte, nebo takové k V[aší Milos]ti p ímluvy o n ho pomínouti nemuožem pro jeho k nám dobré a v rné chování a v ví e dokonalú stálost a srovnávní. A my za takov milostiv nás i osoby jeho ochranu V[aší Milos]ti dobrým budoucn zasluhovati chceme. Dat[um] v pond lí po provodní ned li 1560²⁰⁸ za purg[mistra] p[ana] Mist[ra] Kviryna²⁰⁹ p i obnovení ú adu a toho dne.

14.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice císa i Ferdinandovi I. o stížnosti osob z panského a rytí ského stavu z Práche ského a Bechy ského kraje ohledn pr chodnosti silnic kolem eských Bud jovic. [8. kv ten 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 4v-5v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Najjasn jšímu a najnep emožen jšímu {knížeti} <císa i a> pánu pánu Ferdinandovi, volenému ímskému císa i, vždycky rozmnožiteli íše, uherskému, eskému etc. králi, infantu v Hispánii, arciknížeti rakouskýmu, markrabí moravskému, lucemburskýmu a slezskému knížeti etc. a pánu, pánu našemu najmilostiv jšímu, Jeho cí[sa skému] Veli[enstvu].

Najjasn jší a najnep emožen jší císa i a pane, pane náš nejmilostiv jší, V[aše] c[ísa ská] V[ýsosti]. Služby naše ponížené se vši poddaností vzkazujem p itom dobrého zdraví a dlouhého nad námi panování a nad nep áteli š astného a každého asu veselého vít zství na pánu Bohu v rn žádáme a up ímn rádi p ejem V[aší] c[ísa ské] V[ýsosti]. Najjasn jší císa i, jakož Vaše Veli[en]ství na vznešení a správu n kterých osob stavu panského a rytí ského v kraji Práche ským a Bechy ským milostivé psaní nám u initi ste rá ili, že bychom na p edm stí n jaké závory a šra ky (pro kteréž by týž stavové a služebníci jich v noci okolo m sta objížd ti nemohli) ud lati m li, porou ejíc V[aše]

²⁰⁸ Pond lí 22. dubna 1560

²⁰⁹ Magister Quirinus

c[ísa ská] V[ýsost], abycho[m] ty závory a šra ky vnov ud lané odmetati a strhati dáti, s tou milostivou V[aší] c[ísa ské] V[ýsosti] výminkou, pak-li bychom co slušného proti tomu m li, abychom V[aší] c[ísa ské] V[ýsosti] o tom oznámili nepomíjeli. I najjasn jší císa i, do týchž {pánuov a} osob z stavuov jest nám divné i stížné, že V[aší] c[ísa skou] V[ýsost] sm jí tím bezpot ebn zaneprázdo vati, a jinak tomu jako lidé sprostní rozum ti nemuožem, než že by n kdo, nemoha žádnou slušnou p í inou k Vaší c[ísa ské] V[ýsosti] o nás p ístupu míti, tož by cht l <touto> neoby ejnou [p]omluvou a zprávou nás k ošlivení p ívésti. Ale V[aší] c[ísa ské] V[ýsosti] my v íme, že V[aše] c[ísa ská] V[ýsost] tako[vý]ch ... zpráv o nás p íjímati, a cožby <tak> nepodobného bylo, místa dávati nerá í. Nebo my nic toho vnov ²¹⁰ p i t ch šrancích, což by prve nebylo, jsme neza ali ani d lati dali <jsme i od mnoha let V[aší] c[ísa ské] V[ýsosti] pošty každého asu a na v tším díle v noci k m stu a k t m šra kuom p íjíždívají a na jich ohlášení se {ji[m]} odvírá, a nikdá sob žádná pošta na nás nest žovala, ani V[aší] c[ísa ské] V[ýsosti] kdy co takovými šra ky na obmeškání bylo>, a tak ty závory a šra ky od starodávna a za p edkuov našich prvotn V[aší] c[ísa skou] V[ýsostí] toho m sta a zámku [na] poctivost a ochranu jsú zd lány. Druhé, aby lidé nepokojný a nevážný též i kr emní²¹¹ mocn okolo m sta k procházkám svobody i jinak k úkladným obmysluom²¹² tak snadného p ístupu nej m li. T etí, formané a lidé kupe tí aby no n cel a mýt neprojížd li etc. Však p i takovém toho m sta a V[aší] c[ísa ské] V[ýsosti] zámku opat ení toto jest od starodávna na ízeno a podnes to zachováváme, kdožkoliv z obyvateluov Králo[vství] e[skéh]o i jiných zemí opozdí se a k t m šra kúm p íjede, tehdy podle oby eje starobylého na pov žné m stské zavolá. A když se jmenuje, kdo jest a odkud, hned pov žní k purkmistru jdou a o to[m] oznámí. Uzná-li se hodnost a pot eba, aby tudy okolo m sta anebo do m sta v noci pušt n byl, tomu každému volnost a práce naše se ukazuje. A proto nicmén na p edm stí hospody na ízeny jsú, aby lidé no n p íjedouc[e], pohodlí i stavu k míti mohli. A pak-li by kdo do m sta no n jeti cht l a poznán byl a k tomu {o takové} jízdy své pot ebu a slušnú p í inu oznámil, též také osoby na p edm stí od nás na ízeny jsú a klí e sob sv ené od t ch šra kuov mají, {a vejše kdyby kdy no n se p íhodilo, že by posta[viti] rychle a stížn v pot ebách V[aše] c[ísa ská] V[ýsost] jela, tyto jsme ob[z]vlášt n opat ili. A lávky bezpe né p es

²¹⁰ Vnov – znovu, op t

²¹¹ Kr emný – hospodský; pobývající asto v kr m

²¹² Obmysl – d mysl, d vtíp

eku s velikým nákladem ud latí jsme dali, kteréž se nikdá nezavírají}. Takže na tom <lidé do nás> a takový[m] opat ení[m] lidé do nás žádného obtížení míti nemohou a nemají. A kdyby takového opat ení nebylo, n kdo by cht l v to tak svobodný býti (dobrých a pokojných nedotýkajíc), jakž voln a svobodn do svého dvoru nebo mlejna {o puolnoci} bez odev ení vjede, i cht l by, aby mu p i takovém m stu {a V[aší] c[ísa ské] V[ýsosti] zámku} hlavní taková svoboda pušt na byla, jakož pak {n kde í} <jeden> nevelmi dávno známí etc., p ijevši v noci k šra kuom, nezavolavši ani na pov žné, sm li se toho dopustiti {a mimo volnost a službu naši}, až zámky tlouci i šra k sekati. {A kdyby se to hned asn k op[ra]v nep ivedlo <tehdy vozuov a cla mnoho by nám mójelo> tehdy ohyzdnost a nebezpe enst[v]í {no ní} p i m st {od lidí kr emných a nepokojných} v zdech jímati bychom musili a cla mnoho by nám mójelo}. Protož V[aší] c[ísa skou] V[ýsost] jakožto pána našeho nejmilostiv jšího pokorn prosíme, že nás p i takové slušné omluv a V[aší] c[ísa ské] V[ýsosti] opat ení zámku milostiv zústaviti a dále jak bychom k takovému aneb k takovým všete ným, ktož by nám zámky a šra ky tloukli, zachovati se m li, též milostivé poru ení dáti rá íte. A V[aší] c[ísa skou] V[ýsost] za milostivú psanú odpov po tomto poslu ponižen prosíme. Dán v st edu p ed ned lí <...> {Cantate}²¹³ za purk[mistra] p[ana] M[agistra] Quirinia.

15.

Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice císa i Ferdinandovi I. ohledn sporu s Winczenczem Sstanssneydarem o dluh a koupené nemovitosti. [8. kv ten 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 5v-6r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

---

²¹³ St eda 8. kv tna 1560

J[eho] V[eli enstvu] c[ísa i]²¹⁴

Najjasn jší a najmilostiv jší císa i, Vaše V[ýsosti] c[ísa ská], na suplikac[i] a zprávu Wi[n]czencze Sstanssneydara souseda našeho <milostvé psaní a poru ení> o 300 fl[orén]²¹⁵ {k navrácení} v jedno[m] a v druhém artikulu²¹⁶ duvor, kterýž koupil a zaplatil, do knih m stských aby mu proti odporu našemu vepsán byl, milostivé psaní a poru ení ná[m] initi rá íte. Pak-li bychom co proti t m dv ma artikuluom jeho za p í inu m li, abychom V[aší] c[ísa skou] V[ýsost] s odesláním[m] suplikací jeho zprávy dáti nepomíjeli etc. I najmilostiv jší c[ísa i], V[aše] c[ísa ská] V[ýsosti], o t ch 300 fl[orén]v p j ených pen z oznamujem, že on Wincencz bezpot ebn V[aší] c[ísa skou] V[ýsost] zaneprázd oval, nebo jsme jemu nikdá k oplacení té su[m]my na odporu nebyli <a nejsme> {on ji j[es]t již od nás i p íjal}, a tak jest ná[m] do n ho s podivením[m], že takové suplikování {nás k omluv postra[še]ní a omylné}, kdy sm l p ed sebe vzíti. Což se druhého artikule o duvor, jakž on jmenuje <dat>, a že by k zápisu do knih m stských p íjíti a dopušt no jemu býti nem lo, dotý e, o tom V[aší] c[ísa ské] V[ýsosti] tuto pravdomluvnou a jistou zprávu dáváme, že on Wi[n]czencz žádného dvoru p í m st <j[es]t nekoupil>, kterýž by, jakž právo šosovní ukazuje, do knih m stských náležit vepsati se jemu m l, nekoupil, než koupil j[es]t sídlo vesní, kteréž do knih m stských nikdá {k zapsání} <nenáleželo> (ani <m š anuom svobodným> osob m stské, le by sám osobn v tom sídle hospoda iti a p í eládce býti cht l), nenáleželo. A kdyby jemu toho tak dopušt no býti m lo, tehdy by nám na tom gruntu, jakožto pozemském, poddací vesní s povi[n]nostmi ubýti a grunt sedlský pro m št nína <svobodných> zleh iti se musil, ehož nikdá <v Královst[v]í [eský]m> p í m ste<ch> V[aší] c[ísa ské] V[ýsosti] <se jest nezbíhalo a > za oby ej {není}, zvláš <proti z ízení zemskému se> po[ku]dž j[es]t toto grunt pozemský p[ro]ti z ízení zemskému se nedopoušt lo. Protož V[aší] c[ísa skou] V[ýsost] jakožto pána našeho najmilostiv jší[h]o pokorn prosíme, že p í takové ponížené a pravdomluvné omluv a <sluš> p í in nás milostiv zuosta[vova]jti rá íte. Dat[um] v st edu p ed ned lí <...> Cantate²¹⁷ za purk[mistra] M[agistra] Quirinia.

²¹⁴ Ferdinand I. Habsburský (1503-1564) – císa Svaté íše ímské, eský (1526-1564), uherský a chorvatský král, infant špan lský a rakouský arcivévoda atd.

²¹⁵ Florén – jednotka m ny

²¹⁶ Artikul - lánec, odstavec

²¹⁷ St eda 8. kv tna 1560

16.

Purkmistr a rada města eské Budjovice Adamovi Ungnadovi ze Sonnecku ohledn splacení jeho dluhu budjovické městské obci. [31. kv ten 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 7r-8r, SOkA . Budjovice, knihy ú ední)

Panu Adamovi Ungnadovi etc.

Urozený [pane], služ[bu] s[vú] V[áší Milos]ti s vinšování[m] zdraví i jiného všeho dobrého vzkazujem a na pánu Bohu žádáme. Asu nedávno pominulého psaní jsme u inili panu Václavovi z Pernštorfu,²¹⁸ V[áší Milos]ti hejtmanu na Hluboké, o 200 kop m[ířenských], kterýž jsme V[áší Milos]ti jednání[m] jeho p j ili, žádajíc <je[h]o>, aby V[áší Milos]t k oplacení té sum[m]y p ipomenul. I není ná[m] od n ho na to odpov dána, i po[ku]dž v té[m]ž listu { V[áší Milos]ti} na tu su[m]mu nám ud lání[m] ta p ípo[v] j[es]t, že t ch 200 kop po dat[um] toho listu hned p i asu s[vatéh]o Havla {kone n } m lo oplaceno býti, a posavad po psaní a p ipomínání našem j[eš]t toho se nestalo. I jsouce pot ebou pilnou k tomu p inuceni, V[áší Milos]t žádáme {a napomínáme}, bez všelijakých odtahuov tí[m] obmeškávati {nerá íte} a t ch 200 kop m[ířenských] oplatiti {ná[m]} rá íte, <abychom u lidí {<a v íteluov našich>}, kterýmž jsme také v t chto dnech p ipo[mn]li dluhy nemalé, zaplatili. Vykládáme za nejisté a <zaz...>,²¹⁹ o emž nepochybujem, <že> abyšte, Vaše Mi[l]o[s]ti, toho nám p íti²²⁰ <...> rá ili,. Za odpo[v] laskavú a dokonalú, i kderúž bychom se spraviti mohli, V[áší Milos]t po tomto poslu žádáme. Dán v úterý po s[vatém] Urbanu léta 1560²²¹ za purk[mistra] p[ana] Mikulasse Mothesa> nebo v pravd pokudž bychom mohli V[áší Milos]ti k vuoli, rádi bychom folk²²² u inili, ale jakž svrchu oznámeno, že

²¹⁸ Václav z Pernštorfu – hejtman hlubockého panství

²¹⁹ Vynechána ást: “{lidí} vykládáme nebyli“.

²²⁰ P íti - p áti

²²¹ Úterý 28. kv tna 1560

²²² Folk – shov ní, povolení

nás k tomu pilná potřeba nutí V[áš] Milos]t z té sum[m]y napomínati, víme, že nám v tom za zlé nerá íte míti.

P itom V[áš] Milos]ti oznamujem, že jsme i spolum š ané naši v lesích od poddaných Vaší [Mil]o[s]ti a od nich nemálo lesu stojatého na d íví koupili i zaplatili, a ta drva, tak zaplacená, (jakž zpráva jest), že by již na v tším díle k zámku Hluboké vezena i odvezena býti m la. I pokudž by tak bylo, a Vaše [Mil]o[s]t o tom v domost míti rá ili, že ná[m] o p í inách, pro by to na škodu a stížnost naší dáti se m lo, psaní[m] V[áš] Milos]ti ozná[mi]ti rá íte, nebo jsme nikdá na tom nebyli a nejsme, abychom V[áš] Milos]ti jaké p í iny k nesousedství dávatí m li, ale rad ji <V[áš] Milos]ti> dobrý[m] sloužiti. Též o tom v domost, Va[š]e Milos]ti, míti ra te, že od hajných a Va[ší] Mil]o[s]ti [v] lesích d íví dubové stojaté ku pot ebám našim obecní[m] jsme koupili i zaplatili, a k[teré]ž jsme tesa e a d lníky naše na dílo a k té sami dotýchž lesuov poslali. Tu poddaní V[áš] Milos]ti kote tí p išli na n i na ty, kte í jsú svrchu drva d lati cht li, a s sekerami je z díla sehnali. Nevíme, ím to puvodem a rozkazem jsú u inili. V[áš] Milos]t prosíme, že nám též v tom tak koupeném a zaplaceném lesu p ekážky íniti dopustiti nerá íte. Odpo[v]di laskavé a kruntovím psané na toto naše psaní od V[áš] Milos]ti žádáme. Dán v pátek p ed slavností Ducha s[vatéh]o léta 1560²²³.

17.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice zemským ú edník m ohledn zatyka e na Annu Matyassovou kv li nedoplatení ásti bern . [1. erven 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 8r-8v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

O zatyka etc.

Urozenému pánu, panu Jind ichovi z Valdštejna a na Dobrovicích,²²⁴ a <state nému> urozenému a state nému rytí i, panu Old ichovi Dubanskýmu z Duban na

---

²²³ Pátek 31. kv tna 1560

²²⁴ Jind ich z Valštejna a na Dobrovici (1517-1579)

Lib šicích Krasové,²²⁵ Její [Mil]o[s]ti slavné a s[va]té pam ti podkomo ímu²²⁶ v Kr[álovstv]í [eský]m, a urozenému pánu, Matyášovi Creisowi z Paumberka,²²⁷ pánu, Je[ho Mil]o[s]ti, a pánuo[m] ná[m] laskav p íznivý[m] Jich [Milos]tím spole n a nerozdíln .

Urozený pane, pane, a urození a state ní páni, nám milostiv p ízniví, V[ašim Milos]tem služby naše s vinšování[m] všeho dobrého vzkazujem, p ítom V[ašim Milos]tem oznamujem, že letos v úterý po K ížové ned li²²⁸ p inesen k nám zatyka , v n mž se slovné Anny Matyassowy etc. o nep iznávání list a nedání bern dotý e, jakž týž list zatykáci to v sob ší e zavírá. {Však} <a> ten list zatykáci v známost jest jí uveden, i tuto zprávu dává, (a podle toho list tento od J[eho] M[ilosti] c[ísa e] ukázala, kterýž te p i spoluradních našich V[ašim Milos]tem pro vyrozum ní posíláme), že z té sum[m]y p edešlé berní j[es]t platila, ale k[teré]ž na obeslání a vuoli Jeho [Milos]ti císa ské ta su[m]ma {500} m[íšenských] kop j[es]t <p> jiná <p evedena> <a> p em n na, takže ona z té a takové su[m]my t etí díl, kteréhož do t í let ekati má, tepruva <wzy...> <by> za svú spra[vedlnos]t vzíti by m la, nic toho j[eš]t na jistot nemajíc, a jiní všickni oužitkové z té su[m]my že sú jí pominuli a sešli, jsúc k[teré]ž té dokonalé <nad je> víry, že ji v tom i dítky její milostiv ochrániti a na ni, jakožto sprostnou a chudou vladyku, škod <dalších> dopoušt ti nerá íte. Dat[um] v sobotu p ed s[va]tým Duchem²²⁹ za purk[mistra] p[ana] Mikulasse Mathesa.

18.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice nejvyššímu hofmistru Království eského ohledn sporu s Prachatickými o dopravu, sklad a obchod se solí. [17. erven 1560]

---

²²⁵ Old ich Dubanský z Duban (+1574) – královský rada (1548-1560), hejtman hradu Pražského, podkomo í králové. Se svou manželkou, Annou z Vesovic, nem l mužského potomka a tak jím vym el rod po me i

²²⁶ Petr Bechyn z Lažan - nejvyšší podkomo í Království eského

²²⁷ Matyáš Ornius z Paumberka (+ 1576) – pocházel z patricijské rodiny, on i jeho bratr Jan ornius z Paumberka byli ve službách m sta Prahy.

²²⁸ Úterý 21. kv tna1560

²²⁹ Sobota 1. ervna 1560

(*Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 8v-9r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední*)

Urozenému pánu, panu Janovi nejstaršímu z Lobkovic na Zbiroze a To nice, nejvyššímu hofmistru K[rálovstv]í e[skéh]o etc., pánu nám milostiv a laskav p íznivému, Jeho [Milos]ti.

Urozený pane, pane nám milostiv a laskav p íznivý, V[aše Mil]o[s]ti. V[aší Mil]o[s]ti služby naše ponížené s vinšování[m] zdraví i jiné[h]o všeho dobrého vzkazujem a na pánu Bohu za dlouhé asy V[aší Mil]o[s]ti žádáme, milostivý pane, a V[aší Milos]ti ponížen oznamujem, že v asých té bou ky, kteráž v tomto kra[j]i znikla a povstala, odpory n které a nátisky z strany silnic s solí a skladu proti spravedlivostem našim od Prachatických jsú nám nastaly, o ež jsme na onen as Je[ho Mil]o[s]t kr[álovsk]ú zaneprázd ovati musili. Tomu ší e a milostiv p ípisuov Vaší [Mil]o[s]ti (od vyslaných našich ukázaných a p ítom, jaká jest vuole J[eho] M[ilos]ti k[rál]e na onen as byla, k jaké mu to vy ízení (kdyby na p ekážku ta bou ka nebyla) p íjíti m lo, porozum ti rá íte, a te op t t chto asuov touž podobnou v sp[ravedlnos]ti naši p ekážku na ublížení privilegií[m] naši[m] nám íní a formany, kte íž k nám suol šekperskú vezli (ve vsi, kteráž slove n mecky *Múkrau*)²³⁰ {puovodem jich} ujali a do m sta Prachatic²³¹ stranou obrátili {a tu jim složiti musili}. Toho mi vd íni nejsouce, k V[aší Milos]ti podle J[eho] M[ilosti] císa ské milostivé vuole se utíkáme, a prosíme, že nás a purk[mistra], konšely etc. Prachatické p ed ú ad a soud V[aší Milos]ti, a aby jedna každá strana s pot ebami a spravedlivostmi svými na den od V[aší Milos]ti jmenovaný, tu, kdež náleží, stáli, sraziti {a to k sob p íjíti}, a jako pán k es anský nás milostiv opat iti rá íte, abychom mohli tím prve o to spokojeni býti a V[aší Milos]t mnoho nezaneprázd ovali, pokorn prosíme. Dat[um] v pond lí po s[vaté]m Vítu²³² za purk[mistra] p[ana] Mikulasse Mathesa.

²³⁰ Múkrau – snad se jedná o Mokrý mezi Ho ícemi a Schwarzbachem (viz.: Jaroslav KUBÁK, eskobud jovické solní spory v XVI. a XVII. století, JHS 32, 1963, s. 11.)

²³¹ Prachatic – m sto v Jiho eském kraji, 35 km západn od eských Bud jovic

²³² Pond lí 17. ervna 1560

19.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn skladu soli a výsadních silnic. [28. erven 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 15v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Cedule ezané²³³

od vysoce urozeného pána, pana Viléma z Rožmberka a na Krumlov etc., správce a vlada e domu rožmberského. Posláni jsme k vám, pane purkmist e, konšelé, starší obecní i ke vši obci m sta Bud jovic [eský]ch, s touto cedulí ezanú podle práva a z ízení zemského a s tímto poselství[m]. Jakož jest Kasspar, pojezdny váš s jinými pojezdnyými vašimi n kderého dne v Post nyní minulým Winczenczowi a Hawlowi, pacholkuom Martinowý[m] z Neplachova, poddanýmu Jeho [Milos]ti pán , když suol z Prachatic do ech vezli a k Hluboké zámku jeti cht li, u vsi Zlivi²³⁴ na gruntích pán Ungnadových p t koní s vozem a s nákladem soli vzali a do m sta Bud jovic [eský]ch k vám je dovedli. S vólí a z poru ení-li vašeho týž Kasspar s týmiž pojezdnyými vašimi t[ak] j[est] u inil, nemaje toho oni proti jich Prachatických privilegium a svobodám téhož m sta, (kteréž na to mají), aby ta silnice svobodná beze vši p ekážky byla, u initi. Na to od vás Jeho [Milos]t pán rá il žádati po nás sv tlé a zjevné odpov di podle dot eného z ízení zemského, kterýž by se Jeho [Milos]t rá il moci spraviti. Dána cedule v pátek u vigilií svatých Petra a Pavla apoštoluov Božích léta Pán tisícího p tistého šedesátého.²³⁵

20.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn skladu soli a výsadních silnic. [28. erven 1560]

---

²³³ Cedule ezaná – v tomto p ípad písemný dotaz k odp rci prost ednictvím soudu p ed vznesením sporu, aby byly zjišt ny základy žaloby

²³⁴ Zliv - m sto v Jiho eském kraji, 10 km severozápadn od eských Bud jovic

²³⁵ Pátek 28. ervna 1560

(Kniha koncept (Concepti rozli né od léta 1560 a 1561), folio 25r-25v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

ezaná cedule

od vysoce urozeného pána, pana Viléma z Rožmberka a na Krumlov etc., správce a vlada e domu Rožmberské[h]o. Poslaní jsme k vám, pane purkmist e, konšelé, starší obecní i ke vši obci m sta Bud jovic eských, s touto cedulí ezanou podle práva a z ízení zemského, a to s tímto poselstvím. Jakož jest Kasspar, pojezdny váš, s jinými pojezdnymi vašimi n kderého dne v Post nyny minulým Winczenczowi a Hawlowi, pacholkom Martinowým z Neplachova, poddanýmu Jeho [Mil]o[s]ti pán , když suol z Prachatic do ech vezli a k Hluboké zámku jeti cht li, u vsi Zlivi na gruntích pán Ungnadových p t koní s vozem a nákladem soli vzali a do m sta Bud jovic eských k vám je dovedli, s vóli-li a z poru ení-li vaše[h]o týž Kasspar s týmiž vašimi pojezdnymi, to jest u inil, nemaje toho ani proti jich Prachatických privilegi[í]m a svobodám téhož m sta, kteréž na to mají, aby ta silnice svobodná beze vši p ekážky byla, u initi. Nato od vás Je[ho Mil]o[s]t pán rá í žádati po nás sv tlé a zjevné odpov di podle dot eného z ízení zemského, kderůž by se Jeho [Mil]o[s]t rá il moci spraviti. Dána cedule v pátek u vigilií s[vatý]ch Petra a Pavla apoštoluov božích léta Pán 1560²³⁶.

21.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn skladu soli a výsadních silnic. [28. erven 1560]

(Kniha koncept a kopiá týkající se spor m sta . Bud jovice s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozep e m sta Bud jovic eských s panem Vilémem z Rožmberka léta 1560), folio 1r-1v, Státní okresní archiv eské Bud jovice, fond Archiv m sta eské Bud jovice – dále jen SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

---

²³⁶ Pátek 28. ervna 1560

Cedule ezané

od vysoce urozeného pána, pana Viléma z Rožmberka a na Krumlov etc., správci a vlada e domu rožmberského. Poslaní sme k vám, pane purkmist e, konšelé, starší obecní i ke vší obci m sta Bud jovic eských, s touto cedulí ezanou podle práva a z ízení zemského a to s tímto poselstvím. Jakož j[es]t Kasspar, pojezdny váš, s jinými pojezdnymi vašimi n kderého dne v Post nyní minulým Winczenczowij a Hawlowij, pacholkúom Martinowym z Neplachova, poddanými Je[h]o [Milos]ti pán , když suol z Prachatic do ech vezli a k Hluboké zámku jeti cht li, u vsi Zlivi na gru[n]tích pán Ungnadových p t koní s vozem a s nákladem soli vzali a do m sta Bud jovic e[ský]ch k vám je dovedli, s vólí a s poru ení-li vašeho týž Kasspar s týmiž pojezdnymi to j[es]t u inil, nemaje toho oni proti jich Prachatických privilegium a svobodám téhož m sta (kteréž na to mají), aby ta silnice svobodná beze vší p ekážky byla, u initi, na to od vás Je[ho Mil]o[s]t pán rá í žádati sv tlý a zjevné odpov di podle dot eného z ízení zemského, kterýž by se Je[ho Mil]o[s]t rá il moci spraviti. Dána cedule v pátek u vigilií svatých Petra a Pavla apoštoluov božích léta Pán 1560²³⁷.

22.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Adamovi Ungnadovi ze Sonnecku ohledn neoprávn ného zorání pastviny u vsi Dasné. [1. ervenec 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 9r-9v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Urozenému pánu panu Adamovi Ungnadovi z Sonnecku etc. a na Hluboké, pánu ná[m] dobrotiv a laskav p íznivému, Jeho [Milos]ti.²³⁸

Uro[zený] p[ane], p[ane] nám dobrotiv a laskav p íznivý, V[aše Milos]ti. Vaší [Mil]o[s]ti služby naše s vinšování[m] zdraví i jiné všeho dobré[ho] vzkazujem, p itom V[aší Milos]ti oznamujem, že poddaní naši ze vsi Dasné²³⁹ vzesli jsú na nás,

²³⁷ Pátek 28. ervna 1560

²³⁸ Kancelá ská poznámka: „v ervených tuhe kolpektnicze fo[lio] <80> 68“

²³⁹ Dasný – obec ležící cca 7 km severozápadn od eských Bud jovic

kterak by na té sm n , která ji[m] oddaná za rybníkem *Bestrwij*²⁴⁰ za dobré pam ti pána, pana Vojt cha z Pernšt[ejn]a²⁴¹ již jim p ekážka u in na jest zvorání[m] pastviš jejich. Tak zprávu dávají z rozkazu pan ú edník V[áší Milos]ti, což praví býti sob na újmu a veliké ublížení k živnostem etc. I milostivý pane pon [va]dž jsme tomu z zprávy poddaných našich porozum li, že ta v c a sm na od dávných asuov jest, kteréž Va[še Mil]o[s]t i [ny]ní my tak kvapn bez spat ení vyrozum ti se nemuožem. V[áší Milos]ti zato p[ro]síme pro zachování dobrého sousedství, mezi poddanými svornosti, že k tomu povoliti a nám den oznámiti rá íte, kdy bychom k V[áší Milos]ti na Hlubokú najíti dáti se m li, a o to i o jiné pilné a pot ebné v ci s V[áší Milos]tí promlúvati. Za odpov laskavú V[áší Milos]ti po tomto poslu žádáme. Dán v pond lí po s[vaté]m Petru a Pavlu 1560²⁴² za purk[mistra] p[ana] Mikulasse Sluky.

23.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice arciknížeti Ferdinandovi ohledn sporu s Prachatickými o obchod a sklad soli. [5. ervenec 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 9v-10r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Najjasn jšímu knížeti a pánu, panu Ferdinandovi, {z Boží [milos]ti} arciknížeti rakouskýmu etc. Jeho arc[iknížecí Mil]o[s]ti a pánu, pánu našemu najmilostiv jšímu.²⁴³

Najjasn jší arc[ikníž]e a pane, pane náš najmilostiv jší; Vaší arc[iknížecí Milos]ti služby naše <poddané> ponížen se vší poddaností vzkazuje[m], p itom dobrého zdraví a dlouhého nad námi panování na pánu Bohu v rn žádáme a up ím[n]ým srdcem p ejeme V[áší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti. Najmilostiv jší arc[ikníž]e. V[áší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti ponížen oznamujem, že p ed bou kou a v tu potržku,²⁴⁴

²⁴⁰ Bestrví, rybník – snad rybník Bezdrev

²⁴¹ Vojt ch z Perštejna (1490-1534) – nejvyšší hofmistr Království eského (1515-1523)

²⁴² Pond lí 1. ervence 1560

²⁴³ Kancelá ská poznámka: „*Odpov] na desátý[m] listu*“

²⁴⁴ Potržka – bitka, srážka, poty ka; roztržka, r znice, spor

kteřáž v tomto království p ed lety povstala,²⁴⁵ purk[mistr] a koňšelé Prachati tí na míst své obce z strany skladuov soli šelperské etc. a silnic proti našim obradování[m] a privilegií[m] ubližovali etc., na ež J[eho] [Milos]t k[rál] na onen as milostiv povoliti rá il, abychom o to s týmiž Prachatickými p ed soudem komorní[m] rozeznáni byli, ale že jsme k tomu pro tu roztržitost, která <se> vto[m]to k[rálovstv]í <zb hla> znikla, p ijíti nemohli, a od té chvíle jsúc s nimi o to uspokojeni, nadáli jsme se, že nám více proti spravedlivostem naši[m] ubližovati nebudou. Až te op t {nedávno <panuom>} pominúleho asu zase na ublížení privilegií našich p ekážku nám iní a ubližují a formany, kte ř k nám suol šelperskú vezli, (ve vsi, kteřáž slove *Múkrau*), pojezdni {jich a} puovodem jich postihše je, do m sta Prachatic stranou obrátili, a tu ji[m] ji v m st složiti musili. I nemohouce my tomu (nám na škodu) jich Prachatic{k}ých nemírnému p edsezení povoliti a místa dáti, V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti pokorn prosíme, že V[aše] {t} arc[iknížecí Mil]o[s]t p i p edešlém J[eho] k[rálovské] M[ilosti] na onen asu povolení, (kteréhož te V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti p ípis {v tomto listu <vypsaný>} klademe), zústaviti a najvyššímu panu hofmistru Kr[álovstv]í e[skéh]o, Je[h]o [Milos]ti, milostivé psaní poru ení u initi rá íte, aby Je[ho Mil]o[s]t bez prodlévání nás s Prachatickými (p ed sebe s pot ebami k té p i náležitým) sro iti a v tom dobrotiv vyslišeti, a V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti spravedlivý[m] soudem nás rozeznati rá il, pokorn prosíme. Dán v pátek po s[vaté]m Prokopu 1560²⁴⁶ za purk[mistra] p[ana] Mikulasse Sluky.

Purk[mistr] a koňšelé i všecká obec m[sta] B[ud jovic] e[ský]ch

24.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn svobodného pr chodu pro m stského posla do Písku a ohledn rukojemství za Jana Czadausse. [5. ervenec 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 11r-11v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

²⁴⁵ Stavovský odboj roku 1547 proti eskému králi Ferdinandu I. Habsburskému

²⁴⁶ Pátek 5. ervence 1560

Vysoce urozenému pánu, panu Vilémovi z Rožmberka etc. a na Krumlov , pánu ná[m] dobrotiv a laskav p íznivému, Jeho [Milos]ti.

Vysoce urozený pane, pane nám dobrotiv a laskav p íznivý, V[aše Milos]ti. V[aší Milos]ti služby naše povoln vzkazujem a V[aší Milos]ti dlouhého zdraví a ve všem dobrém rozmnožení v m rádi p ejem. Jakož V[aše Milos]t nám <na>psaní o Pawla Prazaka, V[aší Milos]ti poddaného, u i[ni]ti jste rá ili, a též, že by u i[ni]ti V[aší Milos]ti pán Kamelicz prve, a též ná[m] psaní u inil, p ipomínati rá íte, kderéžto V[aší Milos]ti psaní s psaní[m] pán Kameliczowý[m] se srovnává, však na jeho psaní a žádost dána jest odpov v úterý pominulý²⁴⁷ a dnes teprva od posla Prazakowa panu kanclé i odeslaná jest, kderémuž V[aše Milos]t vyrozum jíc, z kterých p í in to již najm níže postaveno, a pánuom Píseckým dovoleno jest dobrotiv povoliti. A tomu na ten as místo dáti rá íte, nebo V[aše Milos]ti ná[m] duov iti ra te, že takové p íhody, což se jest tu mezi V[aší Milos]ti poddaným a Janem Czadaussem zb hlo, nic vd ni ani t žkosti jich vd ni nejsme. A aby Jan Czadauss z rukojemství²⁴⁸ propušt n býti m l, toho není, ale pon [va]dž se hlavní v ci dotý e, aby to poddanému V[aší Milos]ti na tom zkrácení nebylo, p išlo-li by k emu, dále to jsme opat ili, že jinak na dostate n jších rukojmích jest, nežli kdy prve byl. A pon vadž Píse tí na J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]t tu v c z strany odpov d ní jsú úmyslú vzněsti, a snad i vzesli. I jakž nám najprve Jeho arc[iknížecí Mil]o[s]ti vuole o té v ci v známost uvedena bude, V[aší Milos]t tajna toho neu íníme, a V[aší Milos]ti v íme, že o touž v c nás na ten as p í tom pozústaviti rá íte, <jsouce vždycky té vuole V[aší Milos]ti>, ehož jsme na žádost Píseckých zniknutí nemohli, jsouce vždy té vuole V[aší Milos]ti ve všem náležitém povolovati a rádi k vuoli initi. Dán v pátek po s[vatě]m Prokopu²⁴⁹ za purk[mistra] p[ana] Mikulasse Sluky.

25.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn pobrané soli a výb ru cla na silnici u Zlivi. [6. ervenec 1560]

---

²⁴⁷ Úterý 2. ervence 1560

²⁴⁸ Rukojmí, rukojemství – ru itel, ru ení

²⁴⁹ Pátek 5. ervence 1560

(Kniha koncept a kopiá týkající se spor m sta . Bud jovice s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozep e m sta Bud jovic eských s panem Vilémem z Rožmberka léta 1560), folio 1v-2r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Odpov

Vaše Milosti, vysoce urozený pane, pane Viléme z Rožmberka etc., a na Krumlov , správce a vlada i domu rožmberského etc. Od purkmistra, konšeluov, starších obecních i ode vši obce m sta Bud jovic e[ský]ch k Vaší Milosti poslaní sme s touto cedulí ezanou a s tímto poselstvím podle práva a z ízení zemského. Jakož ste, Va[še Mil]o[s]ti, k dot eným Bud jovským poselství s cedulí ezanou u initi rá ili, kterak Kasspar pojezdny s jinými pojezdny mi jich, <Martinowy[m] z Neplachova> Postu minulého Winczencowij a Hawlowij, pacholkuom Martinowy[m] z Neplachova, poddanému Va[ší Mil]o[s]ti, u vsi Zlivip t koní s vozem i s solí vzali a do Bud jovic je dovedli etc. Jakž táž cedule, Va[ší Mil]o[s]ti poselství, kderž j[es]t dat[um] v pátek u vigilií s[vatý]ch Petra a Pavla apoštoluov božích léta tohoto 1560,²⁵⁰ pln ji to v sob obsahuje, touž cedulí Va[še Mil]o[s]t dotazovati se rá íte, stalo-li se to s volí a poru ením jich Bud jovských, aby Va[ší Mil]o[s]ti na to podle z ízení zemského sv tlú a zjevnú odpov dali. I milostivý pane, na takové Va[ší Mil]o[s]ti poselství a cedulí ezanou purkmistr, konšelé, starší obecní i všicka obec m sta Bud jovic [ský]ch podle práva a z ízení zemského tuto odpov po nás dávají, že nic nového a prve nebývalého Kassparowij a pojezdny m svý[m] neporou ejí, než jakž jsou se p edkové jich od starodávna v tom chovali, že i oni pro obhájení svobod a milostivých obdarování silnice a cesty neoby ejné pojezdne své vyslají, a aby z Prachatic ke vsi Zlivi a tudy k zámku Hluboké silnice a cesta s solí do ech svobodná byla, a Prachati tí aby na to a na tu cestu jaké privilegiu[m] míti m li, o tom Bud jovští nev dí a neslýchali jsou, a tak praví, pon vadž Prachati tí v m st Va[ší Mil]o[s]ti Prachaticích taková s l malú Martinowij z Neplachova aneb pacholkuom bez újmy privilegií svých na tom jim nic nesešla, že Va[ší Mil]o[s]ti nem li ím dále zaneprázd ovati, vzláš pon vadž ten zájem od nás pro libost Va[ší Mil]o[s]ti a na prosbu Martinowu prominut a zase propušt n jest. A pojezdni jich jakž od starodávna tak í asu postního minulého u vsi Zlivi, jakožto na cest neoby ejné a soli vezení do ech (neosvobozené), taková suol i

---

²⁵⁰ Pátek 28. ervna 1560

s ko mi Martinowi z Neplachova zajíti a k nim ji do Bud jovic obrátiti sú mohli a tu proti privilegiu[m] Prachatických, (o kderémž pochybuji, ale je na tu cestu u Zlivi a odtud k Hluboké míti m li), nic neu inili, a tím dokládají, kdyby jim Bud jovským Prachati tí privilegia svá, a mají-li kderá (na silnice okolo Bud jovic a k Zlivi), ukázali, že by proti týmž jejich privilegiím po ádným a starobylejším na všelijaké silnice u initi nedopustili. Dána cedule v sobotu po s[va]t[é]m Prokopu léta patnáctistého 60²⁵¹.

26.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn pobraené soli a výb ru cla na silnici u Zlivi. [6. ervenec 1560]

(Kniha koncept (Concepti rozli né od léta 1560 a 1561), folio 25v-26r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Odpov daná Jeho [Mil]o[s]ti panu Vilé[mov]i z Rožmberka.²⁵²

Vaše Milosti, vysoce urozený pane, pane Viléme z Rožmberka etc., a na Krumlov , správce a vlada i domu Rožmberského etc.

Od purkmistra, konšeluov, starších obecních i ode vši obce m sta Bud jovic [eský]ch k Vaší [Mil]o[s]ti poslaní jsme s touto cedulí ezanou a s tímto poselstvím podle práva a z ízení zemského. Jakož jste V[aše Mil]o[s]ti, k dot ený[m] Bud jovským poselství s cedulí ezanou u initi rá ili, kterak by Kasspar, pojezdny, s jinými pojezdnyými jich Postu minulého Winczenczowi a Hawlowj, pacholkom Martinowy[m] z Neplachova, pod[d]ané[m]u V[aší Mil]o[s]ti, u vsi Zlivi p t koní s vozem i s solí vzali a do Bud jovic je dovedli etc., jakž táž cedule V[aší Mil]o[s]ti poselství, kderéž jest dat[um] v pátek u vigilií s[vatý]ch Petra a Pavla apoštoluov božích léta tohoto 1560,²⁵³ pln ji to v sob obsahuje. Touž cedulí V[aše Mil]o[s]ti dotazovati se rá íte, stalo-li se to

²⁵¹ Sobota 6. ervence 1560

²⁵² Kancelá ská poznámka: „*Scheda presentata per me Vitú et Sebastianu orga[...] f[eria tertia] nono die juli anno ut s[upra]. N[ota] b[ene] dominus Venceslaús de Helfnburg cancell[árius] ceteris consiliariis d[omini] de posis susceperunt q[ua] domi[nus] de posis domi[nis] no[n] eratt sic[ut].“*

²⁵³ Pátek 28. ervna 1560

s volí a poru ení jich Bud jovských, aby V[áší Mil]o[s]ti na to podle z ízení zemského sv tla zjevn odpov dali. I milostivý pane, na takové V[áší Mil]o[s]ti poselství a ceduli ezanou purkmistr, konšelé, starší obecní i všecká obec m sta Bud[jovi]c eských V[áší Mil]o[s]ti podle práva a z ízení zemského tuto odpov po nás dávají, že nic nového a prve nebývalého Kassparowj a pojezdným svým neporou ejí, než jak jsu se p edkové jich od starodávna v tom chovali, že i oni pro obhájení svobod a milostivých obdarování od slavné pam ti císa uov a králuov es[ký]ch na n kderé silnice a cesty neoby ejné pojezdné své vysílají, a aby z Prachatic ke vsi Zlivi a tudy k zámku Hluboké silnice a cesta s solí do ech svobodná byla, a Prachati tí aby na to a na tu cestu jaké privilegium míti m li, o tom Bud jovští nev dí a neslýchali, a tak praví, pon [va]dž Prachati tí v m st V[áší Mil]o[s]ti Prachaticích takov suol mal Martinovi z Neplachova aneb pacholkom bez újmy privilegi[í] svých odbyli a na tom jim nic nesešlo, že V[áší Mil]o[s]t nem li ím dále zaneprázd ovati, vzlaš pon [va]dž ten zájem od nás pro libost V[áší Milos]ti a na prosbu Martinowu prominut a zase propušt n ji[m]. A pojezdní jich jakž od starodávna tak i asu postního minulého u vsi Zlivi jakožto na cest neoby ejné a soli vezení do ech (neosvobozené) takovou suol i s ko mi Martinowi z Neplachova zajíti a k ni[m] ji do Bud jovic obrátiti jsú mohli a tu proti privilegiu[m] Prachatických, (o kderémž pochybují, aby je na tu cestu u Zlivi a odtud k Hluboké míti m li) nic neu inili. A tím dokládají, kdyby jim Bud jovským Prachati tí privilegia svá, a mají-li která, na silnici okolo Bud jovic a k Zlivi ukázali, že by proti týmž jejich privilegi[í]m po ádným a starobylejším na všelijaké silnice u initi nedopustili. Dána cedule v sobotu po s[vaté]m Prokopu léta 1560²⁵⁴.

27.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn pobrané soli a výb ru cla na silnici u Zlivi. [6. ervenec 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 16r-17r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

---

²⁵⁴ Sobota 6. ervence 1560

Odpov

Vaše Mi[l]o[s]ti, vysoce urozený pane, pane Vilíme z Rožmberka etc. a na Krumlov, správce a vlada i domu rožmberského etc. Od purkmistra, konšeluov, starších obecních i ode vší obce m sta Bud jovic [eský]ch k Vaší [Mil]o[s]ti poslaní jsme s touto cedulí ezanou a s tímto poselstvím podle práva a z ízení zemskýho. Jakž jste, Va[še Mil]o[s]ti, k dot eným Bud jovským poselství s cedulí ezanou u initi rá ili, kterak by Kasspar pojezdny s jinými pojezdnymi jich Postu minulého Winczenczowi a Hawlowi, pacholkuom Martinowý[m] z Neplachova, poddanému Va[ší Mil]o[s]ti, u vsi Zlivi p t koní s vozem i s solí vzali a do Bud jovic je dovedli etc. Jakž táž cedule Va[ší Mil]o[s]ti, poselství, kderěž jest dat[um] v pátek u vigilií s[vatý]ch Petra a Pavla apoštovuov Božích léta tohoto 1560²⁵⁵ pln ji to v sob obsahuje, touž cedulí Va[še Mil]o[s]t dotazovati se rá íte, stalo-li se to s volí a poru ení[m] jich Bud jovských, aby Va[ší Mil]o[s]ti na to podle z ízení zemskýho sv tlú a zjevnú odpov dali. I milostivý pane, na takové Va[ší Mil]o[s]ti poselství a ceduli ezanú purkmistr, konšelé, starší obecní i všeka obec m sta Bud jovic [eský]ch V[aší Milos]ti podle práva a z ízení zemskýho tuto odpov po nás dávají, že nic nového a prve nebývalého Kassparowi a pojezdny m svým neporou ejí, než jakž jsú se p edkové jich od starodávna v tom chovali, že i oni pro obhájení svobod a milostivých obdarování od slavné pam ti císa uov a králuov eských na n kderé silnice a cesty neoby ejné pojezdne své vysílají, a aby z Prachatic ke vsi Zlivi a tudy k zámku Hluboké silnice a cesta s solí do ech svobodná byla, a Prachati tí aby na to a na tu cestu jaké privilegium míti m li, o tom Bud jovští nev dí a neslychali jsou. A tak praví, pon vadž Prachati tí v m st Va[ší Mil]o[s]ti Prachaticích takovú suol malú Martinowi z Neplachova aneb pacholkuom bez újmy privilegií svých odbyli, a na tom ji[m] nic nesešlo, že Va[ši Mil]o[s]t nem li ím dále zaneprázd ovati vzláš, pon vadž ten zájem od nás pro libost Va[ší Milos]ti a na prosbu Martinowu prominut a zase propušt n jest. A pojezdni jich, jakž od starodávna, tak i asu Postního minulého, u vsi Zlivi, jakožto na cest neoby ejné a soli vezení do ech (neosvobozené), takovú suol i s ko mi Martinowi z Neplachova zajíti a k ni[m] ji do Bud jovic obrátiti jsú mohli, a tu proti privilegium Prachatických, (o kderémž pochybují, aby je na tu cestu u Zlivi a odtud k Hluboké míti m li), nic neu inili. A tím dokládají, kdyby jim Bud jovským Prachati tí privilegia svá, a mají-li kderá na silnice

---

²⁵⁵ Pátek 28. ervna 1560

okolo Bud jovic a k Zlivi), ukázali, že by proti týmž jejich privilegií[m] po ádný[m] a starobylejším na všelijaké silnice u initi nedopustili. Dána cedule v sobotu po s[vaté]m Prokopu léta patnáctistého 60.²⁵⁶

28.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice arciknížeti Ferdinandovi ohledn osob nesrovnalých ve ví e s m stem a ohledn t žkostí, které v obci p sobí. [6. ervenec 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 10r-11r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Arciknížeti Jeho Mi[los]ti²⁵⁷

Najjasn jší a najmilostiv jší arcikníže. Na V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]t s ponížení[m] <tesklivým> vznášíme, kterak ty osoby odporné (kte íž s námi u ví e pod jednou a v po ádcích církevních, jakž od starodávna se zachovávalo, nesrovnávají), a kteréž jsme Jeho Velebnosti císa ské, tudíž V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, mandáty z m sta vypov d li, že te po milostivé<m> V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti poslední výpov di, šet íc nep ítomnosti V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, op t sepsali suplikaci nepokojnú a nerozvážlivú, zapomenuvši se nad {dúostojemství[m] V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti a} vrchností svou, a té jsou, jakž jsme porozum ti od nich mohli, najvyššímu panu sudímu do soudu zemskýho podali, jiného tím neobmyšlejíc, než aby snad z stavuov tohoto slavného království mnohé proti nám pozdvihli <a bouržku> a bou ku ud lali, { ehož jsou z týchž osob n kte í léta 1547 nedovedli, již by nyní to provéstí cht li}, o kderéžto suplikaci se nad jem, že V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti k rukám a milostivému uvážení od n kderých pánuov a rad V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, (a , jestliže ji jmíti rá í), podaná bude. Nad kteroužto jich takovou jízlivou a k pozdvižení náchylnou suplikaci my se vší obcí velikú t žkost majíce, nemalé nebezpe enst[v]í trpíme, toho úmyslu jsúc, za V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]tí do Vídn jeti, a s

---

²⁵⁶ Sobota 6. ervence 1560

²⁵⁷ Kancelá ská poznámka: „Z této suplikaci se {vyrozum ní} (> jakž té <p...> vypov d ní zp[ráv]u dali a mu[si]li <)> ze Mikulass Humpolecz <etc.> v dúostojemství a mocnost J[eho] M[ilosti] c[ísa e] set e.“

povolení[m] V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti milostivý[m] na Jeho Velebnost císa skou to vznésti, majíce k V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti tu silnú víru, že V[aše] arc[iknížecí Mil]o[s]t p i J[eho] V[eli enstvu] C[ísa i] v tak veliké hlavní v ci nás milostiv ochráni a jakožto proti ni[m] nevi[n]n omluviti <i opat iti>, a p ed námi {skrotiti} <spokojiti> je skute n rá ili. A nebude-li v tom sp šného opat ení a vzláštního skrocení, nerozumíme, abycho[m] p ed nimi a postran[n]ími²⁵⁸ posílky jich pokoj mítí mohli. A jak jsme takovému jich p edsevzetí a obmysluom vyrozum li, V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti tajna toho ne iníme. Takto, když jsme je na rathauz²⁵⁹ do rady povolali, a pro n kderé vzláštní nezachování poslušenství, a skrze to oznámili jsme, že je chceme v zení[m] potrestati. Tehdy Jan Haneli ozval se t mito slovy: „Pane purkmist e, páni, oznamuji vá[m], že od pana sudího Je[ho Mil]o[s]ti a od pana purkrabí najvyššího a n kderých jiných pánuov soudcí zemských poru eno j[es]t mi, kdež jste nás vypov d li {jí}, abychom domuov šli a živnosti svých hled li, a též rozkázati mi rá ili pan purkrabí najvyšší a pan písa zemský,²⁶⁰ abych došel v Praze ku pánu Erazymowi Ssneydlowi a Davidovi písa i vašemu, aby k Je[h]o [Milos]ti panu purkrabí anebo ku panu písa i dali se najíti, že ji[m] o tom poru iti cht jí, aby vám také oznámili. A te také p išlo nám od pana Humpolcze poselství, abychom se nebáli, a k V[aší] Milos]ti došli a oznámili, abyšte ná[m] živnosti p áli a obchod pustili a p ekážky nám ne inili, a že jsú to Jich [Milos]tí pán soudce na míst J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]ti rozkaz u inili. K tomu Jan Sseybl s jinými se ohlásil, že se v tom jedni od druhých ned líme, a k tomu, co jest se sjednalo, povolujem a p i tom stojíme.“ I na takovou jich zprávu, {kteráž se ná[m] {o Jich [Milos]tech pánech soudcích} nezdála podobná}, tomu se nám povoliti nevid lo, nebo my <ne jiným> v t ch v cech (podle privilegium našeho) <než> J[eho] V[eli enstva] c[ísa e], tudíž V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti mandáty spraviti <se> {a podle nich} <a> zachovati se chceme, a ješt p i témž žádáme zachování býti. A tak porozum jíc my tomu, budou-li p edse²⁶¹ v tom sob volní a svobodní, že by nás tepruva za nic nem li. A v tom držíce s jinými punt,²⁶² bu okolo

²⁵⁸ Stranní, stranný – postranní

²⁵⁹ Rathauz - radnice

²⁶⁰ Volf z Vesovic na Teplici (1532-1569) – hejtman Hradu pražského (od 1542), podkomo í králové (od 1543), nejvyšší písa Království eského (1547-1569), prezident Komory (od 1561)

²⁶¹ P edse – dnes „p ece“

²⁶² Punt – der Bunt (e)s – spolek

nás nebo v Praze podle sebe jiných potahujíc, a proti nám posilujíc, a tak by svými suplikacemi vuokol šli, až by n jaký ohe roznítili, kterýž by snad t žce mohl uhašen býti. I za t mi a jinými ná[m] danými p í inami na míst v v zení je máme do vuole J[eho] V[eli enstva] c[ísa e] a V[áší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, anebo dotud, dokavad J[eho] V[eli enstvo] c[ísa] s V[áší] arc[iknížecí Mil]o[s]tí rukou mocnou p ed námi jich spokojiti nerá í. Nebo když jsú do v zení šli, ješt nám pohrůžky inili, mluvíce, že to zase tu cht jí vznýsti, kde jsú to vzali, a že musíme zv d ti, co z toho p íjde. I z t ch a takových p í in V[áší] arc[iknížecí Mil]o[s]t jakožto pána našeho najmilostiv jšího za nau ení a výše za opat ení pokorn a ponížen prosíme. Dat[um] s[a]b[ba]to p[ost festum] Procopii²⁶³ za purk[mistra] p[ana] Miku[láše] Sluky.

29.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice nejvyšším berník m Království eského ohledn berního nedoplatku Anny Matyassowé. [6. ervenec 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 11v-12r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Pánuom berníkuom, Jich [Milos]tem

My, purkmistr a rada m[sta] Bud jo[vic] [eský]ch, oznamujem tímto listem obecn a vzláš tu, kdež náleží, že Anna, po nebožtíkovi Kassparowi Matyassowi v Bud jo[vicí]ch [eský]ch poz stalá vdova etc., co se jí též i na míst d tí její[ch] dát z pen z, kderé na úrocích m la, dostalo, takové p[...] z[...] z[...] odsv d ení té sum[m]y u inila. „Jakož jsem m la i s d tmi mými sum[m]u pen z na úroce tisíc kop m[íšenských], z kterýchž jsem berni svolenou až do léta 1558 platila, a od té chvíle té sum[m]y tisíce kop na úroce i [ny]ni jinak v užitecích žádných nemám, na tom pánu Bohu, Pann Marii, Všem S[vatý]m p ísahám, že jest to v pravd tak. V tom mi p[án] Buoh pomáhaj a Všichni Svátí.“ Tomu na s[v do]m[í] pe e m sta naho e psaného k tomuto listu p itisknutí a jej zape etiti [jsme] dali na žádost Anny Matyassowy. Dán v sobotu po s[vaté]m Prokopu léta 1560²⁶⁴ za purk[mistra] p[ana] Mikulasse Sluky.

²⁶³ Sobota 6. ervence 1560

²⁶⁴ Sobota 6. ervence 1560

30.

Arcikníže Ferdinand purkmistru a rad m sta Prachatic ohledn sporu s Bud jovickými p ed komorním soudem o privilegia na obchod se solí. [22. ervenec 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 19v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Ferdinand arcikníže²⁶⁵

Opatrní a v rní naši milí. Op t jsú na nás opatrní purkmistr a konšelé m sta eských Bud jovic vznesli, kderak byšte ji[m] proti jejich spravedlivostem a výsadám z strany skladuov solních ubližovati m li, jakž z psaní jejich a p ipomínání p edešlých jejich stížností tomu ší eji vyrozumíte. I pon vadž v ci spravedlivé žádají, a p edešle jest takové rozeznání státi se m lo, aby se žádné stran neublížilo a další zaneprázdn ní in no nebylo. Protož vám na míst Je[ho Mil]o[s]ti císa ské, pána a otce našeho najmilostiv jšího, porou eti rá íme, abyšte ve tvrtek po s[vaté]m Ji í nejprve p íští[m]²⁶⁶ s privilegii a obdarováními vašými i jinými pot ebami, které na ty sklady a silnice máte, p ed Je[ho Mil]o[s]ti císa ské radami v soudu komorní[m], (kderýmž jsme, aby vás vyslyšeli, a nahlídnouc v obojí obdarování a svobody, mezi vámi výpov spravedlivú u initi poru ili), na Hrad pražském stáli, kde ížto Bud jovští na týž den tolikéž státi, a což jim pot eba bude ukazovati a od sebe mluviti, dáti mají, na to[m] jistú vuoli Je[ho Mil]o[s]ti císa ské i naši naplníte. Dán na Hrad pražském v pond lí den s[va]té Má í Magdalény léta 1560.²⁶⁷

Prachatickým

---

²⁶⁵ Kancelá ská poznámka: „*Suplikaci na desátém listu nap ed*“

²⁶⁶ tvrtek 24. dubna 1561

²⁶⁷ Zde chybná datace: Marie Magdaléna byla v úterý: úterý 22. ervence 1560

**Purkmistr a rada města eské Budjovice králi Maxmiliánovi ohledn
spolomě ana nesrovnávajícího se s obcí ve ví e a ohledn jeho protizákonné
innosti v obci. [24. ervenec 1560]**

*(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 12r-13r, SOkA .
Budjovice, knihy ú ední)*

Najjasn jšímu knížeti a pánu panu Maxmiliánovi, z Boží mi[los]ti eskému etc.
králi, arciknížeti rakouskýmu etc. a pánu, pánu našemu najmilostiv jšímu, J[eho]
krá[lovské Mil]o[s]ti.

Najjasn jší králi a pane, pane náš najmilostiv jší, Va[ší] k[rálovské] M[ilosti]
služby naše ponížené se vší poddaností vzkazujem, p itom zdraví dobrého a dlouhého
nad námi panování na pánu Bohu v rn žádáme a up ím[n]ý[m] srdcem p ejeme V[aší]
krá[lovské Mil]o[s]ti. Najmilostiv jší králi, jakož V[aší] k[rálovské] Milos]ti milostivé
psaní o Lukasa Reichnssteynara, obyvatele v Budjovicích [eský]ch, nám u initi jste
rá ili, pokudž V[aší] k[rálovské] Milos]ti zpráva od n ho jest dána, že by pro nesrovnání
v p íjímání p eslavného T la Božího pod jednou zpuosobou od nás z m sta vybyt byl
etc., p itom V[aší] k[rálovské] Mil]o[s]ti milostivú vuoli nám p edkládati rá íte, pokudž
by dot ené vypovídání (pro zlé p e in ní nebylo) ,abycho[m] k es anskú trp livost s
ní[m] m li a nesli. I najmilostiv jší králi, V[aše] k[rálovská] Mil]o[s]ti, ra tež to o nás
držeti, že na jiném nejsme. Pokudž by obyvatele a sousedé naši p edkem u ví e s[va]té
k es anské, jakž od starodávna v m st Budjovicích v jednot se zachovávalo, a V[aší]
k[rálovské] Mil]o[s]ti ú adu v poslušenství stáli, než k ni[m] zase laskav a trp liv se
chovati a s nimi snášeti, ale Lukas Reichnssteynar, v da o zpuosobu starobylé a zvyklé
jednoty, a vzlášť o tom, když kdo za m št nína a obyvatele u nás p íjímán bývá, toho
se p ed žádným netají, jak se ve všech ádích a starobylých zvyklostech toho m sta
chovati má, slyšíc od nás takové k es anské napomenutí, k tomu dobrovoln p istupují,
se svolují slibem, rukou dání se zavazují, a do knih našich m stských zapsati se dávají,
že se tak a ne jinak, o emž naho e dot eno, chovati cht jí. Jakož pak rodi ové a
p edkové Lukasowi vždycky jsú v poslušenství církevní[m] {pod jednau zpuosobou} až
do smrti byli. A on, Lukas Reichnssteynar, jsa v té ví e zrodilý, v tom j[es]t za mnohá

léta trval, ale te nevelmi dávno od toho jest odstoupil, a s n kderými jinými spuntovavši se,²⁶⁸ (kterěž také pro takovou {roztržitost} <puntování>) <v svém> v zení máme, na Hory mezi luterány vycházel, a p i jejich nepo ádných predikantích²⁶⁹ se držál, jimi se sp[ra]voval, a kn ží[m] naši[m] po ádný[m] {i nám} na t žkosti <nám k zhoršení> a obci naší {k zhoršení a} k roztržitosti etc. A my, majíce privilegiu[m] o takových, ktož by se s námi v m st nesrovnávali, že je vybyíti a vypovídati máme. P itom J[eho] c[ísa ská] V[ýsost], tudíž J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]t milostivé mandáty a jiná p ísná a vzláštní poru ení o takových výstupných,²⁷⁰ jak se k ni[m] chovati máme, a tak ne sami od sebe, než podle dot eného privilegiu[m] a milostivých mandátuo v, jakž k Lúkasowi, tak i k jiným výstupný[m] a han livým povin[n] jsme se zachovali. A Va[ši] arc[iknížecí Mil]o[s]t jakožto <těž> pána našeho najmilostiv jšího ponížen prosíme, že pro zdržení mezi námi jednoty a víry nás p i témž zústaviti, zachova[va]ti a nad privilegii našimi a mandáty milostivú obrannú ruku královskú držeti rá íte, Pán Buoh Všemohúcí V[aší] k[rálovské Mil]o[s]ti rá í zato dáti hojný prosp ch ve všem dobrém a š astné i veselé nad námi panování a nad nep áteli vít z[s]tví, za což chceme, aby V[aší] k[rálovské Mil]o[s]ti Buoh v ný rá il dáti v tom dobré a š astné setrvání. V tom i v jiném ve všem V[aší]²⁷¹ k[rálovské Mil]o[s]ti ponížen se porou íme. Dán v st edu u vigilií Jakuba s[vatéh]o léta 1560²⁷² za purk[mistra] p[ana] Mikulasse Mathesa.

V[aší] k[rálovské] M[ilosti] v rní poddaní purk[mistr] a konšelé m[s]ta Bud [jovi]c [eský]ch

32.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice císa i Ferdinandovi I. ohledn osob nesrovnávajících se s obcí ve ví e a jejich protizákonné innosti v obci. [24. ervenec 1560]

²⁶⁸ Spuntovavši se - spol il se

²⁶⁹ Predikant - kazatel

²⁷⁰ Výstupek – p estupek

²⁷¹ L bylo p epsáno na w

²⁷² St eda 24. ervence 1560

(*Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 13v-14r, SOkA .*
Bud jovice, knihy ú ední)

Císa i Ferdinando[vi], Jeho [Milos]ti

Najnep emožen jší císa i. Va[ší] c[ísa ské] M[ilosti] ponížen oznamujem, co se nám od n kderých obyvateluo v našich v m st a p i m st d je. Prvotn , že v poslušenství církve s[vat]é ímské k es anské podle starobylé jednoty m sta Bud jovic státi nechtí, k kterýmžto osobám podle privilegiu[m] slavné a svaté pam ti krále Jana²⁷³ o nesrovnání s námi v obci jsme se zachovali, a je z m sta vypov d li. Nadto výše od V[aší] c[ísa ské] M[ilosti], tudíž J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]ti majíce jisté mandáty a p ísná poru ení, abychom k ni[m] i jiný[m] všem, kte íž by p edkem v poslušenství církevní[m] a nám ú adu býti necht li, a jiných sekt se p idrželi, jak se k ni[m] každého asu zacho[va]ti máme. A te toho všeho pro snadší vyrozum ní a V[aší] c[ísa ské] M[ilosti] milostivé pam ti, p i tomto listu p ípisy takových V[aší] c[ísa ské] M[ilosti] m[ilostivých] mandátuo v, po vyslaných našich odsíláme, na kderéžto listy milostivé, mandáty ti neposlušní a odporní lidé malé šet ení k zachování majíce vždy [u] ví e, a výše svú pyšnú a nevážnú myslí po takových milostivých V[aší] c[ísa ské] M[ilosti] poru eních jina[m] se utíkají, a vrchností jiných hledají, majíce J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]t {pána své[h]o} v Kr[álovstv]í [eské]m, oni mimo Je[ho] Mil]o[s]t a náležitost jiný[m] suplikují, a J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]ti rady ctné a šlechtené k es anské pány dotýkati a vykládati v svých suplikacích sm jí bez všeliké[h]o Jich [Milos]ti provin[n] ní, což i ná[m] prostý[m] lidem {zat žké a lítostivé Jich [milos]tí[m] j[es]t} <žalostivé jest>, takový[m] svý[m] {p edsevzetím} <úmyslem> nic jiného neobmýšlejí<e>, než aby nás p edkem stavuo[m] Kr[álovstv]í [eskéh]o i jiný[ch] n kderý[ch] zemí[ch] zvoškivili, bou ku a pozdvižení u inili.

emuž V[aše] c[ísa ská] M[ilost] z t chto jejich vypsanych suplikací milostiv porozu[m]]ti rá í, že eho jsú léta 1547 v bou ku eskú neprovedli, již by toho nyní {svý[m] nespokojení[m] snad} dovéstí <cht li {dále}, starajíce se prve n kde í {jich {posílkové} podle nich} o to z m sta Bud jovic, {aby zradou v cizí ruce nep išlo}, a s Vilémem K ineckým z Ronova o to i o jiné srozum ní majíc<e>, toho všeho {p i t chto} <p...chto> pod[d]anýho spisích milostiv do ísti se rá íte>. Dále, co my proti

²⁷³ Jan Lucemburský (1296-1346) – král eský (1310-1346), markrab moravský, hrab lucemburský, titulární král polský

{jich suplikaci} <tomu> J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]ti lítostiv st žujem, též to po ádn v témž sexternu²⁷⁴ se najde, z t ch a tako[vý]ch p í in trpíce o n {i od nich}, jakožto od bu i , nebezpe enství k c[ísa ské] M[ilosti] se utíkáme, a jistou víru k V[aší] c[ísa ské] M[ilosti] p ikládáme, pokorn prosíc, že ty a takové lidi výtržné, bou livé a všete né v svú císa skú moc vzítí a p ed námi (i s tí[m], ktož je v tom posiluje, radou pomáhá, V[aší] c[ísa ské] M[ilosti], tudíž J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]ti mandáty i s nimi zleh uje), spokojiti rá íte. Nebo my na jiné[m] nejsme<n>, než s pomocí Boží v religii naší podle s[va]té církve ímské k es anské se chovati, a v tom trvajíc, V[aší] c[ísa ské] M[ilosti] milostivé mandáty zachovávati, jsouce té dokonalé víry, že V[aše] c[ísa ská] M[ilost] p i takových chvalitebných k es anských po ádcích svú milostivú císa skú ruku držeti rá í, a nás takovými p evracenými lidmi leh iti nerá í, neb nás zúmysln svý[m] p edsevzetí[m] k škodám, útratám p ivozují, a aby nás {a snad} i to m sto k zkáze p ívésti mohli, o to usilují. Ješto my pánu Bohu a V[aší] c[ísa ské] M[ilosti] v íme, že toho ni ehož na nás dopustiti nerá í, {neb jinak t ch osob (pro puntování {postran[n]í} s jinými) nesmíme v zení p[ ]edem u i[ni]ti, protož na to} nato od V[aší] c[ísa ské] M[ilosti] milostvé odpov di psané a jistého opat ení pokorn ponižen prosíme. Dán v st edu u viglíí Jakuba s[va]téh)o léta 1560²⁷⁵ za purk[mistra] p[ana] Mikulasse Mathesa.

V[aší] c[ísa ské] M[ilosti] v rní poddaní purk[mistr] a konšelé m[ ]sta Bud [jovi]c [eský]ch

33.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice nejvyššímu kanclé i Království eského ohledn žádosti o p ímluvu ohledn jejich sporu s nekatolickými spolum š any. [26. ervenec 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 14v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

²⁷⁴ Sextern – rukopisná složka o šesti dvojlistech

²⁷⁵ St eda 24. ervence 1560

Urozenému pánu, panu Joachymovi z Hradce a na Hradci etc.,²⁷⁶ nejvyššímu kancléři Království českého, pánu nám milostivému a laskavému pánovnímu, Jeho [Mil]o[s]ti.

Urozený pane, pane nám milostivému a laskavému pánovnímu, V[áše Milos]ti. V[áš]i Milos]ti služby naše ponížené s vinšováním zdraví i jiného všeho dobrého vzkazujem a na pánu Bohu žádáme a jakožto pánu k esanskému upřímnému a rádi p[ro]jím. Milostivý pane, V[áš]i Milos]ti oznamujem, že z příčin a potřeb našich důležitých k Je[ho Mil]o[s]ti císařské tyto osoby z prostředku našeho vysíláme, {a znájm V[áš]i Milos]t vřdycky býti pána k nám náchylného a s[va]té víry římské k esanské milovníka udatného a v r[od]u starobyle trvalého, my pak <...> podle V[áš]i Milos]ti toho způsobu chvalitebného se přidržujíc, tou duov rností k V[áš]i Milos]ti, jakožto ku pánu k esanskému (mající vřdycky úto išt V[áš]i Milos]ti) a dobrotivému se utíkáme} a V[áš]i Milos]t ponížen prosíme, {že se k nám milostiv uká[za]ti}, <...> že p[ro] i J[eho] M[ilosti] císařské v t[ě]ch ve všech v[ě]cech, což pot ebovati, aneb i na V[áš]i Milos]t ob[z]vlášt[ne] vznášeti budou, ji[m] toho duov íti a našim milostivým pánem a ochráncím v tom býti, je fedrovati, a skute n {s brzkým vyp[ra]vením} k tomu pomáhati rá íte. V[áš]i Milos]ti toho všeho od nás povolné budoucí zasloužení. Dán v pátek den s[va]té Anny léta 1560²⁷⁷ za purk[mistra] p[ana] Mikulasse Mathesa.

Váš [Mil]o[s]ti v rní povolní purk[mistr] a rada m[ě]sta Bud[ějovic] [eských]

34.

Vilém z Rožmberka rad a obcím sta eských Bud jovic ohledn pobrání a zpoplatn ní soli na silnici u Zlivi. [2. srpen 1560]

(Kniha koncept a kopiá týkající se spor m sta . Bud jovice s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozep e m sta Bud jovic eských s panem Vilémem z Rožmberka léta 1560), folio 2r-2v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Cedule ezané

²⁷⁶ Joachym z Hradce (1526-1565) – nejvyšší kancléř Království českého (1554-1564)

²⁷⁷ Pátek 26. ervence 1560

Od vysoce urozeného pána, pana Viléma z Rožmberka, správce a vlada e domu rožmberskýho etc., poslaní jsme k vám, pane purkmist e, rado, starší obecní i všea obec m sta e[ský]ch Bud jo[vi]c, a to s tímto, jakož j[es]t Jeho Mi[l]o[s]t k vá[m] poselství asu te p edešlého nedávno minulého u initi rá il o pobrání od Kasspara, pojezdnyho vašeho, s jinými pojezdnymi vašimi p t koní, voza i nákladu soli na týmž vozu na silnici u vsi Zlivi Wiczenczowij a Hawlowij, pacholkúm Martinowým z Neplachova, poddaný[mu] Je[ho Mil]o[s]ti pán , tak jakž táž cedule a poselství, kderéhož dat[um] jest v pátek u vigilií sva[tý]ch Petra a Pavla apoštoluov Bož[í]ch²⁷⁸ léta tohoto 1560,²⁷⁹ to vše v sob ší e ukazuje a zavírá, na kderěžto poselství zase ceduli ezanou jste po svých poslích odpov Je[ho Mil]o[s]ti dali, kderěž dat[um] jest v sobotu po svatém Prokopu též léta tohoto 1560,²⁸⁰ v též odpov di i toho p i zavírce doložili, kdyby vá[m] Bud jovským Prachati tí privilegia svá, a mají-li kderá, na silnice okolo Bud jovic a k Zlivi ukázali, že by proti týmž jejich privilegiu po ádný[m] a starobylejším na všelijaké silnice u initi nedopustili tak, jakž pak ta odpov vaše Je[ho Mil]o[s]ti pánu daná, pokud a nebo na jakých artikulích se vztahuje, to vše v sob ší ukazuje a zavírá. I p edkem, k emuž se v tý odpov di znáte, a k sob to p ijímáte aneb jiná zatm le odpov dáváte, v to[m] Je[ho Mil]o[s]t pán z Rožmberka bude se v d ti k vá[m] od sebe i také pro [o]pat ení a na míst poddaných svých, jak podle náležitosti zachovati a to p edsevzítí, než na tu výš dot enú jednu dotázku vaši, a i ta podle vym ení z ízení zemského a takové dotázkách u in něho též dosti zatm lá jest, však aby i v tom Je[ho Mil]o[s]tí pánem z Rožmberka nic nescházelo a lidem známý bylo, jakž zp sob od vás ku pánu i poddaným pán se zachovává a p í iny dávají, nejsouc pán i ni tím povinen, te j[es]t nás s t mi privilegi[e]mi, kterýž na všelijaký silnice m sta Prachatice a obyvatelé v n m, poddaní Je[ho Mil]o[s]ti pán , mají, aby k nim i od nich s obilím, s kupectví[m] i solí svobodn lidé jeti mohli i vézti bez všelijaké p ekážky, kteréhožkoliv m sta nebo m ste ka a nebo jiných kohožkoliv, jakž od starodávna bylo, a ne tak, jak vy n kderé silnice podle zdání svého za svobodné aneb za nesvobodné vykládati neb usazovati chcete, týž m sta a poddaní Je[ho Mil]o[s]ti pán , Prachati tí, vysazeni jsou, abychom nám týž majestáty a výsady m sta Prachatic a obyvatelův v nich v originálních ukázali a jednou i druhé p e ísti dali, ímž se budete

---

²⁷⁸ Zde bylo pož[i]ch p epsáno na Bož[i]ch

²⁷⁹ Pátek 28. ervna 1560

²⁸⁰ Sobota 6. ervence 1560

moci <stavití> spraviti. Dána cedule na Krumlov ²⁸¹ v pátek po památce svatého Petra v okovech léta pán 1560²⁸².

35.

Vilém z Rožmberka rad a obci m sta eských Bud jovic ohledn pobrání a zpoplatn ní soli na silnici u Zlivi. [2. srpen 1560]

(Kniha koncept (Concepti rozli né od léta 1560 a 1561), folio 33r-33v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

ezaná cedule druhá od Jeho Milosti, pana Viléma z Rožmberka.²⁸³

Od vysoce urozeného pána, pana Viléma z Rožmberka, správce a vlada e domu rožmberského etc.

Poslaní jsme k vám, pane purkmist e, rado, starší obecní i všecká obec m sta eských Bud jovic, a to s tímto. Jakož jest Jeho [Mil]o[s]t k vám poselství asu te p edešlého nedávno minulého u initi rá il o pobrání od Kasspara, pojezdného vašeho, s jinými pojezdnými vašimi p t koní, vozu a nákladu soli na týmž vozu, na silnici u vsi Zlivi Winczenczowi a Hawlowi, pacholkom Martinowým z Neplachova, poddaným Jeho [Milos]ti pán , tak jakž táž cedule a poselství, kteréhož dat[um] jest v pátek u vigilií svatých Petra a Pavla apoštoluov božích léta tohoto 1560,²⁸⁴ to vše v sob ší ukazuje a zavírá. Na kteréžto poselství zase ceduli ezanú jste po svých poslích odpov Jeho [Milos]ti dali, a kteréž dat[um] jest v sobotu po s[vaté]m Prokopu též léta tohoto 1560,²⁸⁵ v též odpov di i toho p i zavírce doložili, kdyby vám, Bud jovským, Prachati tí privilegia svá, a mají-li která, na silnice okolo Bud jovic a k Zlivi ukázali, že by proti týmž jejich privilegi[í]m po ádným a starobylejším na všelijaké silnice

---

²⁸¹ eský Krumlov – m sto v Jiho eském kraji, 22 km jihozápadn od eských Bud jovic

²⁸² Pátek 2. srpna 1560

²⁸³ Kancelá ská poznámka: „V sobotu p[os]t vincula Petri [Sobota 3. srpna 1560] vyslaným od Jeho [Milos]ti pana Viléma z [Rožmber]ka ústní odpov se v rad dala na rathauze v regist ík poznamenána etc.“

²⁸⁴ Pátek 28. ervna 1560

²⁸⁵ Sobota 6. ervence 1560

u initi nedopustili tak, jakž pak ta odpov vaše Jeho [Milos]ti pánu dána, pokud a neb na jakých artikulích se vztahuje, to vše v sob ší ukazuje a zavírá. I p edkem, k emuž se v tý odpov di znáte, a k sob to p ijímáte a neb jiná zatm le odpov dáváte, v to[m] Jeho [Milos]t pán z Rožmberka bude se v d ti k vám od sebe i také pro opat ení a na míst poddaných svých jak podle náležitosti zachovati a to p ed se vzíti. Než na tu vejš dot enú jednu dotázku vaše. A ta podle vym ení z ízení zemského o takových dotázkách u in nýho též dosti zatm lá jest, však aby i v tom Jeho [Milos]ti, panom z Rožmberka, nic nescházelo a lidem známý bylo, jaký spůsob od vás ku pánu i poddaným pán se zachovává a p í iny dávají, nejsúc pán i tím povinen, te j[es]t nás s t mi privilegium, kterýž na všelijaký silnice m sto Prachatice a obyvatelé v n m, poddaný Jeho [Milos]ti pán , mají, aby k nim i od nich s obilím, s kupectvím i s solí svobodn lidé jeti i vézti mohli bez všelijaké p ekážky kteréhožkoliv m sta nebo m ste ka a nebo jiných kohožkoliv, jakž od starodávna bylo, a ne tak, jak vy n které silnice podle zdání svého za svobodné neb za nesvobodné vykládati a neb usuzovati chcete, týž m sto a poddaní Jeho [Milos]ti pán , Prachati š[t]í, vysazení jsú, abychom vám týž majestáty a výsady m sta Prachatic a obyvateluov v nich v originálních okázali a jednu i druhé p e ísti dali, ímž se budete moci spraviti, což podly Jeho [Milos]ti poru ení, a chcete-li je slyšeti, tak se chceme zachovati. Dána cedule na Krumlov v pátek po památce svatého Petra v okovách léta Pán 1560.²⁸⁶

36.

Vilém z Rožmberka rad a obci m sta eských Bud jovic ohledn privilegií Prachatických na obchod se solí. [2. srpen 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 17r-17r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Cedule ezaná

od vysoce urozeného pána, pána Viléma z Rožmberka, správce a vlada e domu rožmberského etc. Poslaní jsme k vám, pane purkmist e, rado, starší obecní i všecka

---

²⁸⁶ Pátek 2. srpna 1560

obec města Budjovic [eský]ch, a to s tímto. Jakož jest Jeho [Milos]t k vám poselství
asu te p edešlého nedávno minulého u initi rá il o pobrání od Kasspara pojezdnyho
vašeho s jinými pojezdnymi vašimi p ti koní, voza i nákladu soli na týmž vozu na
silnici u vsi Zlivi Winczenczowi a Hawlowi pacholkuom Martinowy[m] z Neplachova,
poddaným Jeho [Milos]ti pán tak, jakž táž cedule a poselství, kderéhož dat[um] jest
v pátek u vigiliím s[vatý]ch Petra a Pavla apoštoluov Božích léta tohoto 1560,²⁸⁷ o to
vše v sob ší e ukazuje a zavírá, na kderěžto poselství zase cedulí ezanú jste po svých
poslích odpov Jeho [Milos]ti dali, kderěž dat[um] jest v sobotu po s[vaté]m Prokopu
též léta tohoto 1560.²⁸⁸ V též odpov di i toho p i zavírce doložili, kdyby vám
Budjovským Prachati tí privilegia svá, a mají-li kderá, na silnice okolo Budjovic a
k Zlivi ukázali, že by proti týmž jejich privilegium po ádným a starobylejším na
všelijaké silnice u initi nedopustili tak, jakž pak ta odpov vaše Jeho [Milos]ti pánu
dána, pokud aneb na jakých artikulých se vztahuje, to vše v sob ší ukazuje a zavírá. I
p edkem, k emuž se v tý odpov di znáte, a k sob to p íjímáte, aneb jiná zatm le
odpov dáváte v to[m]. Je[ho Mil]o[s]t pán z Rožmberka bude se v d ti k vám od sebe
i také pro opat ení a na míst poddaných svých jak podle náležitosti zachovati a to p ed
se vzítí, než na tu vejš dot enú <dotržku> jednu dotýzku²⁸⁹ vaší, a i ta podle vym ení
z ízení zemskýho o takových dotázkách u in ného též dosti zatm la, jest však aby i
v tom Je[ho Mil]o[s]tí pánem z Rožmberka nic nescházelo a lidem známý bylo, jaký
zpuosob od vás ku pánu i poddaným pán se zachovává. A p í iny dávají, nejsouc pán i
tím povin[n]en, te jest nás s t mi privilegiemi, kterýž na všelijaký silnice m sto
Prachatice <jmají> a obyvatelé v n m, poddaní Jeho [Milos]ti pán , mají, aby k ni[m] i
od nich s obilím, s kupectví[m] i s solí svobodn lidé jeti i vésti mohli bez všelijaké
p ekážky kteréhožkoliv m sta nebo m ste ka anebo jiných kohožkoliv, jakž od
starodávna bylo, a ne tak, jak vy n kderé silnice podle zdání svého za svobodné neb za
nesvobodné vykládati neb usazovati chcete. Týž m sto a poddaní Jeho [Milos]ti pán
Prachati tí vysazeni jsou, abychom vám týž majestáty a výsady m sta Prachatic a
obyvateleuov v nich v originálních okázali, a jednou i druhé p e ísti dali, ímž se budete
moci spraviti, což podle Jeho [Milos]ti poru ení, a chcete-li je slyšeti, tak se chceme

---

²⁸⁷ Pátek 28. ervna 1560

²⁸⁸ Sobota 6. ervence 1560

²⁸⁹ Dotýzku - dotaz, otázku

zachovati. Dána cedule na Krumlov v pátek po památce s[vatéh]o Petra v okovách léta Pán 1560.²⁹⁰

37.

Vilém z Rožmberka vydává ochranný glejt pro osobu provinilou vraždou, která se má dostavit p ed jeho soud. [5. srpen 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 15r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Klejt²⁹¹ pána z Rožmberka

Vilém z Rožmberka etc., všem vuobec i každému zvlášt známo iní[m] tímto listem, jakož jest Bijcha, syn Wawrú v Strážkovicích,²⁹² zamordoval Koniathu poddaného mého, i na ponížení jeho prosbu a p ímluvu dobrých lidí dávám glejt bezpe ný již dot eného Bíjchowi p ed sebou, ú edníky, služebníky i p ede všemi poddanými mými tak, aby on, jsa sebou bezpe en, mohl se p ede mnú, aneb kdež bych mu ukázal, toho mordu²⁹³ spraviti aneb bezelstnost svú pokázati, od dnes dat[um] listu tohoto ve ty ech ned lích po ád zb hlých, totiž do pond lího po s[vaté]m Ji í najprv p ístího²⁹⁴ a na ten den až do slunce západu. Protož p ikazuji všem ú edníkuom, služebníkuom, purkmistruo[m], rychtá uo[m], konšeluo[m] i všem poddaný[m] mý[m], abyšte jeho p i to[m] glejtu a bezpe enství neporušitedln zachovali, neb i on se tak, jakž na glejtsmana²⁹⁵ záleží chovati má. Dán na Krumlov pod mý[m] vlastní[m] sekrytem v pond lí den památky Blahoslavené Panny Marie sn žné léta Pán 1560.²⁹⁶

---

²⁹⁰ Pátek 2. srpna 1560

²⁹¹ Glejt, glajt, klejt – ochranný list, zaru ující n komu bezpe nost

²⁹² Strážkovice – obec v Jiho eském kraji, cca 11 km jihovýchodn od eských Bud jovic a 8 km severozápadn od Trhových Svin

²⁹³ Mord - vražda

²⁹⁴ Pond lí 28. dubna 1561

²⁹⁵ Glejtsman – držitel ochranného listu

²⁹⁶ Pond lí 5. srpna 1560

Purkmistr a rada města eské Budjovice Vilémovi z Rožmberka ohledn privilegií Prachatických na obchod se solí. [15. srpen 1560]

(Kniha koncept (Concepti rozli né od léta 1560 a 1561), folio 34r-34v, SOkA . Budjovice, knihy ú ední)

Odpov na druhú ceduli daná Jeho [Milos]ti, panu Vilémovi z Rožmberka, od Budjovských.

Vaše Mi[l]o[s]t, vysoce urozený pane, pane Viléme z Rožmberka etc., a na Krumlov, správce a vlada i domu rožmberské[h]o. Od purkmistra, konšeluov, starších obecních i ode vší obce města Budjovic [ský]ch k Vaší [Mil]o[s]ti poslaní jsme s touto cedulí ezanou s tímto poselstvím podle práva a z ízení zemského. Jakož jste, V[aše Mil]o[s]ti, k dot eným Budjovským poselství s cedulí ezanou u initi rá ili, kteréž dat[um] jest v pátek po památce s[vatéh]o Petra v okovách léta Pán 1560,²⁹⁷ dokládající, kterak by jse první odpov dí Budjovští, kteréž dat[um] jest v sobotu po s[vatém] Prokopu též léta tohoto,²⁹⁸ na poselství cedulí ezanú od V[aší Mil]o[s]ti u in né p iznávali, k sob to p ijímali aneb jiná zatm lé odpov di dávali tak, jakž táž cedule ší e v sob obsahuje a zavírá. I milostivý pane, na takové V[aší Mil]o[s]ti poselství a ceduli ezanú purkmistr, konšelé, starší obecní i všeccka obec města Budjovic [eský]ch V[aší Mil]o[s]ti podle práva a z ízení zemského tuto odpov po nás dávají, že jsú tu nic tou odpov dí prv njší k V[aší Mil]o[s]ti odeslanou, oznamujíc[e], což samo v sob jest a jakých spravedlivostí od starodávna užívali a užívají, nep e inili ani skrze zatm lú odpov nic na se neslušného nevztahovali. Pak což jse dotý e originál a obdarování Prachatických, kde í Budjovským od V[aší Milos]ti vyslaných k p e tení podaný býti m li, na ten as jim k sob p ijímati nenáleželo z p í in hodných, a zvlášt pon [va]dž jest od Jeho [Mil]o[s]ti arciknížecí na míst Jeho [Milos]ti císa e pána, pána našeho najmilostiv jšího, jim Prachatickým a Budjovským p ed rady Jeho [Milos]ti císa ské k soudu komornímu k položení a k ukázání privilegia svá p edtím den jmenován, v dúce, kde tomu místo jest, ale ani oni

²⁹⁷ Pátek 2. srpna 1560

²⁹⁸ Sobota 6. ervence 1560

m li V[áš] Mil[o]s]ti aneb poddaným V[áš] Milos]ti p í iny jaké skrze to dávati, toho že jsú p ed sebe nikdá nebrali a neberú. Nýbrž vždycky V[áš] Mil[o]s]ti šet íc, pokudž nevyš možné bylo, povolnost a libost jsú zachovávati hled li. Již majíce sami p í inu sob danú od Prachatických proti privilegium jejich, kdež asu nedávno minulého formané Jeho [Milos]ti císa e pána, pána našeho najmilostiv jšího, poddaní lidé, vezúce z *Mihle*²⁹⁹ silnicí k nám vysazenou suol, ve vsi *Múkrau* od nich Prachatických do Prachatic mocí zajati a obráceni jsú byli. O emž, když jsú Bud jovští Prachatickým psaní u inili, dosavad žádné odpov di jim nedali a nedávají. Ješto tu znáti jest, že jsú takovú v c k sob p ijali, dávajíc[e] tomu místo. A kdež i také v ceduli V[áš] Mil[o]s]ti doloženo, že by Bud jovští silnic za svobodné neb ne za svobodné vykládati a usuzovati podle zdání svého m li, toho jsú také p ed sebe nikdá nebrali. Než majíc od Jeho [Milos]ti císa e a králuo[v] slavné pam ti v užívání privilegia z etedlná i od Jich [Mil]o[s]tí králuo v eských a soud komorních a rozsudky stvrzená, t ch jse drží a podle nich spravedlností svých obhajují etc. Dána cedule v Bud ji[cí]ch [eský]ch ve tvrtek den památky slavného Hodu Panny Marie Nanebevzetí léta 1560³⁰⁰.

39.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn sporu s Prachatickými o pr chod, obchod a sklad soli. [15. srpen 1560]

(Kniha koncept a kopiá týkající se sporu m sta . Bud jovice s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozep e m sta Bud jovic eských s panem Vilémem z Rožmberka léta 1560), folio 3r-3v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Odpov

Vaše [Mil]o[s]t[i], vysoce urozený pane, pane Viléme z Rožmberka etc., a na Krumlov , správce a vlada i domu rožmberskýho, od purkmistra, konšeluov, starších obecních i ode vší obce m sta Bud jovic eských k Va[š]i Mil[o]s]ti poslaní jsme s touto cedulí ezanú, s tímto poselstvím podle práva a z ízení zemskýho. Jakož jste,

²⁹⁹ Mihle – snad se jedná o oblast zvanou Mühl (viz.: František KAVKA, M stské hospodá ství v eských Bud jovicích v letech 1496-1570, JHS 34, 1965, s. 35.)

³⁰⁰ tvrtek 15. srpna 1560

Va[še Mil]o[s]ti, k dot eným Bud jovským poselství s cedulí ezanou u initi rá ili, kderěž dat[um] jest v pátek po památce s[vatéh]o Petra v okovách léta Pán 1560,³⁰¹ dokládající, kterak by se Bud jovští první odpov dí, kteréž dat[um] jest v sobotu po svatém Prokopu též léta tohoto,³⁰² na poselství cedulí ezanou od Va[ší Milos]ti u iné p iznávali, k sob to p ijímali aneb jiná zatm lý odpov di dávali tak, jakž táž cedule ší e v sob obsahuje a zavírá. I milostivý pane, na takové Va[ší Mil]o[s]ti poselství a ceduli ezanou purkmistr, konšelé, starší obecní i všecka obec m sta Bud jovic e[ský]ch Va[ší Mil]o[s]ti podle práva a z ízení zemskýho tuto odpov po nás dávají, že jsú tu nic tou odpov dí prvn jší k Va[ší Mil]o[s]ti odeslanú, oznamujíc[e], což samo v sob jest, a jakých spravedlivostí od starodávna užívali a užívají, nep i inili ani skrze zatm lú odpov nic na se neslušného nevztahovali. Pak což se dotý e originálú a obdarování Prachatických, kde í Bud jovským od Va[ší Milos]ti vyslaných k p e tení podali <byly> býti m li, na ten as jim k sob p ijímati nenáležela z p í in hodných a vzlášt ,³⁰³ pon [va]dž jest od Je[ho Mil]o[s]ti arc[i]knížetcí na míst Je[ho Mil]o[s]ti císa e pána, pána našeho nejmilostiv jšího, jim Prachatickým a Bud jovským p ed rady J[eho] M[ilosti] c[ísa e] k soudu komornímu k položení a k ukázání privilegia svá p ed tím den jmenován, v douce, kde tomu místo j[es]t, ale aby oni m li Va[ší Mil]o[s]ti aneb poddaný[m] Va[ší Mil]o[s]ti p í iny jaké skrze to dávatí, toho že sú p ed sebe nikdá nebrali a neberou, nýbrž vždycky Va[ší Mil]o[s]ti šet íc[e], pokudž nejvýš možný bylo, povolnost a libost jsou zachovávatí hled li, již jmajíce p í inu sami sob danou od Prachatických p[ro]ti privilegiu jejich, kdež asu nedávno minulého formané Jeho Milosti císa e pána, pána našeho nejmilostiv jšího poddaní lidé, vezouce z *Mihle* silnicí k nám vysazenou suol ve vsi *Múkrau* od nich Prachatických do Prachatic mocí zajatí a obrácení jsou byli, o emž, když jsou Bud jovští Prachatickým psaní u inili, dosavad žádné odpov di jim nedali a nedávají. Ješto tu znáti jest, že jsú takovou v c k sob p ijali, dávajíc[e] tomu místo, a kdež i také v ceduli Va[ší Mil]o[s]ti doloženo, že by Bud jovští silnic za svobodné neb za nesvobodné vykládatí a usuzovatí podle zdání svého m li, toho jsú také nikdá p ed sebe nebrali, než majíc od J[ich] Mi[l]o[s]tí císa uov a králuov slavné pam ti v užívání privilegia z etedlná i od J[ich] M[ilostí] k[ral] e[ský]ch a soudu komorního rozsudky stvrzená, t ch se drží a podle nich

---

³⁰¹ Pátek 2. srpna 1560

³⁰² Sobota 6. ervence 1560

³⁰³ Zde vynecháno slovo „pán“.

spravedlivostí svých obhajují. Dána cedule v Budjovicích českých ve čtvrtek den slavný Hod blahoslavené Panny Marie Nanebevzetí léta 1560.³⁰⁴

40.

Purkmistr a rada města české Budjovice Vilémovi z Rožmberka ohledn sporu s Prachatickými o průchod, obchod a sklad soli. [15. srpen 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 18r-19r, SOkA . Budjovice, knihy úřední)

Odpověď

Vaše Milostivost, vysoce urozený pane, pane Viléme z Rožmberka etc. a na Krumlov, správce a vlada i domu rožmberskýho. Od purkmistra, konšelův, starších obecních i ode vsí obce města Budjovic českých Vaše Milostivost poslaní jsme s touto cedulí zeznanou s tímto poselstvím podle práva a zřízení zemského. Jakož jste, Vaše Milostivost, k dotčeným Budjovským poselstvím s cedulí zeznanou uiniti ráčili, kderž dat[um] jest v pátek po památce svatého Petra v okovách léta Páně 1560,³⁰⁵ dokládajíce, kterak by se Budjovští první odpovědí, kderž dat[um] jest v sobotu po svatém Prokopu též léta tohoto,³⁰⁶ na poselství cedulí zeznanou od Vaše Milostivost uiniti nepřiznávali, k sobě to nepřijímali aneb jiná ztím odpovědi dávali tak, jakž táž cedule šíře v sobě obsahuje a zavírá. I milostivý pane, na takové Vaše Milostivost poslaní a ceduli zeznanou purkmistr, konšelé, starší obecní i všecka obec města Budjovic českých Vaše Milostivost podle práva a zřízení zemského tuto odpověď po nás dávají, že jsou tu nic tou odpovědí první, k Vaše Milostivost odeslanou, oznamující, což samo v sobě jest a jakých spravedlivostí od starodávna užívali a užívají, nepřiznávají, ani skrze ztím odpověď nic na se neslušného nevztahovali. Pak, což se dotýká originálu a obdarování Prachatických, kde již Budjovským od Vaše Milostivost vyslaných k přetížení podaný býti má, na ten čas jim k sobě nepřijímatí nenáleželo z příčin i hodných. A vzláště, poněvadž jest od Jeho Milostivost arciknížecí na místě Jeho Milostivost císaře a pána,

³⁰⁴ čtvrtek 15. srpna 1560

³⁰⁵ Pátek 2. srpna 1560

³⁰⁶ Sobota 6. srpence 1560

pána našeho najmilostiv jšího, jim Prachatickým a Budjovským předtady Jeho [Milos]ti císařské k soudu komornímu k položení a k ukázaní, privilegia svá předtím den jmenován v douce, kde tomu místo jest. Ale aby oni měli V[áš]í Milos]ti aneb poddaným Va[š]í Mil]o[s]ti přinej jaké skrze to dávatí, toho že jsou před sebe nikdá nebrali a neberou, nýbrž vždycky Va[š]í Mil]o[s]ti šetříc, pokudž nejvýš možný bylo, povolnost a libost jsou zachovávatí hledíc, již jmajíce sami přinej sobě danou od Prachatických proti privilegium jejich, kdež času nedávno minulého formané Jeho [Milos]ti císaře pána, pána našeho nejmilostiv jšího poddaní lidé, vezouce z *Mihle* silnicí k nám vysazenou suol ve vsi *Múkrau* od nich Prachatických do Prachatic mocí zajatí a obrácení jsou byli, o čemž, když jsou Budjovští Prachatický[m] psaní učinili, dosavad žádné odpovědi jim nedali a nedávají, ješto tu znáti jest, že jsou takovou věc k sobě přijali, dávajíc tomu místo. A kdež i také v ceduli Va[š]í Mil]o[s]ti doloženo, že by Budjovští silnic za svobodné neb za nesvobodné vykládati a usuzovati podle zdání svého měli, toho jsou také před sebe nikdá nebrali, než majíc od Jich [Milos]tí císařova a králov slavné paměti v užívání privilegia z etedlná i od Jich Milostí králov [eský]ch a soudu komorního rozsudky stvrzená, těch se drží, a podle nich spravedlností svých obhajují. Dána cedule v Budjovicích eských ve čtvrtek den slavný Hod Blahoslavené Panny Marie Nanebevzetí léta 1560.³⁰⁷

41.

Purkmistr a rada města eské Budjovice nejvyššímu hofmistrovi Království eského ohledně žádosti za přímělu za eskobudjovického radního písaře v jisté soudní věci. [20. srpen 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 20r, SOkA . Budjovice, knihy úřední)

Urozenému pánu, panu Janovi nejstaršímu z Lobkovic etc. na Zbiroze a Toníce, nejvyššímu panu hofmistru Kr[álovstv]í eskéh]o, pánu nám milostiv a laskav přiznivému, Je[ho Mil]o[s]ti.

---

³⁰⁷ čtvrtek 15. srpna 1560

Urozený pane, pane nám milostiv a laskav p íznivý, Va[še Mil]o[s]ti. V[aší Milos]ti službu svú poníženú s žádostí zdraví i jiného všeho dobrého vzkazujem a na pánu Bohu V[aší Milos]ti žádáme. Milostivý pane, asú p edešlých nejednu žádost a p ímluvu o Davida, písá e našeho radního, podle Jeho [Milos]ti pana podkomo ího V[aší Milos]ti jsme u inili, jakož pak p i tomto nyn jší[m] soudu, m l by se též dáti najíti. I pon vadž na ten as býti bez n ho nemuožem a zprávu nám u inil, že tu všecku v c, o s panem Václave[m] Vora ickým initi má, V[aší Milos]ti v moc dal, p ímluváme se, že p i tomto asu nyn jší[m] to na míst postaviti p edkem, na poctivosti milostiv opat iti, a pokudž by dále V[aší Milos]ti se vid lo jakožto škodlivé poho alému, aby podle uznání V[aší Milos]ti nahrazeno bylo v tom i v jiném ve všem, pánu Bohu a V[aší Milos]ti se porou í. Také Vaší [Mil]o[s]t tejna ne ínime, že jsme p ed Vaší [Mil]o[s]t s Prachatickými ten tvrtek po s[vaté]m Jiljí p íštím³⁰⁸ sro eni. Pokudž by slušná žádost vyslaných našich v em k Va[ší Mil]o[s]ti byla, prosíme, že našim milostivým pánem býti rá íte, jakožto pán a otec náš k es anský, V[aší Milos]ti toho všeho od nás ponížen zasloužení. Dán v st edu po Na n[ebe] vzetí P[anny] M[arie] léta 1560³⁰⁹ za purk[mistra] p[ana] Mikula[še] Hopplle.

42.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Adamovi Ungnadovi ze Sonnecku ohledn záboru nastojato prodaného d íví. [23. zá í 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 20v-21r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Urozenému pánu, panu {Adamovi} Ungnadovi z Sonnecku etc., a na Hluboké, pánu nám laskav p íznivému, Jeho [Milos]ti. Urozený pane, pane nám dobrotiv a laskav p íznivý, V[aše Milos]ti. Vaší [Mil]o[s]ti služby naše s vinšování[m] všeho dobrého vzkazujem. asu minulého Vaší [Mil]o[s]ti u inili jsme psaní, jehož dat[um] j[es]t v pátek p ed slavností Ducha s[vatéh]o léta tohoto 1560,³¹⁰ v kterémžto psaní

³⁰⁸ tvrtek 4. srpna 1560

³⁰⁹ St eda 20. srpna 1560

³¹⁰ Pátek 31. kv tna 1560

mezi jinými artikuly na Vaší [Mil]o[s]t jsme vznesli, kterak by spolum š ané naši n kde í {i také k obecnímu pivovaru} od Va[ší Milos]ti poddaných nemálo lesu stojatého na d íví koupili i zaplatili. A ta drva podle zprávy že by na v tším díle k zámku Hluboké odvezena býti m la. Druhé, že od hajných v lesích V[aší Milos]ti d íví dubové stojaté ku pot ebám našim obecní[m] jsme koupili i zaplatili a Va[ší Milos]ti poddaní Kote tí, p íšedše [se] sekerami k tesa uo[m] a d lníkuom našim, (když zvrchupsaná<d...> drva d lati cht li), z díla je sehnali etc. A ím by to puvodem a za jakými p í inami díti se m lo, od Va[ší Milos]ti v d ti jsme žádali. Na to jste, V[aše Milos]ti, ná[m] až podnes odpo[v]di žádné dáti nerá ili. A te t chto asuov op t nám zpráva dána, což na onen as skrze poddané V[aší Milos]ti t ch svrchu dot ených drev odvezeno nebylo, aby ihned p i tomto asu taková drva k zámku Hluboké {dovzata} dobrána a dovezena byla. I V[aše Milos]ti, pane milý, o prvé jsme, jakž naho e dot eno, V[aší Milos]ti psali a žádali, pokudž byšte, Va[še Mil]o[s]ti, o takovém ú inku v domost míti rá ili, abyšte, Va[še Mil]o[s]ti, nám o p í inách, pro by to na škodu a stížnost naši initi a díti se m lo, psaní[m] V[aší Milos]ti oznámiti rá ili, i ješt za též žádáme k Vaší [Mil]o[s]ti osob , toho podávajíc[e], že jsme V[aší Milos]ti žádných p í in nikdá k nesousedství aneb k jaké nelibosti z úmysla nedávali, p i emž i J[eho Milos]ti stojíme a k V[aší Milos]ti rádi všelikú volnost podle náležitostí chovati chceme. Pak-li by se co a kdy z m š an našich bu V[aší Milos]ti aneb poddaným V[aší Milos]ti nesousedského a mimo náležitost stalo a zb hlo, tehdy na vznešení (bez starání V[aší Milos]ti) každého asu chceme to k opat ení slušn a sp[rá]v[n] p ivozovati, rádi i znajíc[e] Va[ší Mil]o[s]ti takové naše slušné podání a podvolení a k Va[ší Milos]ti vždycky volnost naší býti v íme, že to V[aše Milos]t dobrotiv vážíc, k sob p íjíti a laskavú odpov po tomto poslu ná[m] dáti rá íte. Dán v pond lí po s[vaté]m Maurici léta <etc.> 1560³¹¹ za purk[mistra] pana Mathesa Sstenheyzle.

43.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn záboru a zpoplatn ní soli na cest u Zlivi. [26. zá í 1560]

---

³¹¹ Pond lí 23. zá í 1560

(Kniha koncept a kopiá týkající se spor m sta . Bud jovice s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozep e m sta Bud jovic eských s panem Vilémem z Rožmberka léta 1560), folio 3v-4r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Cedule ezaná³¹²

od vysoce urozeného pána, pana Viléma z Rožmberka a na Kru[m]lov etc., správce a vlada e domu rožmberskýho. Poslaní jsme k vá[m], pane purkmist e, konšelé, starší obecní i ke vši obci m sta Bud jovic eských, s touto cedulí ezanou podle práva a z ízení zemskýho a to s tímto poselstvím. Kdež Martinowi ze vsi Neplachova, poddanému Je[ho Mil]o[s]ti pána z Rožmberka, n kderého dne v Puost nyní minulým léta tohoto šedesátého vuoz soli totiž dvamecítma³¹³ prostic³¹⁴ s p ti ko mi pacholci jeho, Winczencz a Hawel, z m sta Prachatic vezli a k Hluboké zámku jeti cht li, tu [u] vsi Zlivi na gru[n]tech pán Ungnadových Kasspar, pojezdny váš, s jinými pojez[d]nými vašimi te[n] vuoz s náklade[m] té soli zdrživše, summu pen z z takové soli, totiž z každých dvou prostic sedm pen z malech, dáti musili a v hospod útraty vésti. Protož výš psaný, Je[ho Mil]o[s]t pán, pan Vilím z Rožmberka, dotazovati se rá í, s vóli-li vaší to j[es]t se stalo, na to žádati rá í podle dot eného z ízení zemskýho zjevný a sv tlý odpov dí, kterouž by se spraviti rá il. Dána cedule ve tvrtek p ed s[va]t[y]m Václave[m] léta pán tisícího p tistého šedesátého.³¹⁵

44.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn záboru a zpoplatn ní soli na cest u Zlivi. [26. zá í 1560]

---

³¹² Kancelá ská poznámka: “*Toto, což zespod psáno j[es]t jede[n] spolu svú rukú vlastní Pawel písa z Kru[m]lova [o] vóli [i] jiných v rad naší napsal. / A cedule tato skrze urozeného pana Jind icha Ojí e z Protivce a urozeného pana Jind icha Sudka z Dlouhé a Pawla Pranbergara m št nína m sta Krumlova eského panu purkmistru a rad m sta Bud jovic eských dodána j[es]t v sobotu po s[vate]m Františku léta etc. 60 [Sobora 5. íjna 1560].“*

³¹³ Dvamecítma – dvaadvacet

³¹⁴ Prostice – objemová míra soli (5 ¼ v rtele . = 122,829 l)

³¹⁵ tvrtek 26. zá í 1560

*(Kniha koncept (Concepti rozli né od léta 1560 a 1561), folio 42r, SOkA .
Bud jovice, knihy ú ední)*

ezaná cedule od Jeh[o Milos]ti pána, pana Viléma z Rožmberka etc.³¹⁶

Od vysoce urozeného pána, pana Viléma z Rožmberka a na Krumlov etc., správce a vlada e domu rožmberského. Poslaní jsme k vám, pane purkmist e, konšelé, starší obecní i ke vši obci m sta Bud jovic eských s touto cedulí ezanú podle práva a z ízení zemského a to s tímto poselstvím. Kdež Martinowi ze vsi Neplachova, lov ku poddané[m]u Jeho [Mil]o[s]ti pán z Rožmberka, n kderého dne v P st nyní minulým léta tohoto šedesátého vuoz soli, totiž dvamecítma prostic s p ti ko mi, pacholci jeho, Winczencz a Hawel, z m sta Prachatic vezli a k Hluboké zámku jeti cht li, tu u vsi Zlivi na gruntech pán Ungnadových Kasspar, pojezdny váš, s jinými pojezdny vašimi, ten vuoz s nákladem té soli s p ti ko mi, též s pacholky, do m sta Bud jovic vzali a tu v m st do t etího dne též vuoz s nákladem té soli zdrževše, sum[m]u pen z z takové soli, totiž z každých dvú prostic sedm pen z malých dáti musili a v hospod útraty vésti. Protož vejš psaný Jeho [Mil]o[s]t pán, pan Vilém z Rožmberka, dotazovati se rá í, s vóli-li vaší to se stalo. Na to žádati rá í podly dot enýho z ízení zemského zjevný a sv tlý odpov di, kterouž by se spraviti rá il. Dána cedule ve tvrtek p ed s[vatý]m Václavem léta pán 1560.³¹⁷

45.

Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice apela nímu soudu, že odmítají žádost o propušt ní Thobiasse Slawa k jednání u apela ního soudu. [26. zá í 1560]

*(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 21r-21v, SOkA .
Bud jovice, knihy ú ední)*

---

³¹⁶ Kancelá ská poznámka: „Dodána cedule do rady v sobotu po s[vatý]m Františku léta 1560 [Sobota 5. újna 1560].“

³¹⁷ tvrtek 26. zá í 1560

Urozeným pánuom, pánuom, a urozený[m] a state ným rytí uom etc., císa e J[eho] M[ilosti] {z ízený[m]} radám nad apelacemi na Hrad pražském, Jich [Milos]tí[m], pánuom dobrotiv a laskav p ízni[vý]m.

Vaše Mi[l]o[s]ti,³¹⁸ urození páni, páni, urození a state ní rytí i etc., páni nám laskav p ízniví, V[ašim Milos]tem služby naše povolné s vinšování[m] všeho dobrého vzkazujem. Rá ili jste, Vaše [Mil]o[s]ti, nám psaní s odesláním[m] suplikací Thobiasse Sláwa u i[ni]tí na míst J[eho] arc[i]knížecí Mil]o[s]ti, porou ejíce, abychom jemu apelaci propustili a odeslali etc., jakž psaní V[aši]ch [Milos]tí {laskavé} a suplikaci je[h]o <duo...> {etc.} o tom ší e ukáže. I milostivý páni, Vašim [Milos]tem ponížen oznamujem, že od starodávna k ú adu našemu netoliko od rychtá e našeho, ale i z jiných m st a m ste ek, apelací k rozsudkuom a ku právu našemu jsú podávány, a lidé na tom <jsú> p estávali {a dále se nepodávali} <a na t etí rozsudek jsú nep icházeli>, p i emž také i mimo jiná Jeho [Milos]ti císa ské m sta z stavování jsme³¹⁹ byli. Vašich [Milos]tí prosíme, že J[eho] arc[i]knížecí Mil]o[s]ti, pánu našemu najmilostiv jšímu, V[aši]ch [Milos]tí p ímluvou v tom zastúpiti a nás p i takovém zpuosobu a starobylém po adu milostiv zústaviti rá íte. Jinak což by za átkem p i ú adu <a právu> a právu našem se zb hlo, v tom my podle J[eho] M[ilosti] c[ísa e] milostivého na ízení rádi se cho[va]ti chceme a s tí[m] se Vašim [Milos]tem v milostivú ochranu porou íme {a za odpo[v] po tomto poslu žádáme}. Dán { f[eria quinta]} <v pátek> po s[vaté]m Maurici léta 1560³²⁰ za purk[mistra] pana Mathesa Sstenheyzle.

46.

Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice rad eské komory ohledn sporu Thobiasse Slawa odsouzeného m stským soudem za nedovolené útraty. [26. zá í 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 21v-22r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

---

³¹⁸ Dopsáno pozd ji

³¹⁹ Dopsáno pozd ji

³²⁰ tvrtek 26. zá í 1560

Urozeným pánuom, pánuom urozeným a state ným rytí uom etc., císa e J[eho] M[ilosti] z ízeným radám komory < e> v Kr[álovstv]í [eské]m, pánuom nám laskav p íznivý[m], Jich [Milos]tem.³²¹

Va[še Mil]o[s]ti,³²² urození páni, páni, urození a state ní rytí i, páni nám laskav p ízniví, V[ašim Milos]tem služby naše s vinšování[m] všeho dobrého vzkazujem a na pánu Bohu žádáme. Na vznešení Thobiasse Slawa psaní nám u initi jste rá ili, že bychom (tak jakž jiné osoby z m st, kteréž sn mem k jednání o minci volený jsú a pen zi na stravu a cestu se opat ují) jemu až posavad žádných pen z na touž útratu a cestu <jsme> nedali etc. I Vaše Mi[l]o[s]ti, páni milý, jest s podivení[m] on Thobiass Slaw (<a m št nínem u nás není a nebyl, a nevíme, kdo jest ho p i sn mu za m št nína k volení m l a vyhlásil>, že Vašim [Milos]tem sm l takovú zprávu na zošklivení nás dávati. A my jsme po otev ení listu V[aši]ch [Milos]tí {<registry m stskými>} jeho upamatovali, že na dot ené útraty {je[h]o jsme pen zi opatrovati} <jemu vydané {<ke t em jízdám>} pot ikráté 37 kop 57 g[roš] ... d[enarius],³²³> emuž jest místo dal. {Krom této poslední jízdy dáno jemu na stravu není z p í iny k[teré]žkoliv k}, <ale> kdyžkoliv k <z Prahy> po vy ení práce své z Prahy p ijel, žádného <po tu> z pen z, p idal-l co svého aneb zuostalo-li jemu co po útrat , nám po tu ne inil. Nebo my p ijedúc[e] s poselství, ten po ad sami zachováváme a po et iníme a to obci asn ukazujem. <a Ppro takovú jeho zúmyslnot i také jinou {<...>} proti > <Jeho Mi[los]ti cí[sa i] duostojemství výstupnost do kázn ³²⁴ rozkázali jsme jeho dáti.> {V íme, že této naší omluv up ím[n]é místo dáti rá íte}. Dán v tvrtek po s[vaté]m Maurici léta 1560³²⁵ za purk[mistra] p[ana] Mathesa Sstenheyzle.

---

³²¹ Kancelá ská poznámka: „Nalézá se, že jemu vydáno od solních pánuo[v] 37 kop 57 g[roš] 5 d[enarius] a od pivních [pán] 24 kop.“

³²² Dopsáno pozd ji

³²³ Denarius – st íbrná starov ká nebo st edov ká mince

³²⁴ Káze - v zení

³²⁵ tvrtek 26. zá í 1560

Vilém z Rožmberka rad a obci m sta eských Bud jovic ohledn pobrání soli a práva Prachatických na obchod s ní. [23. zá í 1560]

(*Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 24r-24v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední*)

Cedule ezaná³²⁶

od vysoce urozeného pána, pana Viléma z Rožmberka a na Krumlov etc., správce a vlada e domu rožmberskýho. Poslaní jsme k vám, pane purkmist e, konšelé, starší obecní i ke vši obci m sta Bud jovic eských s touto cedulí ezanú podle práva a z ízení zemskýho a to s tímto poselstvím. Kdež Martinowi ze vsi Neplachova, lov ku poddanému Jeho Milosti pán z Rožmberka, n kderého dne v Puost nyní minulým léta tohoto šedesátého vuoz soli, totiž dvamecítma prostic s p ti ko mi pacholci jeho, Winczencz a Hawel, z m sta Prachatic vezli a k Hluboké zámku jeti cht li, tu u vsi Zlivi na gruntech pán Ungnadových Kasspar, pojezdny váš, s jinými pojezdnyými vašimi, ten vuoz s nákladem té soli a s p ti ko mi, též s pacholky do m sta Bud jovic vzali a tu v m st do t etího dne též vuoz s nákladem té soli zdrževše, summu pen z z takové soli, totiž z každých dvú prostic sedm pen z malých, dáti musili a v hospod útraty vésti. Protož výš psaný, Jeho [Milos]t pán, pan Vilém z Rožmberka, dotazovati se rá í, s vólí-li vaší to jest se stalo. Na to žádati rá í podlý dot enýho z ízení zemského zjevný a sv tlý odpov di, kterouž by se spraviti rá il. Dána cedule ve tvrtek p ed s[vatý]m Václavem let pán tisícího p tistého šedesátého.³²⁷ A cedule tato skrze urozeného pána Jind icha Ojí e z Protivce³²⁸ a urozeného pána Jind icha Sudka z Dlouhé a Pawla

³²⁶ Kancelá ská poznámka: „*Toto což zespod psáno jest jeden z poslú svú rukú vlastní Pawel písá z Krumlova s vólí jiných v rad naši napsal.*“

³²⁷ tvrtek 26. zá í 1560

³²⁸ Jind ich Ojí z Protivce – roku 1541 zd dil po otci Janovi spolu s bratrem Ji íkem ímov, Hab í a evnovice. Roku 1553 koupil Vracov, 1554 prodal Lhotku, 1568 získal Stradov, 1570 získal Hamr. Oženil se s Annou Dubenskou z Chlumu

Praúbergara, m št nína m sta Krumlova eského, panu purkmistru a rad m sta Bud jovic eských dodána jest v sobotu po s[vaté]m Františku léta 1560.³²⁹

48.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice apela nímu soudu ohledn sporu bud jovických m š an p ed apela ním soudem. [23. zá í 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 22r-22v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

<Urozeným pánuom, pánuom, urozeným a state ným rytí uom etc., císa e J[eho] M[ilosti], z ízený[m] radám nad apelacemi na Hrad pražském, pánuo[m] nám milostivý[m], Jich [Milos]tem.³³⁰

Va[še Mil]o[s]ti, urození páni, páni, a urození a state ní rytí i etc. Vašim [Milos]tem <...> služby naše s vinšování[m] dlouhého zdraví a nad námi spravování a v dobrém rozmnožení vzkazujem a na pánu Bohu žádáme etc. Vaše [Mil]o[s]ti, milostiví páni, psaní, kderěž V[aše Milos]ti nám u initi a v n m suplikaci zav enú odeslati jste rá ili, tu jsme Albinowi, jakožto v té p i stran odporné p e ísti dali, kterýžto Albin co p[ro]ti takové jeho Klause suplikaci za obranu jmá, to obé {<i také> p itom v známost V[ašim Milos]tem uvozujem, že nález o tu rozep i mezi stranami u in n a vyhlášen f[eria quarta] p[os]t Brixí 1559³³¹ a odvolání od Clause, jakožto puovoda, stalo se f[eria quarta] die Cecilie Virginis 1559,³³² na ež jsme ten den o ekávali až do 20 hodin, an j[eš]t ten den {na ú ad se vydal} <arci> Až po {n kolika} <mnoha> ned lích p inesl psaní od J[eho] M[ilosti] c[ísa e], aby jemu apelaci pušt na byla, kteréž sme nikdá nehájili, kdyby v to[m] po ad p[rá]va³³³ od Klause zachován byl, ale {p itom} p i inu ozná[mi]li, že neum je sám ku p[rá]vu jesti mlu[vi]ti <ze> a ve

---

³²⁹ Sobota 5. íjna 1560

³³⁰ Celý list je škrtnut

³³¹ St eda 12. ervence 1559 (Briekí b. spoletského vyzn.) nebo St eda 15. listopadu 1559 (Briekí b. tourského, vyzn.)

³³² St eda 22. listopadu 1559

³³³ Procesní právo

dvů ne[d lí]ch <p i> p í iny estné klásti, že j[es]t p ítele do Krumlova jítí musil, na kteréhož se bezpe il {(pro brzké spokojení stran)}. I V[aše Milos]ti, páni milí, uvážíc[e] milostiv zp[rá]vu naši i jich obou suplikací nad to <p edešlé> dot ené J[eho] M[ilosti] c[ísa ské] milostivé <poru e> (o pušt ní té apelaci) poru ení, p i emžkoliv to poz sta[vi]ti rá íte, my tak a ne jinak podle V[aši]ch [Milos]tí poru ení v to[m] rádi zacho[va]ti se chceme, za odpo[v] milostivú po tomto poslu p[ro]síme. Dat[um]} i p itom ...ata dot ených stran, kteráž sú dávno na žádost Klaúsa, jakožto puovoda vypsaná i actu[m] a dat[um] v nich položeno jest, V[ašim Milos]tem k milostivému uvážení podáváme a odsíláme i jest, že to p i p edešlém Vašich [Milos]tí psaní a poru ení nám z staviti rá íte, Vašich [Milos]tí (prosp šn jší stran upokojení) pokorn prosíme, že nám to psaní[m] V[aši]ch [Milos]tí známé u i[ni]ti rá íte po tomto poslu. A my tak a ne jinak, pokudž poru ení V[aši]ch [Milos]tí bude, zacho[va]ti se v to[m] rádi chceme. Dat[um] v pátek po s[vaté]m Maurici léta 1560³³⁴ za purk[mistra] p[ana] Mathesa Sstenheyzle.>

49.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice apela nímu soudu v téže záležitosti. [23. zá í 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 22v-23r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Urozeným pánuom, pánuom, urozeným a state ným rytí uom etc., císa e Je[ho] Mil]o[s]ti z ízeným radám nad apelacemi na Hrad pražským, pánuo[m] nám dobrotiv a laskav p íznivý]m, Jich [Milos]tem.

Vaše [Mil]o[s]ti, urození páni, páni, urození a state ní rytí i, páni ná[m] laskav p ízniví, V[ašim Milos]tem služby naše s vinšování[m] dlouhého zdraví a nad námi spravování a v dobrém rozmnožení vzkazujem a na pánu Bohu žádáme. Vaše [Mil]o[s]ti, milostiví páni, psaní, kderěž Vaše Mil]o[s]ti nám u i[ni]ti a v n m suplikaci Klaúsa Peitbyrze zav enou odeslati jste rá ili, tu jsme Albinovi Bradirzi,

---

³³⁴ Pátek 27. zá í 1560

jakožto v té p i stran odporné p e ísti dali, kterýžto Albin, co proti takové je[h]o
Klaúsa suplikaci za obranu jmá, to obé Vašim [Milos]tem k milostivému uvážení
podáváme a odsíláme a p itom v známost Vašim [Milos]tem uvozujem, že nález o tu
rozep i mezi stranami u in n a vyhlášen feria quarta p[ost festum] Bricí 1559³³⁵ a
odvolání od Clausa, jakožto puovoda stalo se feria quarta die Cecilie Virginis 1559,³³⁶
na ež jsme ten den o ekávali až do 20 hodin, an i ještě ten den najíti se nedal, až po
n kolika ned lích p inesl psaní od J[eho] M[ilosti] c[ísa e], aby jemu apelaci pušt na
byla, kteréž jsme nikdá nehájili, kdyby v tom po ad p[rá]va od Klaúsa zachován byl, ale
p itom p í inu oznámil, že neum je sám ku právu esky mlu[vi]ti a ve dvú ned lích
p í iny eské klásti, že jest pro p ítele do Krumlova jíti musil, na kteréhož se bezpe il. I
Va[še Mil]o[s]ti, páni milí, uvážíc[e] milostiv zprávu naši i jich obou suplikaci, nad to
dot ené J[eho] M[ilosti] c[ísa e] milostivé (o propušt ní té apelaci) poru ení, p i
emžkoliv (pro brzké spokojení stran) to poz sta[vi]ti rá íte, my tak a ne jinak podle
V[aši]ch [Milos]tí poru ení v tom rádi zachovati se chceme, za odpo[v] milostivú po
tomto poslu prosíme. Dán {<ff...>} v pátek po s[vaté]m Maurici léta 1560³³⁷ za
purk[mistra] p[ana] Mathesa Sstenhayzle.

50.

**Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice oznamují arciknížeti
Ferdinandovi, že zaplatí povinné poplatky, které se na n vztahují. [4. íjna 1560]**

*(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 23v, SOkA .
Bud jovice, knihy ú ední)*

Najjasn jšímu knížeti a pánu, panu Ferdinandovi {z Boží Mi[los]ti} arciknížeti
rakouskýmu etc. Jeho arciknížecí Milosti a pánu našemu najmilostiv jšímu, Jeho
arc[i]knížecí Mil]o[s]ti.

---

³³⁵ St eda 12. ervence 1559 (Brikcí b. spoletského vyzn.) nebo St eda 15. listopadu 1559 (Brikcí b.
tourského, vyzn.)

³³⁶ St eda 22. listopadu 1559

³³⁷ Pátek 27.zá í 1560

Najmilostiv jší arcikníže, jakož V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]t milostivé psané poru ení nám u initi jste rá ili, abychom výpisy všech kvitancí od výb r ích posudních,³³⁸ od výb r ích ungeltu³³⁹ i také postryšních³⁴⁰ m sta Bud jovic do komory J[eho] M[ilosti] cí[s]a]e odeslali etc. Vaší arc[iknížecí Mil]o[s]ti prvotn ponižen oznamujem, že v m st Bud jovicích ungeltu ani postryšnýho J[eho] M[ilosti] cí[s]a e] není, než pokudž svolení sn mování na posudný J[eho] M[ilosti] cí[s]a e] ukazuje, v tom my tak, pokudž stav panský a rytí ský se chová, též se k J[eho] M[ilosti] cí[s]a i], jakožto v rní poddaní poddan a poslušn chováme, a po[ku]dž takové V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti milostivé poru ení pilného a bedlivého vyhledání pot ebuje, což my tak kvapn pro zmín ní osob i také pomíjejících asuov p i dodání V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti listu hned vyhledati bedliv nemuožem, nebo dat[um] listu V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti jest v sobotu na den povýšení s[vatéh]o K íže,³⁴¹ a nám jest od posla podán ve tvrtek po s[vatém] Jeronýmu,³⁴² však V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti poru ení neupoušt jíc bez meškání po poslu našem to, což se vyhledati a v tom i v jiném V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti všelijak poddan poslušn initi rádi chceme ponižen . Dán v pátek den s[vatéh]o Františka léta 1560³⁴³ za purk[mistra] p[ana] Mathesa Sstenheyzle.

51.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice arciknížeti Ferdinandovi ohledn sporu Thobiasse Slawa p ed komorním soudem. [7. íjna 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 29r-30r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

---

³³⁸ Posudné – pivní dávka, placená podle po tu sud

³³⁹ Ungelt – dávka ze zboží dováženého do m sta

³⁴⁰ Postryšné – dávka z každého strychu obilí

³⁴¹ Sobota 14. zá í 1560

³⁴² tvrtek 3. íjna 1560

³⁴³ Pátek 4. íjna 1560

Jeho arc[iknížecí Mil]o[s]ti o Thobiasse Slawa.

Najjasn jšímu knížeti a pánu, panu Ferdinandovi z Boží milosti arciknížeti rakouskýmu etc. Jeho arciknížecí Mi[los]ti a pánu, pánu našemu najmilosti[v jšímu] etc.

Najmilostiv jší arc[ikníže], jakož V[aše] arc[iknížecí Mil]o[s]t milostiv psané poru ení na zprávu ná[m] u initi jste rá ili, na p ipsání J[eho] M[ilosti] cí[sa e] rad z ízených komory v Království [eské]m Tobiassowi Slawowi útrata jeho (kterůž k minci napravování volen jsa vynaložil) majíce navrátiti, že pro to psaní a žádost jeho slušnú do v zení jsme ho dali etc., V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti porou ejíc[e], pro jsme to u inili, abycho[m] p ed V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]tí jako dnes toho se spravili. Najmilostiv jší arc[ikníž]e, jest nám s nemalým podivením[m], že on, Thobiass Slaw, takové zprávy omylné a nejisté, kteréž sami v sob pravé nejsou, V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti smí donášeti a nás na zošklivení spravovati, ješto v tom V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, jakožto pánu našemu najmi[lostiv jšímu], poddan a pravdomluvn se ohrazujem a omlouváme, že jsme ti nikdá nebyli a nejsme, abychom J[eho] M[ilosti] cí[sa e] rady, Jich [Milos]ti, v jakých rozkazích slušných zleh ovati m li, nebrž pokudž povinnost naše na míst V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti k Jich [Milos]tem ukazuje, tak se chováme. Ale Thobiass Slaw, pokudž již rozum ti muožem, že proti nám zúmýsln z pam ti bé e, chtíc takovou nejistou zprávou svou výstupků³⁴⁴ a provin ní svého se o istiti, a tudy trestání uminouti, i aby V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti v c byla v domá, pro on, Tobiass Slaw, do v zení dán byl, p í ina jest tako[vá], že se jest mimo náležitost zúmýsln psaní[m] svý[m], proti J[eho] M[ilosti] cí[sa e], tudíž V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti duostojemství a právo nás konšel i vysoce na poctivostech našich na kl a toho se dopustil t mi slovy, že sme v soudu z nep í in p í iny pokládali, nešet íce spravedlivosti i ni práva, a proti právu že sme ortel napravovali, na právo z ízení nemajíce etc. Až j[es]t p i tom asu od J[eho] V[eli enstva] cí[sa e] rad z ízených etc. Jich [Milos]tí <jakž zprávu na zošklivení nás> o té útrat psaní p inesl, jakž zprávu na zošklivení nás Jich [Milos]tem omylnú dal, na kderéž sme též zase Jich [Milos]tem odpov dali a tu víru k Jich [Milos]tem máme, že jsú správ a omluv naší pravdomluvné místo dáti rá ili. A tak ne pro to psaní nám od Jich [Milos]tí p inesené, kteréž na správu jeho, jako bychom je zleh iti m li, nám se p ipisuje, do v zení dán, než

---

³⁴⁴ Výstupek - p estupek

tu jest jemu p i tom oznámeno, že pro e i nepravé a výše pro ná ky, kterýchž se proti J[eho] M[ilosti] c[ísa e] duostojemství a nám ú adu dopustil, do v zení se bé e a na rukojm dán bude na ten spuůsob, aby p ed J[eho] M[ilostí], panem podkomo ím, o to stál a ve sob to obrátiti rá il, tí[m] se potom spraví. Což se nám prostým vidí, že sme tu jemu nic neublížili. Protož, najmilostiv jší arcikníže, my jakožto poslušní a v rní na rozkaz V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti te z prost edku našeho osobu jednu (Ondržege Ledeniczkyho) p i písá i našem radní[m] k V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti s touto zprávou neomylnou vysíláme, kteréž, že V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]t místo dáti rá í, v íme. A p itom za to pokorn ponížen prosíme, že nás v té a takové práci, kterouž za p í inou jalovou o Thobiasse Slawa danou k této útrat nemalé jsme p ivedeni, milostiv litovati, a aby nám to od n ho zase k náprav p ivedeno a zaplaceno bylo, milostivé psané poru ení o tom u initi rá íte. V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti v tom i v jiném ve všem v milostivú ochranu a opat ení se porou íme. Dán v pond lí po s[vaté]m Františku léta 1560³⁴⁵ za purk[mistra] pana Mathesa Sstenheyzle. Utraceno 20 kop m[ířenských].

52.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice arciknížeti Ferdinandovi ohledn váre něho práva v i bud jovickým Horám. [14. íjna 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 28v-29r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Jeho arc[iknížecí Mil]o[s]ti etc., o perkmistra etc.

Najjasn jší arc[ikníž]e a pane, pane náš najmilostiv jší, na V[aší] arc[iknížecí Milos]t ponížen vznášíme, kterak perkmistr Hor bud jovských mimo J[eho] M[ilost] c[ísa e], a tudíž V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti milostivé na ízení na záhubu m sta Bud jovic i proti privilegií[m] naši[m] to jest protrh,³⁴⁶ že piva braní a vezení odjinud na Hory, jakožto grunty naše pozemské dopouští, z kteréžto instruccí artikul V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti pro správu k milostivé pam ti vypsany te podáváme,

---

³⁴⁵ Pond lí 7. íjna 1560

³⁴⁶ Protrhnúti – rychle protáhnout, provést skrz; protrhnout, prod rav t, prorazit

najmilostiv jší arc[ikníž]e, pon vadž obyvatelé Horní i také jiní kverci³⁴⁷ a nákladníci³⁴⁸ v pivu i v jiných (k vychování eledi) pot ebách od nás z m sta za slušné a mírné peníze dostatek mají a žádnú nemírností v ni emž obt žování nebývají a nejsou. V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti ponížen prosíme, že nad takový[m] milostivým J[eho] M[ilosti] c[ísa e] na ízení[m] milostivú ruku držeti, a aby perkmistr piva vezení a braní od ji[n]ud krom z m sta Bud jovic na dot ené Hory a grunty naše proti privilegií[m] našim nedopoušt l, o tom jemu milostiv poru iti rá íte. Dán v pond lí den s[vatéh]o Kalixty léta 1560³⁴⁹ za purk[mistra] p[ana] Erazyma Ssneydle.

53.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn zpoplatn ní zabavené soli. [21. íjna 1560]

(Kniha koncept a kopiá týkající se spor m sta . Bud jovice s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozep e m sta Bud jovic eských s panem Vilémem z Rožmberka léta 1560), folio 4r-4v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Odpov

Vaše [Mil]o[s]t[i], vysoce urozený pane, pane Viléme z Rožmberka a na Krumlov , správce a vlada i domu rožmberského etc. Na ceduli ezanou, jižto dat[um] v trtek p ed svatým Václave[m] léta Pán tisícího p tistého šedesátého,³⁵⁰ o Martina ze vsi Neplachova pacholkuov, a ta j[es]t dodána teprva v sobotu po svaté[m] Františku téhož léta.³⁵¹ Od purkmistra, konšeluov, starších obecních i ode vši obce m sta Bud jovic eských Vaší Milosti tato se odpov dává. Což p edešle Vaší Milosti v dvoje poselství cedulemi ezanými u in né za odpov j[es]t, v té p í in Martina ze vsi Neplachova, poddaného Va[ší Mil]o[s]ti, od nich purkmistra, konšeluov, starších

---

³⁴⁷ Kverkové - d lní podnikatelé, esky horníci (na rozdíl od haví , což byli jejich zam stnanci pracující v dolech)

³⁴⁸ Nákladník – podnikatel, investor

³⁴⁹ Pond lí 14. íjna 1560

³⁵⁰ tvrtek 26. zá í 1560

³⁵¹ Sobota 5. íjna 1560

obec[n]ích i vší obce jmenovaného města Budjovic eských dáno, z toho p[ro]to[m] zuostavují a dále toho dokládají, což se sedmi malých peněz ze dvou p[ro]stic soli vzíti dotýká, to j[es]t od starodávna tak náležitě bráno v městě Budjovicích, čímž se žádné ublížení Va[ší] Mil[os]ti poddanému ani jiný[m] nikdá nestalo a neděje, jsouce oni Budjovští vždycky tak posloupní³⁵² v užívání po předcích svých. Z strany pak útraty eládka Martina v hospodě tuto odpověď dávají, poněm [va]dž j[es]t jim p[ro]tina daná od téhož Va[ší] Mil[os]ti poddaného, což jsou protrávili eládka jeho a pacholci aneb kdožkoliv jiný p[ro]t nich, do toho že jim Budjovským nic není, jakž pak jeden každý m[usí] že v hospodě podle možnosti své a libosti za své peníze tráviti, touto sv[ě]tlou odpovědí podle zřízení zemského Va[ší] Mil[os]ti nevidělo se toho od nich Budjovských po nás tejněiniti. Dána cedule v Budjovicích eských v pondělí den s[vat]é Voršily léta Páně 1560.³⁵³

54.

Purkmistr a rada města eské Budjovice Vilémovi z Rožmberka ohledně zpoplatnění zabavené soli. [21. října 1560]

(Kniha koncept (Concepti rozlišené od léta 1560 a 1561), folio 42v, SOkA . Budjovice, knihy úřední)

Odpověď na ceduli napřed psanou Jeho [Milos]ti, p[ro]tina Vilé[m]ovi z Rožmberka, odeslaná.³⁵⁴

Vaše Milosti, vysoce urozený pane, pane Viléme z Rožmberka a na Krumlově, správce a vladař domů rožmberského etc. Na ceduli zeznané, jižto dat[um] ve čtvrtek před s[vat]ým Václavem léta Páně 1560,³⁵⁵ o Martina ze vsi Neplachova pacholkuov, a ta jest dodána teprva v sobotu po s[vat]ém Františku téhož léta.³⁵⁶ Od purkmistra,

³⁵² Poslupnost – posloupnost, d. dícké právo

³⁵³ Pondělí 21. října 1560

³⁵⁴ Kancelářská poznámka: „*Hec sched[ul]a p[er] me Vitu[m] Wissni... .. feb[ruarii] rokycane[n]se[n] prese[n]tata Krumlovie f[eria] tertia p[os]t uvsule anno ut s[up]p[ra].“*

³⁵⁵ čtvrtek 26. září 1560

³⁵⁶ Sobota 5. října 1560

konšeluov, starších obecních i ode vší obce m sta Bud j[ovi]c es[ký]ch Vaší [Mil]o[s]ti tato se odpov dává, což p edešle V[aší Mil]o[s]ti na dvoje poselství cedulemi ezanými u in né za odpov jest v té p í in Martina ze vsi Neplachova, poddané[h]o V[aší Mil]o[s]ti, od nich purkmistra a konšeluov, starších obecních i vší obce jmenovaného m[s]ta Bud[jovi]c es[ký]ch dáno, toho p ítom zuostavují a dále toto dokládají. Což se sedmi malých pen z z dvou prostic soli vzetí dotý e, to jest od starodávna tak náležit bráno v m st Bud[jovicí]ch, ímž se žádné ublížení V[aší Mil]o[s]ti poddané[m]u ani jiný[m] nikdá nestalo a ned je, jsúce oni Bud jovští vždycky tak posloupn v užívání po p edcích svých. Z strany pak útraty eládky Martina v hospod tuto odpov dávají, pon [va]dž jest jim p í ina dána, od téhož Vaší [Milos]ti poddaného, což jsú protrávili eládka jeho aneb kdožkoli jiný p i nich, do toho že jim Bud jovský[m] nic není, jakž pak jeden každý m že v hospod podle možnosti své a libosti za své peníze strávití, touth sv tlú odpov di podle z ízení zemského V[aší Milos]ti nevid lo. V Bud[jovicí]ch es[ký]ch v pond lí den s[va]téh Voršily léta Pán 1560.³⁵⁷

55.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn zpoplatn ní zabavené soli. [21. íjna 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 24v, SOKA . Bud jovice, knihy ú ední)

Odpov

Vaše Milosti, vysoce urozený pane, pane Viléme z Rožmberka a na Krumlov , správce a vlada i domu rožmberskýho etc. Na ceduli ezanou, jížto dat[um] ve tvrtek p ed s[vatý]m Václavem léta Pán tisícího p tistého šedesátého,³⁵⁸ o Martina ze vsi Neplachova pacholkuov, a ta jest dodána teprva v sobotu po s[vaté]m Františku téhož léta.³⁵⁹ Od purkmistra, konšeluov, starších obecních i ode vší obce m sta Bud jovic

---

³⁵⁷ Pond lí 21. íjna 1560

³⁵⁸ tvrtek 26. zá í 1560

³⁵⁹ Sobota 5. íjna 1560

eských Vaší [Milos]ti tato se odpov dává. Což p edešle Vaší [Mil]o[s]ti na dvoje poselství cedulemi ezanými u in né za odpov jest, v té p í in Martina ze vsi Neplachova, poddaného V[aší Milos]ti, od nich purkmistra, konšeluov, starších obecních i vší obce jmenovaného m sta Bud jovic [eský]ch dáno, toho p i tom zuostavujíc[e] a dále to dokládají, což se sedmi malých pen z ze dvou prostic soli vzetí dotý e, tj. od starodávna tak náležit bráno v m st Bud jovicích, ímž se žádné ublížení V[aší Milos]ti poddanému ... ani jiným nikdá nestalo a ned je, jsúce oni Bud jovští vždycky tak posloupn v užívání po p edcích svých. Z strany pak útraty eládky Martina v hospod tuto odpov] dávají, pon vadž jest ji[m] p í ina dána od téhož V[aší Milos]ti poddaného, což jsú protrávili eládka jeho a pacholci aneb kdožkoliv jiný p i nich, do toho že jim Bud jovským nic není, jakž pak jeden každý muože v hospod podle možnosti své a libosti za své peníze trávití,³⁶⁰ touto sv tlou odpov dí podle z ízení zemského V[aší Milos]ti nevid lo se toho od nich Bud jovských po nás tejna u inítí. Dána cedule v Bud jovicích eských v pond lí den s[va]té Voršily léta Pán 1560.³⁶¹

56.

Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn žádosti Jakuba Sswerczpaura o propušt ní jeho manželky a majetku z m sta. [30. íjna 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 27v-28r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Vysoce urozenému pánu, panu Vilémovi z Rožmberka etc., a na Krumlov , pánu nám dobrotiv a laskav p íznivému, Jeho [Milos]ti.

Vysoce urozený pane, pane nám dobrotiv a laskav p íznivý, Va[še Mil]o[s]ti. V[aší Milos]ti služby naše s vinšováním vše[h]o dobrého vzkazujem, V[aší Milos]ti, pane milý, psaní o Jakuba Sswerczpaura na vznešení jeho (že bychom jemu manželku i s state kem jeho v m st zdržovati m li) nám u i[ni]ti jste rá ili etc., i ra tež, V[aše

³⁶⁰ Trávití – živit se, stravovat se

³⁶¹ Pond lí 21. íjna 1560

Milos]ti, v d ti, že my o tom, co se nám tu od toho jistého Jakuba (na zošklivení nás V[aší Milos]ti) p i ítá, nev d li sme, a{le} toho aby V[aší Milos]ti od nás p í ina k zošklivení dána nebyla, šet ili jsme a šet íme. A on Jakub s ženou svou, o jsú spolu v zášti, a pro jemu nábytky p i rychtá i našem zapov d la, tepruva nám od rychtá e našeho zpráva dána, že s ním Jakubem pro n kderé p í iny a vzláš , že by ji nenáležít bítí m l, býti nechce. Však my v to, což jest mezi nimi, nevkra ujem a jí jemu nikdá sme nebránili a nebráníme, nebrž to od sebe pouštíme. Dán v st edu po s[vaté]m Šimonu a Judovi léta 1560³⁶² za purk[mistra] p[ana] Erazyma Ssneydle.

57.

Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice arciknížeti Ferdinandovi ohledn dluhu táborských m š an u Jana Nerlingara. [30. íjna 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 28r-28v, SOka . Bud jovice, knihy ú ední)

Najjasn jšímu knížeti a pánu, panu Ferdinandovi z Boží milosti arciknížeti rakouskýmu etc. Jeho arciknížecí Milosti a pánu, pánu našemu najmilostiv jšímu.

Najjasn jší arcikníže a pane, pane náš najmilostiv jší, V[aší] arc[i]knížecí Mil]o[s]ti, ponížené naše služby se vši poddaností vzkazujem, p ítom zdraví dobrého a nad námi panování dlouhého na pánu Bohu v rn žádáme a u[p] ím[n]ý[m] srdcem p ejem V[aší] arc[i]knížecí Mil]o[s]ti.

Najjasn jší arc[i]kníž[e], na milostivé V[aší] arc[i]knížecí Mil]o[s]ti psané poru ení tak jsme u inili a podle té suplikaci, kterouž Thoman Bassta, Jan Kleteczka, Jan Lhotsky z Tábora V[aší] arc[i]knížecí Mil]o[s]ti podali, s Janem Nerlingarem, spolusousedem naším a v ítelem jejich, aby od nich k vypln ní dvú set kop po 50 kopách každého roku bral, bedliv a se vši pilností jednali, p edkládajíc[e] jemu mnohá Va[ší] arc[i]knížecí Mil]o[s]ti milostivá všech nás opatrování i to, což by n kdy v as pot eby své sám p i V[aší] arc[i]knížecí Mil]o[s]ti Jan Nerlingor k ochran najítí mohl. Kterýžto Jan Nerlingor, pokudž jsme srozum ti mohli, slyšíc dosti vážn p edkem

---

³⁶² St eda 30. íjna 1560

V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti milostivé psaná a naší podle toho p ímluvu a p edložení, své t žkosti na tu suplikaci jich po al oznamovati, což nám nebylo p íležitě, tak mnoho od n ho p íjímati. I poru ili sme jemu, aby svú možnost, co v to[m] u initi muože a míní, v spis uvedl a nám podal, kterýž tak u inil, což te v tomto listu našem zav en V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti k milostivé ochran a na poníženú je[h]o prosbu (aby p i tom zachován byl) ponížen odsíláme. V tom i v jiném ve všem V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, jakožto pánu, pánu našemu najmilostiv jšímu, všelikú vuoli a rozkaz hotový jsúc poddan a povinn vykonávati. Dán v st edu po s[vaté]m Šimonu a Judovi léta 1560³⁶³ za purk[mistra] p[ana] Erazyma Ssneydle.

58.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice císa i Ferdinandovi I. ohledn osob neslu ujících se s obcí ve ví e a nepokoj , které ve m st vyvolávají. [31. íjna 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 25v-26v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Najjasn jšímu a najnep emožen jšímu knížeti a pánu, panu Ferdinandovi z Boží milosti volenému ímskému císa i, vždycky rozmnožiteli íše, uherskýmu, eskému etc., králi, infantu v Hispánii, arciknížeti rakouskýmu, markrabí moravskému, lucemburskýmu a slezskému knížeti etc., a pánu, pánu našemu najmilostiv jšímu, J[eho] c[ísa ské] M[ilosti].

Najjasn jší císa i. V[aší] c[ísa ské] M[ilosti] s ponížeností oznamujem, že ty osoby bou livé, kte íž s námi v starobylém církevní[m] po ádku k esanském státi nechtí, jménem Jan Seybl sám, šest s tovaryši svými, a na kderémž se od dávných asuov nejeden V[aší] c[ísa ské] M[ilosti], tudíž J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, mandát, aby m sta prázdný byly, vztahuje, a te pro milostivú V[aší] c[ísa ské] M[ilosti] pam a vyrozum ní dva poslední obšidy³⁶⁴ V[aší] c[ísa ské] M[ilosti] v tomto listu odsíláme, jsouce té dokonalé víry, že nad takovými milostivými výpov mi a obšidy milostivú

³⁶³ St eda 30. íjna 1560

³⁶⁴ Obšid - der Abschied-(e)s – rozlou ení

císařská ruku držeti ráte. A pro takovou jejich nevážnost (že tak všetečně se o to pokoušení a na takových milostivých mandátech přestati nechtějí divné obmysly proti V[áší] c[ísařské] M[ilosti] vuoli a rozkazu předsed se berou, a neodpovídají, pod formou pokory boulivou suplikaci sepisující[e], kdež se jim vidí, podávají, a tudý lidu vechách nám na zošklivení posilují), V[áší] c[ísařské] M[ilosti] k nim náležitě a milostivě ráte ponížené duovrnosti jsme. Nebo i oni <tomu ještě ...> ještě to u sebe mají, jako by V[áší] c[ísařské] M[ilosti] nad svými milostivými výpověďmi a rozkazy milostivé c[ísařské] ruky zdržeti neráti. A tak sú toho {prve} mnoho inívali a žádnému Jeho arc[iknížecí] Mil[os]ti mandátu (v němž se jejich dotýkalo) místa jsou dáti nechtěti, než hned se k jiným vrchnostem o to utíkají a až posavad na zlehění V[áší] c[ísařské] M[ilosti], tudíž J[eho] arc[iknížecí] Mil[os]ti, duostojemství to zjevně iní, ješto nám tím rozum <postati> proti jejich obmysluom³⁶⁵ postati nemuozé. K tomu lid obecní v Budjovicích svou nákvasou³⁶⁶ nakazují, ješto kdyby jim v tom mimo V[áší] c[ísařské] M[ilosti] obšid a rozkaz (a kterýž od J[eho] arc[iknížecí] Mil[os]ti jest vydán, jehož dat[um] na Hrad pražským v pátek po s[vatéh]o Jana stítí léta 1560³⁶⁷), jaký jiný folk a prodlení dáno bylo, (o němž, že se toho nestane), V[áší] c[ísařské] M[ilosti] v íme, nebo všecka obec Budjovská i s poddanými našimi k roztržitosti by přišla a nám konšeluom starost a nebezpečenství by nastalo. Nebo v paměti máme, že některé z nich, a vzlášt Jan Sseybl, Jan Hanek etc., u nás v městě Budjovicích léta etc., ty icátého šestého a sedmého bouku v lidu obecním zdvihli,³⁶⁸ a chtějí se s jinými městy srovnati, k puntování volali. Iehož jsou na onen čas dovésti nemohli, již by te nyní, kdyby mezi námi mimo naho e dot enou V[áší] c[ísařské] M[ilosti] výpověď býti mli, horší blud prvního dovésti by chtěti, jehož pán Buoh zachovati ra. Protož V[áší] c[ísařskou] M[ilost] jakožto pána, pána našeho najmilostivějšího, pokorně prosíme, že jakž nad mandáty V[áší] c[ísařské] M[ilosti] tak i nad námi {vždycky} v rnými poddanými milostivě císařskou ruku zdržeti {ráte} a jim boulivým a neposlušným lidem mezi námi bytu pro přiny naho e dot ené a lidu obecnímu k roztržitosti a nakažení dále propjovati neráte. A my za V[áší] c[ísařskou] M[ilost] se vším lidem naším obecním pána Boha v něho

³⁶⁵ Obmysl – dmysl, dvtip

³⁶⁶ Nákvasa – nákaza, nakažlivá špatnost

³⁶⁷ Pátek 30. srpna 1560

³⁶⁸ Stavovský odboj roku 1547 proti českému králi Ferdinandu I. Habsburskému

prositi chceme ponížen , za milostivú V[aší] c[ísa ské] M[ilosti] odpo[v] pokorn
prosíme. Dán u vigilií Všech s[vatý]ch léta 1560³⁶⁹ za purk[mistra] p[ana] Erazyma
Ssneydle.

V[aší] c[ísa ské] M[ilosti] v rní poddaní purkmistr a konšelé m[s]ta
Bud jo[vi]c eských.

Urozené[m]u pánu, panu Erazimovi z Windischgrätzu z Valdštejna a Thalu etc.

59.

**Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Václavovi ze Švamberka ohledn
vrácení posla. [31. íjna 1560]**

*(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 27v, SOkA .
Bud jovice, knihy ú ední)*

Urozenému pánu, panu Václavovi z Švamberka etc., a na Bechyni,³⁷⁰ pánu nám
laskav p íznivému, Jeho Mi[los]ti.

Urozený pane, pane nám laskav p íznivý, V[aše Milos]ti. Vaší [Mil]o[s]ti
služby naše povolné vzkazujem, p itom zdraví dobrého a v ku dlouhého i jiného všeho
dobrého v rn p ejem. Vaše Mi[los]ti, pane milý, Girzika Hradcze p ed sebú jsme m li
a Vaší [Mil]o[s]ti žádost i pot ebu jsme p edložili, kterýž hned jsme velmi piln (jakž
oznámil) v nenadále pot eb k nemocnému jíti, však vážíc V[aší Milos]ti žádost a
pot ebu, hned s poslem V[aší Milos]ti jeho jsme <p...> vypravili, než p implýváme se k
[Vaší Milos]ti, abyšte ho nerá ili dopustiti dlouho zdržovati a zase prosp šn jší
navrácení koníka n jakého poru iti prop j iti rá ili, V[aší Milos]ti v tom i v jiném
možném všelikú libost rádi k vuoli u i[ni]ti chceme. Dán ve tvrtek u vigilií Všech
s[vatý]ch léta 1560³⁷¹ za purk[mistra] p[ana] Erazyma Ssneydle.

---

³⁶⁹ tvrtek 31. íjna 1560

³⁷⁰ Václav ze Švamberka a na Bechyni (+1562)

³⁷¹ tvrtek 31. íjna 1560

Purkmistr a rada města eské Budjovice arciknížeti Ferdinandovi ohledn sporu s Vilémem z Rožmberka o trh s obilím, dřevem a jinými komoditami, který narušuje městská tržní privilegia. [2. listopad 1560]

(Kniha koncept a kopie týkající se sporu města Budjovice s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozepis města Budjovic eských s panem Vilémem z Rožmberka léta 1560), folio 4v-5v, SOkA . Budjovice, knihy úřední)

Jeho arciknížecí Milostiti suplikaci o záporu di

Nejjasnější arcikníže a pane, pane náš nejmilostivější, na Vaši arciknížecí [Milost]t poníženi vznášíme, jaké veliké soužení Váš arciknížecí Milostiti zámek města Budjovice i ani všickni v něm [m] obyvatelé trpíme tak, že okolní lid sedlský a poddaní pána Viléma z Rožmberka Jeho Milostiti k nám, do města Budjovic k trhuom svobodným u obilí, dřev i jiných všelijakých potravin k obživení chudých lidí a emeslníkův vésti a nésti nesmjí, oznamujíc[e] a mluvíc[e] týž lidé a poddaní pán, že j[es]t jim to jméne[m] pána jich, pána z Rožmberka, pod skutečným trestáním záporu díno, aby k městu Budjovicím aneb do města nic prodávati nevezli ani doma žádných dobytkuov mlíčkyho a summou všech a všelijakých v cí a potřeb nám nepro]dávali ani fedrovali. Ješto poddaní pána z Rožmberka, majíce všelijaké útoišť k městu Budjovicím, od obyvateluo a mšanoov potřebami mnohými i založením penzi (podle možností) je fedrují, a má všelijaké pohodlí mají, ehož sme jim vždycky rádi p[ro]áli a p[ro]ejem. V t[ím] chto pak asích to se j[es]t d[ě]lo a ješt d[ě]lo je, že i pojezdni n[á]jací po silnicích a cestách okolo města Budjovic sjíždjí a na gr[an]ty naše všete n[á]vskakují a pod jméne[m] pána z Rožm[berka] lidem sedlským[m], netoliko d[ě]lným Je[ho Milost]iti, ale i okolních pánuov poddaným, cožkoliv na trh vezou a nesou všecko, i našim n[á]kderým[s] souseduo, což tak ve všech koupí a k městu <v> domuo v ipravují, to jim berou a odjímají, a tak se již tomu městu a Váš arciknížecí Milostiti zámku a nám v něm [m] obyvateluo d[ě]lo je, jako by v tomto království ádu a práva nebylo. Ješto kdybychom na Jeho Milostit pána patení nemli, což se tak našim obyvateluo d[ě]lo je od dotených pojezdných a provozuje, tehdy s pomocí leží a

s povolením Va[ší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti mohli bychom tomu v cestu vejíti a k takový[m] pojezdny[m] (a lidem) na cestách škodlivý[m] podle z ízení zemského se zachovati. I nejmilostiv jší arcikníže, p ed Va[ší] arc[iknížecí Mil]o[s]tí, jakožto páne[m], páne[m] naší[m] nejmilostiv jším, toho se pravdomluvn spravuje[m], že sme k tomu, aby se takové nesousedské záпов di díti m ly, žádné p í iny ne <m ly> dali, ani jaké pán z Rožmberka poddaní nemají sob co do nás slušn st žovati a nest žují. A kdyby pan Vilém z Rožmberka, Je[h]o[Milos]t, t chto asúv doma a p ítome[n] býti rá il, toho úmyslu jsme byli, o to, což se tak pod jméne[m] Je[ho Mil]o[s]ti škodliv a záhubn Va[ší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti zámku a ná[m] v n [m] obyvateluo[m] Bud jovským bez p í iny d je, abycho[m] p ed V[áší] arc[iknížecí Mil]o[s]tí vyslyšání a milostiv rozeznání byli. Nebo bude-li to tak, jakž j[es]t za ato, průchod svooj p edse mítí a lide[m] obzlášť jiných okolních pánuov a souseduov našich na silnicích a cestách takový pojezdni bráti jest se obávati, aby lidé sedlstí a okolních pánuov poddaní p[ro]ti tomu (svého obhajující) n tco zlostí a t žkostí p ed sebe nevzali, však od zlého pá[n] Buoh ra zachovati, nebo bychom tomu sami v pravd neradi byli. Protož Va[ší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, jakožto pána, pána našeho nejmilostiv jšího, pokorn ponížen prosíme, že Va[še] arc[iknížecí Mil]o[s]t v to milostiv vkro iti a takové záпов di nesousedské vyzdvyhnúti a lidem obecní[m] sedlský[m], aby po cestách od pojezdnych berná a zkaženo nebylo, p etrhnutí, o to místo p í in Je[ho Mil]o[s]ti, pana Viléma z Rožm[berka,] na Krumlov milostivé psané poru ení u initi rá í. A my se k tomu hlásíme, kdyžkoliv Je[ho Mil]o[s]t pán z Rož[mberk]a š astn domuov navrátiti se rá í, jestliže pán aneb kdožkoliv jiný p ed Va[ší] arc[iknížecí] Milostí z toho, že bycho[m] k takový[m] záпов de[m] nesousedským p í inu dali, bude chtíti viniti, po uznání Va[ší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, jakožto pánem, páne[m] naším nejmilostiv jší[m], ve všem se spravovati, Va[ší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti za milostivú odpov a sp šné opat ení pokorn a ponížen prosíme. V sobotu po Všech svatých byvše vyslaní do Prahy léta 1560³⁷² pan Mikúlass Slúka z konšel, pan Ffrancz Machniczka³⁷³ z starších obecních, David písá .

Na obeslání od Prachatických o škody etc.

---

³⁷² Sobota 2. listopadu 1560

³⁷³ *Chachniczka* p epsáno na *Machniczka*

Purkmistr a rada města eské Budjovice arciknížeti Ferdinandovi ohledn osob nesrovnávajících se ve věcech s obcí. [12. listopad 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 30r-30v, SOkA . Budjovice, knihy úřední)

Jeho arciknížecí Milosti – suplikaci

Najjasnější arcikníže a pane, pane náš najmilostivější, V[áš] arciknížecí Milost[í] ponížěn v známost uvozujem, že těch šest osob v Budjovicích s námi nesrovnalých, kteříž na rozkaz J[e]ho M[ilosti] c[ísaře] a V[áš] arciknížecí Milost[í], a na kterých {se} oběd jeden i druhý vztahuje, aby ve dvou městech po každé z hlých statky své prodali a z města se vystěhovali a jinam se obrátili, tak se nezachovali a na kde i z nich od otevření a pečení takového milostivého V[áš] arciknížecí Milost[í] mandátu (lehce sobě toho považujíc) sem i tam {se} projíždějí a procházejí, a v tom rukojmí své zavedli etc. Jsúce my jakožto v rni poddaní toho povin[í] žádostivi, aby {se} vůle a rozkazy p[ro] nás p[ro] všech zachovány a skutečně vykonány byly, V[áš] arciknížecí Milost[í], pokorně prosíme, že V[áš] arciknížecí Milost[í] (kterak se v tom dále pro nezachování týchž osob bu k nim aneb k jejich rukojmím zachovati máme) milostivé (psané) poručení nám dáti a uiniti ráte, prosíme ponížěn .

V[áš] arciknížecí Milost[í] v rni poddaní purkmistr a konšelé města Budjovic [eských].

Tato suplikaci jest podaná skrze posly p[ana] Mikulasse Slukú, p[ana] Ffrancze Machniczkú, Davida pís[ar]e radního, f[eria] tertia p[os]t Leonardí 1560.³⁷⁴

---

³⁷⁴ Úterý 12. listopadu 1560

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice arciknížeti Ferdinandovi ohledn sporu s Vilémem z Rožmberka o tržní privilegia. [14. listopad 1560]

(*Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 31r-32v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední*)

Jeho arc[iknížecí Mil]o[s]ti suplikaci o záпов di etc.³⁷⁵

Najjasn jší arc[ikníž]e a pane, pane náš najmilostiv jší, na V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]t ponížěn vznášíme, jaké veliké soužení V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti zámek, m sto Bud jovice i my všeckni v n m obyvatele trpíme tak, že okolní lid sedlský a poddaní pána Viléma z Rožmber[ka] etc. Je[ho Mil]o[s]ti k nám do m sta Bud jovic k trhuom svobodný[m] obilí, dřev i jiných všelijakých potrav k obživení chudých lidí a emeslníkuom vézti a nésti nesm jí. Oznamujíc a mluvíc tíž lidé a poddaní pán , že jest ji[m] jménem pána jich, pána z Rož[mberk]a, pod skute ným trestání[m] zapov díno, aby k m stu Bud jovicím aneb do m sta nic prodávati nevezli ani doma žádných dobytkuov mlí nýho a su[m]ou všech a všelijakých v cí a pot eb k nám neprodávali ani fedrovali etc. Ješto poddaní p[ána] z Rož[mberk]a majíce všelijaké úto íšt k m stu Bud jovicím, od obyvateluov a m š anuv pot ebám mnohými i založení[m] pen zi (podle možností) se fedrují a jiná všelijaká od nás pohodlí mají, ehož sme jim vždycky rádi p áli a p ejem. V t chto pak asích to se jest dále a ješt d je, že i pojezdni n jací po silnicích a cestách okolo m sta Bud jovic sjížd jí, i na grunty naše všete n vskakují, a pod jménem p[ána] z Rož[mberk]a lidem sedlským, netoliko d di ným Jeho [Milos]ti, ale i okolních pánuov podaný[m], cožkoliv na trh vezou a nesou, všecko i naši[m] n kderým souseduom, což tak ve všech koupí a k m stu domuov p ipravují, to ji[m] berou a odjímají. A tak se již tomu m stu a V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti zámku a nám v n m obyvateluom d je, jako by v tomto královst[v]í ádu a práva nebylo, ješto kdybychom na Je[ho Mil]o[s]t pána pat ení nem li, což se tak naši[m] obyvateluom od dot ených pojezdných d je a provozuje, tehdy s pomocí Boží a s povolení[m] V[aší]

³⁷⁵ Kancelá ská poznámka z 18. století: „*Beschwerde gegen den verboth der rosenbergs auf die hiesig wochenmärkten keine hilfschaft zu bringen. N[ota] beweiss dass sehen damals wochenmarkte bestunden.*“

arc[iknížecí Mil]o[s]ti mohli bychom tomu v cestu vjíti a k takovým pojezdým (a lidem) na cestách škodlivým podle z ízení zem[ského] se zachovati. I najmilostiv jší arc[ikníž]e, p ed V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]tí, jakožto pánem, pánem naším najmilostiv jším[m], toho se pravdomluvn zpravujem, že sme k tomu, aby se takové nesousedské záпов di díti m ly, žádné p í iny nedali, ani také poddaní pána z Rož[mberk]a nemají sob co do nás slušn st žovati a nest žují. A kdyby pán Vilém z Rož[mberk]a, Je[ho Mil]o[s]t, t chto asuov doma a p ítomný býti rá il, toho úmyslu jsme byli, o to, což se tak pod jménem Jeho [Milos]ti škodliv a záhubn V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti zámku a nám v n m obyvateluum Bud jovským bez p í iny d je, abychom p ed V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]tí vyslyšání a milostiv rozeznání byli. <Nebo> Nebo bude-li to tak, jakž jest za ato, pruochoď svooj p edse míti a lidem, vzláš jiných okolních pánuov a souseduov našich, na silnicích a cestách takový pojezdní bráti jest se obávati, aby lidé sedlští a okolních pánuov poddaní proti tomu (svého obhajující) n co z lítosti a t žkosti p ed sebe nevzali, však od zlého pán Buoh ra zachova]ti, nebo bychom tomu sami v pravd neradi byli. Protož V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, jakožto pána, pána našeho najmilostiv jšího, pokorn ponížen prosíme, že V[aše] arc[iknížecí Mil]o[s]t v to milostiv vkro íti a takové záпов di nesousedské vyzdvihnúti a lidem obecní[m] sedlským, aby po cestách od pojezdných bráno a škozeno nebylo, p etrhnutí o to místodržícím Jeho [Milos]ti, p[ána] {Vyléma} z Rož[mberk]a, na Krumlov milostivé psané poru ení u initi rá í. A my se k tomu hlásíme, kdyžkoliv Je[ho Mil]o[s]t p[án] z Rož[mberk]a š astn domuov navrátiti se rá í, jestliže pán neb <aneb> kdožkoliv jiný p ed V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]tí z toho, že bycho[m] k takovým záпов dem nesousedským p í inu dali, bude chtíti viniti, po uznání V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti milostivé[m] chceme rádi napraviti a V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]tí, jakožto pánem, pánem naší[m] najmilostiv jší[m], ve všem se sp[ra]vo[va]ti, V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti za milostivú odpov a sp šné opat ení pokorn a ponížen prosíme.

V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti v rní poddaní purk[mistr] a konšelé m sta Bud [jovi]c [eský]ch.

Tato suplikace J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]ti podaná jest od p[ana] Mikulasse Sluky a p[ana] Ffrancze Machnicžky, Davida pís[a e] radního, f [eria quinta] p[os]t

Briccij 1560,³⁷⁶ a na tu suplikaci i druhú nap ed daná ústní odpov , a jest napsaná v manuálu památným etc.

63.

Ústní vyrozum ní p edstavitel m stské obce o možném ešení sporu s Vilémem z Rožmberka o trhy a další sporné v ci. [19. listopad 1560]

(Kniha koncept a kopiá týkající se spor m sta . Bud jovice s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozep e m sta Bud jovic eských s panem Vilémem z Rožmberka léta 1560), folio 5v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

P ito[m] podali jsme Je[ho] arc[iknížecí Mil]o[s]ti suplikaci o záпов di, kteréž se d jí pod jméne[m] pana Viléma z Rožm[berka], a o pojezdne, že lidem sedlský[m] netoliko pán d di ným, ale i jiných okolních dobrých lidí poddaný[m], po silnicích i na grunty naše vskakujíce, což na trhy svobodné vezou, to ji[m] všecko berou etc. I dána ná[m] skrze nejvyššího pana písa e zemskýho z poru ení Je[ho] arc[iknížecí Mil]o[s]ti v kancelá i odpov ústní tato.

Je[ho Mil]o[s]t arcikníže vá[m,] páni Bud jovští, na tu suplikaci tuto odpov dáti <rá il> poru iti rá il, což se pána z Rožmberka od n ho aneb od správců jeho t ch nesousedských záпов dí, aby k trhuom vezeno nebylo, dotý e, abyste o to ku pánu sjeli a nebo psali, aby takové záпов di v to[m]to království neby ejné vyzdvyhnúti rá il, tak aby poddaní jeho svobodn a voln bez p ekážky k vá[m] do m sta na trhy svobodn své v ci vézti, nésti i p[ro]dávati mohli. Pak-li by toho se nestalo a vá[m] n jaká další t žkost na to[m] byla, tehdy nemeškajte, abyste na Je[ho] arc[iknížecí Mil]o[s]t to vznesli. Je[ho Mil]o[s]t p ipovídati rá í, že to k zkušené oprav a k opat ení vás p ivéstí rá í tak, že ty a takové záпов di k vyzdvyžení p ijdou, aby jich více nebývalo. Z Prahy p ijeli jsme f[eria quarta] p[os]t Elizabet.³⁷⁷ Byli jsme ta[m] t i ned le.

---

³⁷⁶ čtvrtek 14. listopadu 1560

³⁷⁷ St eda 19. listopadu 1560

64.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka o propušt ní poddaného na jeho panství. [25. listopad 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 32v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Vysoce urozenému pánu, panu Vilémovi z Rožmberka etc., a na Krumlov , pánu nám laskav p íznivému, Je[ho Mil]o[s]ti.

Vysoce urozený pane, pane nám laskav p íznivý, V[aše Milos]ti. V[aší Milos]ti služby naše s vinšování[m] vše[h]o dobré[h]o vzkazujem. K vuoli a žádosti V[aší Milos]ti Wankowi, synu po n kdy Petrowi Matyskowi v Rzewniowicznych, již poddanému V[aší Milos]ti spravedlivost, což jí koliv jemu náleží, pro poušt ní k V[aší Milos]ti jsúc té nad je, že se k nám v v cech náležitých a podobných laskav ukazo[va]ti rá íte. Dán v pond lí den s[va]té Kate iny léta 1560³⁷⁸ za purk[mistra] p[ana] Andreasa Ledeniczky[h]o.

65.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn postupu p edstavitel m sta ve sporných záležitostech u místodržícího. [27. listopad 1560]

(Kniha koncept a kopiá týkající se spor m sta . Bud jovice s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozep e m sta Bud jovic eských s panem Vilémem z Rožmberka léta 1560), folio 6r-6v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Vysoce urozenému pánu, panu Vilémovi z Rožmberka etc., a na Krumlov , pánu ná[m] laskav p íznivému, Jeho Milosti.

---

³⁷⁸ Pond lí 25. listopadu 1560

Vysoce urozený pane, pane ná[m] laskav p íznivý, Va[še Mil]o[s]ti. Va[ší Mil]o[s]ti služby naše s vi[n]šováním a s žádostí všeho dobrého vzkazuje[m]. Va[še Mil]o[s]ti, pane milý, od ású letního minulého docházeli nás zprávy, že by pod jméne[m] Va[ší Mil]o[s]ti zápov di nesousedské (aby Va[ší Mil]o[s]ti poddaní do m sta Bud jovic a k ná[m] na trhy svobodné a výsadné obilí, dřev, mlí nýho a summou všech a všelijakých pot eb a potrav k prodeji a ná[m] i lidu obecnímu k užítku nevozili, nenosili) státi se m li a stali, a p ito[m] i doma týž Va[ší Mil]o[s]ti poddaní k emeslníkuo[m], k vá[m] a vzlaš ezníkuo[m] naši[m] žádných dobytkuov, aby neprodávali a to pod trestáním, emuž sme my tak daleko víry dáti nemohli, pon vadž jsme to[h]o neuznávali a neuznáváme, abychom jakou p í inu zoumyslnou k takové zápov di dáti m li. Než když sme se toho gru[n]tovn doptali, že by n jací pojezdní okolo a blízko m sta Bud jovic na silnice Jeho Milosti císa ské svobodné a po cestách sjížd li a lidem sedlský[m] netoliko Va[ší Mil]o[s]ti poddaný[m], ale i jiný[m] okolních pánuov a dobrých lidí poddaný[m], i také našim n kderý[m] obyvateluom, když co tak z strany dobytka etc., ve vše[c]h jiných a ne u Va[ší Mil]o[s]ti poddaných skupili, oni pojezdní vskakující na grunty naše d di né pozemské i šosovní to jsú z vozuov a p ší všecko brali a jina[m] odnášeli etc. A když se jich lidé sedlstí ptali, co se to d je a pro ná[m] bé ete, tu pojezdní oznamovali, že j[es]t v to[m] rozkaz Va[ší Mil]o[s]ti , což mnozí lidé seznávají, že se týž pojezdní Va[ší Mil]o[s]ti rozkazem zastírají. I když se toho tak mnoho a asto i te o jarmarce p i svatý[m] Martinu minulým³⁷⁹ na ublížení u jarmarku našeho dálo, nemohouce pro lid obecní i sedlský a soužení jejich na nás děle toho snéstí a jmající o to[m] zprávu, že p i asu s[vatéh]o Martina nyní minulého³⁸⁰ doma ste býti nerá ili, to jsme na J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]t pána, pána našeho nejmilostiv jšího, skrze suplikaci (žádající a o ekávající milostivého opat ení) vznesli etc. Však pro zachování dobrého susedství a od Va[ší Mil]o[s]ti lásky toho tímto psaním p i Va[ší Mil]o[s]ti žádostiv hledáme, pokudž by ty a takové v ci tak z vuole Va[ší Mil]o[s]ti proti ná[m] se dály, že se od takových nemilostivostí dobrotiv a laskav odvrátiti rá íte. A pat íc Va[še Mil]o[s]t na ta úto íšt Va[ší Mil]o[s]ti poddaných, kteráž k m stu Bud jovicím od starodávna i p i nás p átelský pohodlí mají a podle možností mnohými pot ebami od spolusouseduov našich se fedrují, že ty a takové zápov di nesousedské, a což se tak od t ch pojezdných neoby ejn po cestách a

³⁷⁹ Pond í 11. listopadu 1560

³⁸⁰ Pond í 11. listopadu 1560

silnicích J[e]ho M[ilosti] c[ísa]e lide[m] d je a bé e, (toho aby se více nedálo), zastaviti, a dále toho na vrchnost vznešení[m] (ehož bychom jakž i prve pro takovú chudých lidí záhubu pominúti nemohli) dopoušt ti nerá ili, byli bychom toho touto žádostí od Va[ší Mil]o[s]ti vd ni a též s poddanými Va[ší Mil]o[s]ti (kterýmž také za p í inu zlou nejsme, aniž co do nás slušn mohou sob st žovati), abychom p ízni Va[ší Mil]o[s]ti, v dobré svornosti s nimi jsúce, jakž prve od starodávna bylo, k živnosti jedni druhým pomáhali a se pot ebami fedrovali a tak spole n i v pokoji býti mohli, neb námi (pokudž by se jedno privilegi[um] našich nedotýkalo) nic sjíti nemá. A té víry jsme, že J[e]ho M[ilosti] c[ísa]e, tudíž Jeho arc[iknížecí Mil]o[s]ti, na to[m] na všem zalíbení by míti rá ili. Va[ší Mil]o[s]ti za laskavú a k es anskú odpov] po tomto poslu žádáme. Dán v st edu po s[vat]é Kate in léta 1560.³⁸¹

66.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn postupu p edstavitel m sta ve sporných záležitostech u místodržícího. [27. listopad 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 33r-34r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Vysoce urozenému pánu, panu Vilémovi z Rožmberka etc., a na Krumlov , pánu nám laskav p íznivému, Jeho Mi[los]ti.

Vysoce urozený pane, pane nám laskav p íznivý, Va[še Milos]ti. Vaší [Mil]o[s]ti služby naše s vinšování[m] a s žádostí vše[h]o dobrého vzkazujem. Vaše Mi[l]o[s]ti, pane milý, od asu letního minulého docházely nás zprávy, že by pod jménem V[aší Milos]ti záпов di nesousedské (aby V[aší Milos]ti svobodné a výsadné obilí, drev, mlí nýho a sum[m]ou všech a všelijakých pot eb a potrav k prodeji a nám i lidu obecnímu k oužitku nevozili a nenosili <>), státi se m li a stali. A p itom i doma tíž V[aší Milos]ti poddaní emeslníkuom a vzláš ezníkuom našim žádných dobytkuov, aby neprodávali a to <pod trestání[m]> té sk...[m], emuž jsme my tak daleko víry dáti

---

³⁸¹ Ned le 27. listopadu 1560

nemohli, pon vadž jsme toho neuznávali a neuznáváme, abychom jakou p í inu zúmynlnou k takové zápow di dáti m li. Než když sme se toho gruntovn doptali, že by n jací pojezdni okolo a blízko m sta Bud jovic na silnice J[eho] M[ilosti] cí[sa e] svobodné a po cestách sjížd li a lidem sedlským, netoliko V[aší Milos]ti poddaným, ale i jiným okolním pánuov a dobrých lidí poddaným i také našim n kderým obyvateluum, když co tak strany dobytka etc., ve všech jiných a ne u Vaší Mi[los]ti poddaných skupili, oni pojezdni vskakující na grunty naše d di né, pozemské i šosovní, to jsú s vozuov i p šim všeco brali a jinam odnášeli etc. A když se jich lidé sedlstí ptali, co se to d je, a pro nám bé ete, tu pojezdni oznamovali, že jest v tom rozkaz V[aší Milos]ti, což mnozí lidé seznávají, že se tíž pojezdni V[aší Milos]ti rozkazem zastírají. I když se toho tak mnoho a asto i te o jarmarce p i s[vaté]m Martinu minulým³⁸² na ublížení jarmarku našeho dalo, nemohúce pro lid obecní i sedlský a soužení jejich na nás déle toho snést, a majíce o tom zprávu, že p i asu s[vatéh]o Martina nyní minulého³⁸³ doma býti ste nerá ili, to jsme na J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]t pána, pána naše[h]o najmilostiv jšího <vznesli> skrze suplikaci (žádající a o ekávající milostivého opat ení) vznesli etc. Však pro zachování dobrého susedství a od V[aší Milos]ti lásky toho tímto psaní[m] p i Vaší Mi[los]ti žádostiv hledáme, pokudž by ty a takové v ci tak z vuole V[aší Milos]ti proti ná[m] se daly, že se od takových nemilostivostí dobrotiv a laskav odvrátiti rá íte a pat íc V[aše Milos]t na ta úto íšt V[aší Milos]ti poddaných, kteráž k m stu Bud jovicím od starodávna i p i nás p átelská pohodlí mají a podle možností mnohými pot ebami od spolusouseduov našich se fedrují, že ty a takové zápow di nesousedské, a což se tak od t ch pojezdných neoby ejn po cestách a silnicích J[eho] M[ilosti] c[ísa e] lidem d je a bé e (toho aby se více nedálo), zastaviti a dále toho na vrchnosti {vznešení[m]} (ehož bychom jakž i prve pro takovou chudých lidí záhubu <vznešení[m]> pominúti nemohli) dopoušt ti nerá ili, byli bychom toho touto žádostí od Vaší Milosti vd ni. A též s poddanými Va[ší Milos]ti (kterýmž také za p í inu zlou nejsme, aniž co do nás slušn mohou sob st žovati), abychom p ízní V[aší Milos]ti v dobré svornosti s nimi jsúce, jakž i prve od starodávna bylo, k živnosti jedni druhým pomáhali a se pot ebami fedrovali, a tak spole n i v pokoji býti mohli, nebo námi (pokudž by se jedné privilegii našich nedotýkalo) nic sjíti nemá a té víry jsme, že J[eho] M[ilost] císa ská, tudíž J[eho]

³⁸² Pond í 11. listopadu 1560

³⁸³ Pond í 11. listopadu 1560

arc[iknížecí Mil]o[s]t, na tom na všem zalíbení míti by rá ili. Vaší Mi[los]ti za laskavú a k es anskú odpo[v] po tomto poslu žádáme. Dán v st edu po s[va]té Kate in léta 1560³⁸⁴ za purk[mistra] p[ana] Andreasa Ledeniczkyho. Posel Ffissarz.

67.

Vilém z Rožmberka purkmistru a rad m sta eských Bud jovic odpovídá na p edchozí list. [29.-30. listopad 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 34r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Odpov

Moud í a opatrní sousedé milí, psaní vaše dosti obšírné, kteréhož dat[um] jest v st edu po s[va]té Kate in ,³⁸⁵ jest mi dne v erejšího dodáno, v kderémž sob n kderé stížnosti pokládáte do mne míti i tak, že ste n jakú suplikaci o to Jeho [Milos]ti arciknížeti, pánu mému milostivému, podali. I ješt mne od Jeho Mi[los]ti arciknížecí taková vaše suplikace nedošla, která bez pochyby mne odeslaná bude. I když mi dodána bude, já Jeho [Mil]o[s]ti arc[ikníže]ti na to odpo[v] dám, i také vá[m] na vaše psaní, pokud mi náležité bude. Dán na Krumlov v sobotu u vigilií s[vatéh]o Ond eje léta <etc.> Pán 1560.³⁸⁶

Vilím z Rožmberka etc. Moudrým a opatrným purkmistru a rad m sta Bud jovic eských, souseduom milým.

68.

Vilém z Rožmberka purkmistru a rad m sta eských Bud jovic odpovídá na p edchozí list. [29.-30. listopad 1560]

---

³⁸⁴ St eda 27. listopadu 1560

³⁸⁵ St eda 27. listopadu 1560

³⁸⁶ Zde chybná datace: svatého Ond eje apoštola byla sobota 30. listopadu 1560; vigílie by tudíž m ly být 29. listopadu - což není sobota; **29.-30. listopad 1560**

(Kniha koncept a kopiá týkající se spor m sta . Bud jovice s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozep e m sta Bud jovic eských s panem Vilémem z Rožmberka léta 1560), folio 6v-7r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Odpov

Múd í a opatrní sousedé milí. Psaní vaše dosti obšírné, kteréhož datu[m] j[es]t v st edu po svaté Kate in ,³⁸⁷ j[es]t mimo jiné dne v erejšího dodáno, v kderémž sob n <kderé> stížnosti pokládáte do mne míti i také, že ste n jakou suplikaci o to Jeho M[ilosti] arc[iknížet]i taková vaše suplikaci nedošla, kteráž bez pochyby mn odeslána bude. I když mi dodána bude, já Její [Mil]o[s]ti arciknížecí na to odpov dám i také vám na vaše psaní, pokud mi náležit bude. Dán na Krumlov v sobotu u vigilií svatého Ond eje léta Pán 1560.³⁸⁸

Vilém z Rožmberka Bud jovským

69.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn uv zn ní dvou m stských poddaných bez uvedení d vodu. [4. prosinec 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 35v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Vysoce urozenému pánu, panu Vilémovi z Rožmberka etc., pánu ná[m] laskav p íznivému, Jeho [Milos]ti.

Vysoce urozený pane, pane nám laskav p íznivý, V[aše Milos]ti. V[aší Milos]ti služby naše s vinšování[m] vše[h]o dobrého vzkazuje[m]. Oznámeno ná[m], že by poddaní naši Wawra Duskú z Stražko[vi]cz {p ed n který[m] dne[m]} <od poddaných V[aší Milos]ti> no n z domu své[h]o <vzat býti m l etc., týž> druhý Kraúžku syn Gira

---

³⁸⁷ Ned le 27. listopadu 1560

³⁸⁸ Zde chybná datace: svatého Ond eje apoštola byla sobota 30. listopadu 1560; vigílie by tudíž m ly být 29. listopadu - což není sobota; **29.-30. listopad 1560**

těž Stražko[vi]cz u rychtá e Brože v Borovanech³⁸⁹ vzati {byli} a tak oba dva {od poddaných V[aší Milos]ti} do Krumlova dovedeni <od poddaných V[aší Milos]ti> a do v zení dáni jsú {a posavad se drží}. A a prve od V[aší Milos]ti ani od ú edníků Vašich [Milos]tí o³⁹⁰ nich, aby co na nás vznešeno a {na n } žalováno bylo, pam naše nesnáší, k slyšení se volající nás skrze p áteľi své za op[ov d]i žádají. I V[aše Milos]ti, pane milý, pokudž by co za provinu jich bylo a na nás [v]znešino <tomu bycho[m] odpornú nebyli>, toho bycho[m] zleh o[va]ti necht li <a jestli, co j[es]t co>, i po[ku]dž se k slyšení volají, m li by slušn k tomu dopušt ni býti a toho užiti. P[ro]tož co by v to[m] V[aší Milos]ti úmyslu bylo, <po tomto poslu od V[aší Milos]ti> žádáme <...d ti> laskavú odpo[v]dí {psanou} <v d ti> po tomto poslu v d ti. Dán v st edu den s[va]té panny Barbory léta 1560³⁹¹ za ú adu p[ana] Andreasa Ledeniczkyho.

70.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Adamovi Ungnadovi ze Sonnecku ohledn poddanské d dické záležitosti. [4. prosinec 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 35v-36r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Panu Adamovi Ungnadovi z Sonnecku.

Urozený pane, pane ná[m] dobrotiv p íznivý, V[aše Milos]ti. V[aší Milos]ti služby naše s žádostí vše[h]o dobrého vzkazujem. O poddané[h]o Martina Rezka {z ešnovic},³⁹² co by po manželce <s...> Mandie Barthossowie, dce i na gruntu Zyk múndowie v ejkovicích³⁹³ náleželo, abycho[m] jemu to p[ro]pustili <a propustíc vydali> {žádati rá íte} etc. I ra tež, V[aše Milos]ti, v d ti, že z téhož gruntu <...> na ten as žádných pen z p ed rukama není, než když položeny budou, po[ku]dž {t ch

³⁸⁹ Borovany – m sto v Jiho eském kraji, 17 km jihovýchodn od eských Bud jovic a cca 8 km severn od Trhových Svin

³⁹⁰ Vynechána p edložka „od“

³⁹¹ St eda 4. prosince 1560

³⁹² eš ovice – obec ležící 13 km severozápadn od eských Bud jovic

³⁹³ ejkovice – obec ležící cca 8 km severozápadn od eských Bud jovic

syrotkúv Bartosso[vý]ch} <jich> n kolik j[es]t. Kdož tu k emu spra[vedlnos]t míti budou {toho tak užítí} <... mají a ...> {a} na žádost V[aší Milos]ti <pamatujíc> o Martina rozkaz pamatujíc a na p ipomenutí jeho {pokudž vyhledá}, gruntovn jší V[aší Milos]ti odpov dáti chceme. Dán v st edu den s[va]té panny Barbory léta 1560³⁹⁴ za purk[mistra] p[ana] Andreama Ledeniczkyho.

71.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice žádají Adama Ungnada ze Sonnecku o propušt ní poddaného na m stské panství. [5. prosinec 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 36r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Panu Adamovi Ungnadovi etc.

Urozený³⁹⁵ p[ane], p[ane] nám laskav p íznivý, V[aší Milos]ti služby naše s vinšování[m] vše[h]o [dobrého] vzkazuje[m], {pržito[m] V[aší Milos]ti oznamujem, že} <poddan> V[aší Milos]ti poddaný Wondra, Ržihú syn z Hrd jic,³⁹⁶ na gruntech našich byt a živnost sob oblíbil, jsa toho žádostiv, abycho[m] jeho na V[aší Milos]ti vyjednali etc. I V[aše Milos]ti, pane milý, V[aší Milos]ti za to p[ro]síme, že ná[m] dot eného Wondru <z poddaností> na grunty naše p[ro]pustíte a výhost na to dáte, jakož i my V[aší Milos]ti k vuoli {povlovn³⁹⁷ a bez odporuov v tak podobných v cech} {rádi} iníme <a odporní nebýváme>. Za odpov laskavú V[aší Milos]ti žádáme. Dán ve tvrtek po s[va]té pann Barbo e léta 1560³⁹⁸ za purk[mistra] p[ana] Andreama Ledeniczkyho.

---

³⁹⁴ St eda 4. prosince 1560

³⁹⁵ *Srozený* p epsáno *Vrozeny* - urozený

³⁹⁶ Hrd jovice – obec ležící 5 km severn od eských Bud jovic

³⁹⁷ Povlovn – mírn , laskav , vlídn

³⁹⁸ tvrtek 5. prosince 1560

**Purkmistr, rada a obec msta eské Bud jovice arciknížeti Ferdinandovi
ohledn sporu o mstská hospodá ská privilegia s Vilémem z Rožmberka. [7.
prosinec 1560]**

(*Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 34v-35r, SOka .
Bud jovice, knihy ú ední*)

Najjasn jšímu knížeti a pánu, panu Ferdinandovi, z Boží Mi[los]ti arciknížeti rakouskýmu etc. Jeho arc[iknížecí Mil]o[s]ti a pánu, pánu našemu najmilostiv jšímu.³⁹⁹

Najjasn jší arc[ikníž]e a pane, pane náš najmilostiv jší, V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti služby naše ponížené se vši poddaností vzkazujeme a V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti zdraví dobrého, panování nad námi dlouhého a ve všem dobrém rozmnožení na pánu Bohu žádáme a up ím[n] p ejeme V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti.

Najjasn jší arc[ikníž]e, jakož asu nedávno pominulého, V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti suplikaci v jistých artikulích po vyslaných našich ponížen jsme podali prvotn v tom, co se V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti zámku a m stu Bud jovicím, i nám všem obyvateluo[m] v n m, pod jménem Jeho [Milos]ti pana Viléma z Rožmberka, zápo v mi d je a od n jakých pojezdých, kte íž <z gruntuov pán > i po silnicích <J> V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti a cestách bývajíce a lidem, kte íž do m sta Bud jovic pot eby všelijaké na trhy svobodné vezou a nesou, z gruntuov pán i na grunty naše vskakující,⁴⁰⁰ lidem berou a odjímají, a tak se {tím ujímají} <p ed sebe berou>, jako by v tomto kr[álovstv]í ádu a práva nebylo, (však tím osob Jeho [Milos]ti pána neubližující). V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti pokorn prosili jsme, aby V[aše] arc[iknížecí Mil]o[s]t takové neoby ejné zápo[v]di vyzdvihnúti a to, což se mimo ád na silnicích V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti a cestách svobodných i na gruntech našich d di ných od

³⁹⁹ Kancelá ská poznámka: „*Tato suplikaci zpe et na J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]ti j[es]t podaná i s radami Jeho [Milos]ti vážena než místo ... do listú J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]ti j[es]t zav iná neb Je[ho] Mil]o[s]t p[an] hofmistr, maršálek oznámíti rá ili, že bychom tam prve pohonili a snad ... z nás puohonu co ... m li etc. má na t etí[m] listu ....“*

⁴⁰⁰ Vsko íti – vtrhnout, vpadnout, vniknout

dot ených pojezdnych provozuje, lidem se škodí a bé e, p etrhnutí milostiv rá ili. P itom touž naší suplikací jsme se hlásili, jestliže pán, Jeho [Milos]t, aneb kdožkoliv jiný p ed V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]tí z toho, že bychom k takový[m] nesousedský[m] záпов dem p í inu dali, bude nás chtítí vin[n]iti etc. I po podání V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti takové od nás suplikaci daná j[es]t nám z vuole V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti v kancelá i odpov {ústní}. My poznávajíc <po n kterých p í inách jeh... p íjezdem naší[m]> {i po uptání, že Je[ho Mil]o[s]t p i jiných svých {a majíc to v úmyslu} zaneprázdn ních býti rá í} <malú platnost býti, neb jsme to v úmyslu m li> o podání V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti suplikaci {a vznešení} též Jeho [Milos]ti oznámiti. I dle zachování s Jeho [Milos]tí dobrého sousedství, tak se u nás prostých snášelo, abychom k Jeho [Milos]ti {s povlovnú a k es anskú žádostí} psaní u inili, což se tak stalo, a že bychom v shledání osobném spole ném ví e <s...d> v Jeho Mi[los]ti nezjednali, než toliko to, jakou nám odpov na psaní naše dáti (tak i místn odbyli by nás) rá il. Tou p í inou takové jízdy k Je[ho Mil]o[s]ti pominuly. I te V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti p ípis psaní naše[h]o k Je[ho Mil]o[s]ti i s odpov [dí] {od} Jeho [Milos]ti pro milostivé toho všeho vyrozum ní v tomto listu odsíláme {a co pán takovou odpov [dí] svou výše smajšleti rá í, to p i V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti milostivé[m] uvážení bu ...} <a>. V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]t jakožto pána, pána na[šeho] nejmilo[stiv jšího] pokorn a ponížen prosíme (nemajíc (na íkání[m] na nás od lidu obecního) pokoje), že V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti zámku a m sta, V[aše] arc[iknížecí Mil]o[s]t podle toho nás obyvateluov a chudých emeslníkuov v tako[vý]ch t žkostech {a soužení} litovati a to, což se tak neoby ejn na záhubu a svízeli chudých lidí d je, k vyzdvižení a p etření a k milostivému opat ení milostiv p ívésti, a pokudž by se to tak s vólí Jeho⁴⁰¹ [Milos]ti pana Viléma z Rožmberka dálo, o tom psané poru ení Je[ho Mil]o[s]ti <abychom o to na V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]t> u initi rá íte tak, aby V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti {mnohého} <další[h]o> zaneprázdn ní od nás pot eby o to nebylo... <V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti v tom ve všem poru ena se iníme a my> {a my <...>} i chudí emeslníci i jiný lid obecní sedlský {<a>}, poznávajíc[e] od V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti ... takovou milostivou ochranu k es anskú ... nad námi, za V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]t pána Boha v né[h]o prositi budeme, {aby p[án] B[h] všemohú[cí] V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti své s[va]té božské požehná[ní] dáti rá il},

---

⁴⁰¹ Vynecháno slovo „Vaší“

v to[m] i v jiné[m] ve vše[m] pánu Bohu a V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti poru ena se iníme. {a} <Ddat[um] v pond lí po po etí p[anny] Marie léta 1560⁴⁰² za purk[mistra] p[ana] Ondržege Ledeniczky[h]o> ... p itom za milostivé a ... opat ení a {milostiwú ná[m] odpo[v] psanú, kterouž bycho[m] se sp[ravi]ti m li} <odpo[v] > pokorn ponížen p[ro]síme. Dán V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti v sobotu po s[vaté]m Mikuláši biskupu léta 1560⁴⁰³ za purk[mistra] p[ana] Martina Post ihacze.

73.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Adamovi Ungnadovi ze Sonnecku ohledn poddanské d dické záležitosti. [10. prosinec 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 36r-36v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Panu Adamovi Ungnadovi

Uro[zenému] p[ánu], p[ánu] nám lask[av] p íz[nivému] ,V[aší Milos]ti. V[aší Milos]ti služby naše s vinšování[m] všeho dobré[h]o vzkazujem. Zprávu nám u inil Wondra Czech, kraj í, n kdy poddaný V[aší Milos]ti, že by po Woytowi, otci své[m], ve vsi Horách duo ástku míti j št m l osm kop m[íšenských], a ty že jest k sob p íjal a za sebú má <poddaný> V[aší Milos]ti poddaný tu v té vsi <g...> e ený ony Chwalssinsky, žádaje nás dot ený Wondra k V[aší Milos]ti za toto p ípsání etc. I V[aše Milos]ti, pane milý, žádajíc[e] k V[aší Milos]ti se p ímluváme, že o tom Chwalssinskýmú poru íti, rozkázati rá íte, aby Ondrowi takovou spra[vedln]o[s]t, totiž 8 kop, k živnosti je[h]o vydal. A my, V[aše Milos]ti, toho odm n zaslúžiti chceme. Za odpo[v] {V[aší Milos]ti} žádáme. Dat[um] f[eria secunda] p[os]t Nicolai 1560⁴⁰⁴ za purk[mistra] p[ana] Martina Postrzihacze.

---

⁴⁰² Pond lí 9. prosince 1560

⁴⁰³ Sobota 7. prosince 1560

⁴⁰⁴ Úterý 10. prosince 1560

**Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice Vilémovi z Rožmberka ohledn
propušt ní poddané za ú elem s atku. [11. prosinec 1560]**

*(Kniha koncept (Concepti rozli né od léta 1560 a 1561), folio 50v-51r, SOkA
. Bud jovice, knihy ú ední)*

Vysoce urozenému pánu, panu Vilémovi z Rožmberka, správci a vlada i do[m]u
rožmberské[h]o., Jeho [Milos]ti, pánu nám milostiv p íznivé[m]u.

Vysoce urozený pane, pane nám milostiv p íznivý, V[aší Mil]o[s]ti služby naše
s vinšování[m] zdraví i jiného všeho dobrého vzkazujem. Milostivý pane, Magdalena,
poz stalá dcera po nebožtíkovi Krystoffowj Kowarzi z Vidova,⁴⁰⁵ poddaná kmeti na
V[aší Mil]o[s]ti, kteráž <sobie> k stavu manželskému p istoupila oblíbiv sob Girzyka
Kneporna (?),⁴⁰⁶ševce. Pak táž jistá Mandalena, majíc k V[aší Mil]o[s]ti pracovati,
prosila jest nás za toto p ímluvné psaní, emuž slušn odep íti nemohúce, V[aší
Mil]o[s]ti p átelsky žádáme, že Mandalenie jmenované živnosti poctivé p íti rá íte a jí
z lov enství a pod[d]anosti i s tím se vším, což by jí po otci jejím spravedliv náležeti
mohlo, propustiti rá íte, aby ona ostatní v k života svého, tak jakž pán Buoh všemohúcí
ídití rá il, v poctivosti a v stavu manželské[m] bez p ekážky zuostati a trvati mohla.
Nebo i my, když by se co takového p ítrefilo, na grunty V[aší Mil]o[s]ti necht li
bychom zdržovati, nýbrž k v li V[aší Mil]o[s]ti u initi a povoln najíti se dáme.
Milostivé odpov dí o ekáváme {v íce v[ž]dy, V[aše Milos]ti, že se rá íte k ní
milostiv pokázati etc.}. Dat[um] v Bud[jovicí]ch [eský]ch v st edu p ed s[va]tú
Lucíí léta 1560⁴⁰⁷.

⁴⁰⁵ Vidov – obec v Jiho eském kraji, cca 6 km od centra eských Bud jovic

⁴⁰⁶ Možno íst jako *Girzyka Kneporna* nebo *Girzyka Kueporna*

⁴⁰⁷ St eda 11. prosince 1560

Purkmistr a rada msta eské Bud jovice Adamovi Ungnadovi ze Sonnecku o nápravu škody zp sobené jeho poddaným formanem na zboží bud jovických m š an . [12. prosinec 1560]

(Kniha koncept (Concepti rozli né od léta 1560 a 1561), folio 51r-51v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Urozenému pánu, panu Adamovi Ungnadovi, svobodnému pánu z Sonnecku a na Hluboké, Jeho [Milos]ti, pánu nám laskav p íznivému.

Službu svú vzkazujem, urozený pane, pane nám laskav p íznivý ,V[áší Mil]o[s]ti zdraví i jiného všeho dobrého rádi p ejem. Vznesli jsú na nás Girzyk Tobolarz, obyvatel v m st u nás, a Jan Gahlerz, soused z p edm stí, kterak by po jarmarce veselským své state ky domuo zase k dovezení v soudcích z Veselí V[áší Mil]o[s]ti poddané[m]u Zymandlowi formanu z Bavorovic poru ili, na v z naložili, s ním se za jeho práci umluvili, a hned hotovými pen zi je[m]u zaplatili, p ípovídajíc on jim, že takový jich náklad, což jsú je[m]u sv ili, v ele bez škody do Bud [jovi]c doveze. Ale on za dosti tomu že jest neu inil, a ten state ek jejich jakžkoli neopat ením zmrhal, tito pak svého zase nemajíc a v živnosti jsúce pot ební, aby k své[m]u p íjítí mohli, požádali jsú nás k V[áší Mil]o[s]ti za p ímluvné psaní. Protož p ímluvajíce se k V[áší Mil]o[s]ti, za to žádáme, že V[áše Mil]o[s]t poddanému Symandlowi z Bavo[rovi]c rozkázati rá íte, aby on s dot enými Girzykem Tobolarzem a Janem Gehlarzem od nás a takový jejich sv ený statek jse urovnal a na míst postavil, aby skrze další nabíhání Vaší [Mil]o[s]ti žádné zaneprázdn ní jse nedálo, jakž v íme, že v tom p ímluvy naší jim užítí dáti rá íte. Odpov di od V[áší Milos]ti žádáme. Dán v m st Bud ji[cí]ch [eský]ch ve tvrtek p ed s[va]tú Lucíí léta 1560.⁴⁰⁸

Purk[mistr] etc.

---

⁴⁰⁸ tvrtek 12. prosince 1560

**Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice arciknížeti Ferdinandovi
ohledn privilegií na obchod a sklad soli. [13. prosinec 1560]**

(Kniha koncept a kopiá týkající se spor m sta . Bud jovice s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozep e m sta Bud jovic eských s panem Vilémem z Rožmberka léta 1560), folio 8r-9r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Jeho arciknížecí Mi[los]ti suplikaci j[es]t podaná skrze pana Matiege Rrzeznika a Davida písa e radního v ned li po s[vat]é Lucii 1560.^{409 410}

Nejjasn jší arcikníže a pane, pane náš nejmilostiv jší, Vaší arciknížecí Mi[l]o[s]ti ponížěn ku pam ti p ivozuje[m], že luoni léta 1559 na Vaší arciknížecí milost stížnosti své oznamujíc a vznášejíc, jaké škodlivé p[ro]ti privilegi[i]m a starobylím výsadá[m] naši[m] od n kterých Je[ho Mil]o[s]ti pána z Rožmberka formanú poddaných, ježd ní[m] s solí cestami neoby ejnými na ublížení skladu a cla m sta našeho se dalo, jsme ukázali. A na to Vaše arc[i]knížecí Mil]o[s]t Jeho [Milos]ti pánu, aby to p i poddaných svých pro uvarování škod a pokut skrze to dot enými privilegiemi vym ených opat ení a obhajovati rá il, milostivé psané poru ení ste u initi rá ili, jakž též Vaší arc[i]knížecí Mil]o[s]ti milostivé poru ení (kteréhož p ípis, když v n j milostiv nahlédnutí rá íte, p i této suplikaci sv tleji v sob ukazuje a zavírá etc.) I ra tež, Vaše arc[i]knížecí Mil]o[s]ti, o tom v d ti, že jsme toho, aby tak v to[m] podle Vaší arc[i]knížecí Mil]o[s]ti milostivého poru ení, od jeho Mi[l]o[s]ti pána skutek ukázán byl (a formané jeho [Milos]ti n kde í, aby se tak chovali, a neoby ejnými cestami s náklady nejezdili) toho jsme nepoznali. Ale místo obhajování Je[ho Mil]o[s]t pan Vilém z Rožmberka, když pojezdní naši jednoho formana, aneb pacholky jeho s nákladem soli na neoby ejných [cestách] postihli a jali, i s nákladem soli k m stu obrátili, a v to[m] dále podle náležitosti k nim zachováno j[es]t, pomínuvše Vaší arc[i]knížecí Mil]o[s]ti poru ení skrze to dvoje obeslání do soudu zemského, (p i ítaj e ná[m] to k výtržnosti),

⁴⁰⁹ Ned le 15. prosince 1560

⁴¹⁰ Kancelá ská poznámka: „Tato suplikaci do komory podaná a tam z stala in fferia quinta] Lucie 1560 [Zde chybná datace: sv. Lucie je pátek a nikoli úvrtek – pátek 13.prosinec 1560].“

na nás vzíti rá il a tudy ná[m] <takoko> takový[m] Je[h]o[Milos]ti p edsevzetím svobody a spravedlivosti naše (privilegiemi našimi) Vaší arc[i]knížecí Mil]o[s]ti prve ukázaný[mi] se zastírají. I toho, Vaše arc[i]knížecí Mil]o[s]ti, milostiv {povážiti} <poru iti> ra te, jaká tu k Vaší arc[i]knížecí Mil]o[s]ti komo e a m stu i k ná[m] od Jeho [Milos]ti pána láska se ukazuje. Než my takovými i jinými p í inami od Je[ho Mil]o[s]ti malú náchylnost sousedskú k sob poznáváme, i z t ch a takových p í in psaním i jinak a suplikacímí, na Vaší arc[i]knížecí Mil]o[s]t vznešených od nás stížností, pon vadž sú ná[m] to v ci nesnesitedlné, Vaší arc[i]knížecí Mil]o[s]t prosíme pokorn , že nad námi Vaší arciknížecí Milostí poddanými a privilegii našimi svú milostivú ochrannú ruku držeti a nás v t ch ve všech v cech litující milostiv oprat iti rá íte tak, aby Vaší arc[i]knížecí Mil]o[s]ti milostivá poru ení od Je[ho Mil]o[s]ti pána z Rožmberka skutkem zachována byla, kteráž ne tak mnoho na správu naší, jak na jisté Vaší arciknížecí Mi[l]o[s]ti milostivá poru ení od Je[ho Mil]o[s]ti pána z Rožmberka skutkem zachována byla, kteráž z privilegií a výsad našich spravedlivostí vyhledanými jsú u in na, a mimo to, aby Jeho Milost pán t mi a takovými vzláštními a zbyte nými k ublížení privilegií našich, Vaší arciknížecí Milostí ukázaných, obsíláním st žovati a k daremný[m] útratá[m] p ivozovati nás nerá il. Nebo my podle vuole Vaší arc[i]knížecí Mil]o[s]ti toho úmyslu jsme všelijaký[m] stranní[m] p ekázkám na odpor privilegii našimi se spravovati a jich užívajíc[e] s pomocí Boží a Vaší arc[i]knížecí Mil]o[s]ti <za milostivú> ochranu p idržeti se jich chceme. Vaší arciknížecí Milostí za milostivú ochranu a v to[m] opat ení i odpov psanú bez dalšího na Vaší arc[i]knížecí Mil]o[s]t od nás nastupování⁴¹¹ a starání prosíme ponížen .

77.

**Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice arciknížeti Ferdinandovi
ohledn privilegií na obchod a sklad soli. [15. prosinec 1560]**

*(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 38r-39r, SOkA .
Bud jovice, knihy ú ední)*

---

⁴¹¹ Nastúpiti – napadnout, zaúto it, ude it; pustit se do něho

Jeho arc[iknížecí Mil]o[s]ti tato suplikaci skrze p[ana] Mathiege Ržeznika a Davida radního pása e j[es]t podaná v ned le po s[va]té Lucii⁴¹² 1560.⁴¹³

Najjasn jší arc[ikníž]e a pane, pane náš najmilostiv jší, V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, ponížen ku pam ti p ivozujem, že luoni léta 1559 na V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]t stížnosti sme oznamujíc[e] a vznášejíc[e], jaké škodlivé proti privilegií[m] a starobylym výsadám naši[m] od n kterých <poddaných> Jeho [Milos]ti pana Viléma z Rožmberka formanú poddaných ježd ní[m] s solí cestami neoby ejnými na ublížení skladu a cla m sta našeho se dalo, jsme ukázali, a na to V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, Jeho [Milos]ti pánu, aby to p i poddaných svých pro uvarování škod a pokut skrze to dot enými privilegi[e]mi vym ených opat iti a obhajovati rá il, milostivé psané poru ení u initi jste rá ili, jakž též V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti milostivé poru ení (kteréhož p ípis, když v n j milostiv nahlédnutí rá íte, p i této suplikaci sv tleji v sob ukazuje a zavírá etc.) I ra tež, V[aše] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, o tom v d ti, že jsme toho, aby tak v tom podle V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti milostivého poru ení od Je[ho Mil]o[s]ti pána skutek ukázán byl (a formané Jeho [Milos]ti n kte í, aby se tak chovali a neoby ejnými cestami a náklady nejezdili) toho jsme nepoznali, ale místo obhajování Jeho [Milos]t pan Vilém z Rožmberka, když pojezdí naši jednoho formana, aneb pacholky jeho s nákladem soli na neoby ejných cestách postihli a je i s nákladem soli k m stu obrátili, a v tom dále podle náležitosti k ni[m] zachováno jest, <neohlédši se na> {pominuvši} V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti poru ení skrze to dvoje obeslání do soudu zemskýho, (p í taje nám to k výtržnosti), na nás vzíti rá ili a tudy nám takovým Je[ho Mil]o[s]ti p edsevzetí[m] svobody a spra[vedlnos]ti naše (privilegi[e]mi našimi) V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti prve ukázané se zastírají, i toho, V[aše] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, milostiv povážiti rá í, jaká tu k V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, komo e a m stu i nám od Je[ho Milos]ti pána láska se ukazuje. Než my takovými i jinými p í inami od Jeho [Milos]ti na tu náchylnost sousedskú k sob poznáváme. I z t ch a takových p í in psaní[m] i jinak a suplikacímí, na V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]t vznešených od nás stížností, pon vadž sú nám to v ci nesnesitelné, Va[ší] arc[iknížecí Mil]o[s]t pokorn prosíme, že nad námi V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti poddanými a privilegi[e]mi našimi svú milostivú ochranou ruku držeti a nás v t ch ve všech v cech litujícíe, milostiv opat iti rá íte tak, aby V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti milostivá

---

⁴¹² Ned le 15. prosince 1560

⁴¹³Kancelá ská poznámka. „Tato suplikaci do komory podaná a tam z stala in feriis Lucie 1560.“

poru ení od Je[ho Mil]o[s]ti, pana z Rožmber[ka], skutkem zachována byla, kteráž ne tak mnoho nápravu naší, jako na jisté V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti z privilegií a výsad našich spravedlivostí vyhledáním jsú u in ná. A mimo to, aby Jeho [Milos]t pán t mi a takovými vzláštními a zbyte nými k ublížení privilegií našich V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti ukázaných obsílání[m] st žovati <nerá il> a k daremný[m] útratá[m] p ivozovati nás nerá il, nebo my podle vuole V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti toho úmyslu jsme, všelijakým stranní[m]⁴¹⁴ p ekázkám na odpor privilegi[e]mi našimi se spravovati a jich užívajíc s pomocí Boží a V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti za milostivú ochranu a v tom opat ení i odpo[v] psanú bez dalšího na V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti od nás nastupování⁴¹⁵ a starání, prosíme ponížen .

V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti v rní poddaní purkmistr a rada m sta Bud jo[vi]c [eský]ch

78.

Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice arciknížeti Ferdinandovi ohledn sporu s Vilémem z Rožmberka o solní obchod a výb r cla. [21. prosinec 1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 36v-37v, SOka . Bud jovice, knihy ú ední)

Jeho arciknížecí Milosti suplikaci podaná skrze p[ana] Matiege Ržeznika a Davida písá e v sobotu⁴¹⁶ <po> den s[vatéh]o Tomáše⁴¹⁷ a do listu Je[h]o arc[iknížecí Mil]o[s]ti zav ína a pánu z Rožmberka poslaná 1560.⁴¹⁸

Najjasn jší arcikníže a pane, pane náš nejmilostiv jší ,V[aší] arc[iknížecí Mil]o[s]ti, suplikaci této, jakž i prve v t chto slovích po vyslaných našich ponížen

⁴¹⁴ Stranní, stranný – postranní

⁴¹⁵ Nastúpiti – napadnout, zaúto it, ude it; pustit se do něho

⁴¹⁶ *Wpobothu* p epsáno na *wsobothu*

⁴¹⁷ Sobota 21. prosince 1560

⁴¹⁸ Kancelá ská poznámka: „*Odpo[v] na to dána J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]ti od pana j[es]t kterak žádáno té odpo[v] di výpisu o to[m] na 9 listu ....*“

podáváme, prvotně v tom, co se V[áš] arc[iknížecí Mil]o[s]ti zámku, m[st]u Budjovicím i nám všem obyvatelům v něm pod jménem Jeho [Milos]ti pana Viléma z Rožmberka záporůmi děje, a od nich jakých pojezdů, kteří i po silnicích V[áš] arc[iknížecí Mil]o[s]ti a cestách bývají, a lidem, kde iž do města Budjovic potěby všelijaké na trhy svobodně vezou a nesou, z gruntův pánů na grunty naše <vyj>vjíždějí a vcházejí, netoliko pánů, ale i jiným okolních dobrých lidí poddaným i našim, kterým obyvatelům berou a odjímají, právě v tom vůli a rozkaz Jeho [Milos]ti pana Viléma z Rožmberka býti, však tím osob Jeho [Milos]ti pána neubližujíc. Dle zachování s Jeho [Mil]o[s]tí dobrého sousedství, tak se u nás prostých snašelo, abychom k Jeho [Mil]o[s]ti s povolnou a k esanskou žádostí toho všeho pípsání o to učinili, což se jest tak stalo. I te V[áš] arc[iknížecí Mil]o[s]ti pípsání téhož našeho k Jeho [Milos]ti s odpovědí Jeho [Milos]ti pro milostivé toho všeho vyrozumění pípsání této suplikaci odsíláme, a co pán takovou odpovědí svou smýšlejí, to pípsání V[áš] arc[iknížecí Mil]o[s]ti <bude> milostivěm uvážení bu. Než my V[áš] arc[iknížecí Mil]o[s]t jakožto pána, pána našeho nejmilostivějšího následující, pokorně poníženi prosíme (nemajíc na íkání[m] na nás od lidu obecního pokoje), že my V[áš] arc[iknížecí Mil]o[s]t zámku a města, my V[áš] arc[iknížecí Mil]o[s]ti podle toho nás obyvatelův a chudých měšťanův v takových těžkostech a soužení <soužení> litovati, a to, což se tak nemilostivě na záhubu a svízele chudých lidí děje, k přetržení a k milostivému opatření milostivě přivést, a pokudž by se to tak svolí Jeho [Milos]ti pana Viléma z Rožmberka dálo, o tom psané poručení Jeho [Milos]ti učiníte, aby Jeho [Mil]o[s]t lidem poddaným svým všelikých potřeb k živnosti náležitých i jiných m[st]u a V[áš] arc[iknížecí] komoře potřebných k nám vézti, nésti, prodávati, hájiti <... il> a zapovídati neráil, a tak, jakž od starodávna předkové Jeho [Milos]ti dobrých a chvalitebných paměť k tomu m[st]u a k nám sousedsky a laskavě se v tom chovají, tak také aby Jeho [Milos]t učinili a ty neobjejné záporůdi vyzdvihnutí a zrušení, a což se tak vzlášť obyvatelům našim od dotčených pojezdů na cestách pobralo k navracení a k nápravě přivést, poručiti, a k nám laskavým sousedství[m] chovati se ráil. A my také k Jeho [Milos]ti pánu všelikou volnost i k Jeho [Milos]ti poddaným (což by jedné právuom, spravedlivostem a výsadám našim k ublížení a k újmě nebylo) rádi chovati chceme, v tom i v jiném ve všem pánu Bohu a V[áš]

arc[iknížecí Mil]o[s]ti poru ena se iníme a za milostivé opat ení prosíme ponížen .
Dat[um] s listem J[eho] arc[iknížecí Mil]o[s]ti v sobotu den s[vatéh]o Tomáše 1560.⁴¹⁹

Poslán na Krumlov pánu f[eria quinta] Stephani⁴²⁰ po Withowi ú edníku a
Ssebastianowi varhaníkovi.

Purk[mistr] a konšelé m sta Bud [jovi]c [eský]ch

79.

**Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice arciknížeti Ferdinandovi
ohledn sporu s Vilémem z Rožmberka o solní obchod a výb r cla. [21. prosinec
1560]**

*(Kniha koncept a kopíá týkající se spor m sta . Bud jovice s Vilémem
z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozep e m sta Bud jovic eských s panem
Vilémem z Rožmberka léta 1560), folio 7r-7v, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)*

Jeho arciknížecí Milosti suplikaci podaná skrze pana Matiege Rzeznika a Davida
písa e v sobotu den s[vatéh]o Tomáše⁴²¹ a do listu jest arc[iknížecí Mil]o[s]ti zav ína a
pánu z Rožmberka poslaná 1560^{422, 423}.

Najjasn jší arcikníže a pane, pane náš nejmilostiv jší ,Vaší arc[iknížecí
Mil]o[s]ti suplikaci této, jakž i prve v t chto slovích po vyslaných našich ponížen
podáváme, prvotn v to[m], co se Vaší arc[iknížecí Mil]o[s]ti zámku, m stu
Bud jovicím i ná[m] všem obyvateluum v n [m] pod jméne[m] Je[ho] Mil]o[s]ti, pana
Viléma z Rožmberka, zápov mi d je, a od n jakých pojezdnych, kte íž i po silnicích
Vaší arc[iknížecí Mil]o[s]ti a cestách bývajíce, a lide[m], kde íž do m sta Bud jovic
pot eby všelijaké na trhy svobodné vezou a nesou, z gru[n]tuov pán na grunty naše
vjížd jíce a vcházejíce, netoliko pán , ale i jiný[m] okolních dobrých lidí poddaný[m] i

---

⁴¹⁹ Sobota 21. prosince 1560

⁴²⁰ čtvrtek 26. prosince 1560

⁴²¹ Sobota 21. prosince 1560

⁴²² Sobota 21. prosince 1560

⁴²³ Kancelá ská poznámka: „Odpov na to dána Jeh[o] arc[iknížecí Mil]o[s]ti od pana j[es]t kterak
žádáno té odpov di výpisu.“

naši[m] n kderý[m] obyvateluom berou a odjímají, pravíce v tom vuoli a rozkaz Je[ho Mil]o[s]ti pána Viléma z Rožmberka býti, však tím osob Je[ho Mil]o[s]ti pána neubližujíc[e]. Dle zachování s Je[ho Mil]o[s]tí dobrého sousedství, tak se u nás prostých snášelo, abychom k Jeho Milosti s povlovnou a k es anskou žádostí toho všeho p i zv d ní psaní o to u inili, což se j[es]t tak stalo. I te Vaší arc[i]knížecí Mil]o[s]ti p ípis téhož psaní našeho k Jeho Milosti i s odpov di Jeho Mi[l]o[s]ti pro milostivé toho všeho vyrozum ní p i této suplikaci odsíláme, a co pán takovou odpov dí svou smýšleti rá í, to p i Vaší arciknížecí Mi[l]o[s]ti milostivé[m] uvážení bu . Než my Vaší arciknížecí Milosti, jakožto pána, pána našeho nejmilostiv jšího následujíc[e] pokorn , ponížen prosíme (nemajíc na íkáním na nás od lidu obecního pokoje), že Vaše arc[i]knížecí Mil]o[s]t zámku a m sta Vaší arc[i]knížecí Mil]o[s]ti, podle toho nás obyvateluov a chudých emeslníkuov v takových t žkostech a soužení litovati a to, což se tak nemilostiv na záhubu a svízel chudých lidí d je, k p etrzení a k milostivému opat ení milostiv p ívésti, a pokudž by se to tak s volí Jeho Mi[los]ti pana Viléma z Rožmberka dálo, o tom psané poru ení Jeho Milosti u initi ra te, aby Je[ho Mil]o[s]t lidem poddaným svý[m] všelikých pot eb k živnosti náležitých i jiných m stu a Vaší arciknížecí Mi[l]o[s]ti komo e, a tak jakž od starodávna p edkové Jeho Mi[l]o[s]ti dobrých a chvalitebných pam tí k tomu m stu a k ná[m] sousedsky a laskav se v tom chovati rá ili, tak také aby Jeho Milost u initi a ty neoby ejné záпов di vyzdvihnúti a zrušiti, a co se tak vzlášť obyvateluom našim od dot ených pojezdnych na cestách pobralo, k navrácení a k náprav p ívésti, poru iti, a k ná[m] laskavý[m] sousestvím chovati se rá il. A my také k Jeho Milosti pánu všelikú volnost i k Jeho Milosti poddaným (což by jedné právuom, spravedlivostem a výsadá[m] naši[m] k ublížení a k újm nebylo) rádi chovati chceme, v to[m] i v jiné[m] ve všem pánu Bohu a Vaší arc[i]knížecí Mil]o[s]ti poru ena se íníme a za milostivé opat ení prosíme ponížen . Dat[um] s liste[m] Jeho arciknížecí mi[los]ti v sobotu den svatého Tomáše 1560.⁴²⁴

---

⁴²⁴ Sobota 21. prosince 1560

Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice Adamovi Ungnadovi ze Sunnecku ohledn majetkového vyrovnání jeho poddaných z Lišova na jistém gruntu a ohledn uv zn ní jemu poddaného lov ka pro dluh u Bohuslava Malovce z Malovic. [23. prosinec 1560]

(Kniha koncept (Concepti rozli né od léta 1560 a 1561), folio 52v-53r, SOKA . Bud jovice, knihy ú ední)

Urozené[m]u pánu, panu Adamovi Ungnadovi z Sonnecku na Hluboké etc. Jeho [Milos]ti, panu nám milostiv p íznivé[m]u.

Urozený pane, pane nám milostiv p íznivý, V[áší Milos]ti služby naše s vinšování[m] zdraví i jiného všeho dobrého vzkazujem. Milostivý pane, kdež jste nám psaní u initi rá ili o Kuba Tistú a Petra Papeze z Lišova, V[áší Mil]o[s]ti lidi poddané, žádající, aby jim spravedlivost, na kderúž jse táhnou z gruntu Nedabyle, vydaná byla, obeslali jsme pod[d]ané naše, kte íž na grunte[c]h jsú, ale oni neum jí nám žádné zprávy jisté dáti, i rozkázali jsme rychtá i a souseduom, kte íž takových všech v cí pov domi jsú tyto svátky⁴²⁵ (?) k nám jse dostaviti. Tu od nich zprávu vezmúc[e] , vyrozum jíc[e], jaká by tu náležitost V[áší Mil]o[s]ti poddaných lidí m la býti, jistú odpov V[áší Milos]ti odeslati neobmeškáme. Kdež jse pak p imlúvati rá íte, žádajíc, aby Hanzl Riepl, peka , v zení, v kterémž pro dluoh pa[n]u Bohuslavovi Malovco[v]i na Vlhavch povinný sedí, prost býti mohl, toho abychom cesty obmyslili, jist sousedu naše[m]u té t žkosti nep ejem a rádi bychom je[m]u a zvlášt na p ímluvu V[áší Mil]o[s]ti z toho pomohli. Ale pon [va]dž my bez vůle a v domí pana Bohuslava nic tu na sebe vzítí nem žeme, aby se on pro ten dluh na rychtá e našeho nepotahoval. Jakož pak i p edtím od rychtá e našeho pa[n]u Bohuslavovi psaní jest u in no, a p íráží je[m]u za t i m síce potom, i p átelé Rieplowi žádali oustn za takové prodlení, ale nemohli nic obdržeti, však nad je jsme té, kdybyšte rá ili psaní k panu Bohuslavovi Malovc[ov]i u initi, že by pohodln ji jse obm k il. Též i tohoto Vaší [Mil]o[s]ti tejna jsme u initi nemohli, že pan Mikuláš Ko enský také jeho viní z dluhu 52 kop a žádá na

⁴²⁵ Možno íst jako *svádky* (svátky) nebo *svádky* (drobné p e)

n m dopomožení podle práva. A tak, jak by z v zení vyšel, pro dluh druhý hned by nem l pokoje, a v též místo, dokad by nezaplátil, zase by p ijíti musil. V[aší Mil]o[s]ti žádáme, že z p í in jmenovaných na sebe toho vzíti nem žeme, nežli právo jedno[m]u každému slušn propustiti, že to nám nerá iti ve zlé vykládati, jsúce hotovi, v emž by nám možné bylo V[aší Milos]ti libost rádi initi. Dat[um] v Bud[jovicí]ch [eský]ch v pond lí p ed slavný[m] Hodem narození Krista pána, spasitele našeho, léta 1560.⁴²⁶

Purk[mistr] etc.

81.

Purkmistr a rada m sta eské Bud jovice nejvyššímu písa i Království eského ohledn sporu s Vilémem z Rožmberka o tržní právo. [1560]

(Kniha koncept a kopiá týkající se spor m sta . Bud jovice s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozep e m sta Bud jovic eských s panem Vilémem z Rožmberka léta 1560), folio 7v-8r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Nejvyššímu panu písa i Království eského o tom.⁴²⁷

Vaše Milosti, nejvyšší pane písa i Království eského etc., ra tež v d ti, že podle poru ení Va[ší Mil]o[s]ti ná[m] oznámena od písa uov ta odpov Je[ho Mil]o[s]ti pana z Rožmberka, Jeho arc[iknížecí Mil]o[s]ti o záпов odeslaná, toliko nám p e tena j[es]t, kteráž podle obšírnosti své nemuože ná[m] tak snadn pam ti posta iti etc. I pon vadž my, ne pro zpuosob soudný, toho výpisu žádáme, ale toliko proto, abychom, majíce Je[ho Mil]o[s]ti pána (naši stížnost) omluv a p í inu p ed rukama, což tu Jeho Mi[los]ti z toho do nás na stížnosti a k nezalíbení by bylo, um li se v tom spraviti a toho se náležit uvarovati a Je[ho Mil]o[s]ti rad ji dobrý[m] posluhovati. Protož Va[ší Mil]o[s]t prosíme, že Va[še Mil]o[s]t ješt písa uom rozkázati rá íte, jakožto i prve, aby to podle vuole J[e]ho arc[iknížecí Mil]o[s]ti a Vaší Mi[los]ti vypsali a tím nedobrý[m] zasloužením.

Eražym Ssnedl, David pís[a], vyslaní m[sta] B[ud jovic] e[ský]ch.

---

⁴²⁶ Pond lí 23. prosince 1560

⁴²⁷ Zápis navazuje na koncept listu . 28.

Purkmistr, rada a obec m sta eské Bud jovice apela nímu soudu ohledn narušování privilegovanosti m stského soudu osobami z rytí ského stavu. [1560]

(Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), folio 27r, SOkA . Bud jovice, knihy ú ední)

Vysoce uro[zeným] pánuo[m], pánuo[m] etc., císa e J[eho] M[ilosti] radám z ízený[m] p i apelacích na Hrad p[ra]žským, Jich [Milos]tem, pánuo[m] ná[m] milostiv a laskav p íznivým.

Vysoce uro[zeným] etc., V[ašim Milos]tem služby etc., milostiví páni, k V[ašim Milos]tem, jakožto k vrchnosti právní, se utíkáme a ponížen oznamuje[m], že t chto asuov p i p[rá]vu našem n které p e mezi osobami stavu rytí skýho z jedné a m š any našimi z strany druhé se zbíhají, a prve, než se žaloba na m št nína anebo od m št nína odpor vloží, žádá m št nín od lov ka rytí skýho pro škody zaru ení, tím jdouce, kdyby m št nín proti lov ku rytí skýmu u nás p i obdržal, jak by jej mohl ze škod {pro to} vzešlých p i právu našem viniti, a jaký k tomu (kdyby zaru ení nebylo) p ísný míti etc. A od starodávna ten spu sob p i p[rá]vu našem se zachovával, k[dy]ž p espolní aneb hostinský lo[v] k kteréhožkoliv stavu m št nína našeho z ehokoliv cht l p ed námi viniti, tehdy najprv ku právu straní a dosti u in ní i pro škody p[ro]ti sob zárukovali, ehož i nyní vzláš na žádost strany neradi bychom pominuli, ale že osobám n kderý[m], vzláš z stavu rytí skýho, zdá se to býti odporné. I protož Vašich [Milos]tí ponížen prosíme, jak bycho[m] se v tak podobných p ípadnostech k straná[m] k úrokování p idržený[m] zachovati m li, nám milostivé nau ení psané dáti rá íte, abycho[m] budoucn um li se v to[m] p i právu našem spravovati.

Dat[um], ale není odesláno.

ZÁV R

V této bakalářské práci jsem se pomocí dobové korespondence pokusila nastínit diplomatické styky královského města českých Budějovic s panovníckým domem, nejvyššími zemskými úředníky a osobami z panského stavu. Editované dopisy sice neobsahují informace vztahující se k dějinnému vývoji celého českého království, ale mohou nám ukázat některé důležité aspekty každodenního života obyvatel v raně novověkém královském městě i na jihočeských domíniích.

Absence zprávné reakce adresátů neumožňuje zjištění celého vývoje projednávaných záležitostí, ale i to, kolik předkládaných poznatků lze využít ke zjištění dalších informací, jako je například postoj k zodpovědnosti ve finančních otázkách nebo majetkovým záležitostem. Je nutné si uvědomit míru subjektivity listů a jakou formou a za jakých předpokladů stanovených pravidel komunikace probíhala. Diplomatická korespondence Budějovic s panovníckým dvorem a nejvyššími zemskými úředníky ukazuje míru politického i společenského vlivu města v systému vzájemných vztahů stavovské společnosti.

Předkládané koncepty a zachovalá ucelená data skýtají téměř nevyčerpatelné množství možností pro další bádání. Jednotlivé listy se mohou stát podklady pro výzkum migrací obyvatelstva, dějinné každodennosti, hospodářských i právních dějinných sporů o konfesi zase pro výzkum církevního života v předlohorských letech aj.

Tato studie nedává předložené městské knihy do souvislosti s ostatní písemnou agendou v rámci celkového chodu českobudějovické městské kanceláře ve sledovaném roce 1560, případně ve větším časovém úseku. Toto bude předmětem dalšího zkoumání.

SEZNAM EDITOVANÝCH KONCEPT

- koncept . 1** (1. leden 1560)
- koncept . 2** (2. leden 1560)
- koncept . 3** (8. leden 1560)
- koncept . 4** (9. leden 1560)
- koncept . 5** (9. leden 1560)
- koncept . 6** (15. leden 1560)
- koncept . 7** (9. únor 1560)
- koncept . 8** (14. únor 1560)
- koncept . 9** (16. únor 1560)
- koncept . 10** (21. únor 1560)
- koncept . 11** (24. únor 1560)
- koncept . 12** (8. b ezen 1560)
- koncept . 13** (22. duben 1560)
- koncept . 14** (8. kv ten 1560)
- koncept . 15** (8. kv ten 1560)
- koncept . 16** (31. kv ten 1560)
- koncept . 17** (1. erven 1560)
- koncept . 18** (17. erven 1560)
- koncept . 19** (28. erven 1560)
- koncept . 20** (28. erven 1560)
- koncept . 21** (28. erven 1560)
- koncept . 22** (1. ervenec 1560)
- koncept . 23** (5. ervenec 1560)
- koncept . 24** (5. ervenec 1560)
- koncept . 25** (6. ervenec 1560)
- koncept . 26** (6. ervenec 1560)
- koncept . 27** (6. ervenec 1560)
- koncept . 28** (6. ervenec 1560)
- koncept . 29** (6. ervenec 1560)
- koncept . 30** (22. ervenec 1560)
- koncept . 31** (24. ervenec 1560)

koncept . 32 (24. červenec 1560)
koncept . 33 (26. červenec 1560)
koncept . 34 (2. srpen 1560)
koncept . 35 (2. srpen 1560)
koncept . 36 (2. srpen 1560)
koncept . 37 (5. srpen 1560)
koncept . 38 (15. srpen 1560)
koncept . 39 (15. srpen 1560)
koncept . 40 (15. srpen 1560)
koncept . 41 (20. srpen 1560)
koncept . 42 (23. září 1560)
koncept . 43 (26. září 1560)
koncept . 44 (26. září 1560)
koncept . 45 (26. září 1560)
koncept . 46 (26. září 1560)
koncept . 47 (23. září 1560)
koncept . 48 (23. září 1560)
koncept . 49 (23. září 1560)
koncept . 50 (4. října 1560)
koncept . 51 (7. října 1560)
koncept . 52 (14. října 1560)
koncept . 53 (21. října 1560)
koncept . 54 (21. října 1560)
koncept . 55 (21. října 1560)
koncept . 56 (30. října 1560)
koncept . 57 (30. října 1560)
koncept . 58 (31. října 1560)
koncept . 59 (31. října 1560)
koncept . 60 (2. listopad 1560)
koncept . 61 (12. listopad 1560)
koncept . 62 (14. listopad 1560)
koncept . 63 (19. listopad 1560)
koncept . 64 (25. listopad 1560)

koncept . 65 (27. listopad 1560)
koncept . 66 (27. listopad 1560)
koncept . 67 (29.-30. listopad 1560)
koncept . 68 (29.-30. listopad 1560)
koncept . 69 (4. prosinec 1560)
koncept . 70 (4. prosinec 1560)
koncept . 71 (5. prosinec 1560)
koncept . 72 (7. prosinec 1560)
koncept . 73 (10. prosinec 1560)
koncept . 74 (11. prosinec 1560)
koncept . 75 (12. prosinec 1560)
koncept . 76 (13. prosinec 1560)
koncept . 77 (15. prosinec 1560)
koncept . 78 (21. prosinec 1560)
koncept . 79 (21. prosinec 1560)
koncept . 80 (23. prosinec 1560)
koncept . 81 (1560)
koncept . 82 (1560)

REJSTÍKY

REJSTÍK JMENNÝ

B

Barthossowa, Manda - 70

Bassta, Thoman - 57

Bechyn z Lažan, Petr (nejvyšší podkomoří Království českého) – 17, 41, 51

Berníci – 29

Bradirz, Albin – 48, 49

Brož (rychtář v Borovanech) - 69

C

Czadauss, Jan - 24

Czech, Wondra (krejčí) - 73

Czech, Woyta - 73

D

David Jaroslav [+1567] (eskobudjovický radní písař)⁴²⁸ – 13, 28, 41, 51, 60, 61, 62, 76, 77, 78, 79, 81

z Dlouhé, Jindřich Sudka⁴²⁹ – 43, 47

Dubanský z Duban, Oldřich⁴³⁰ – 17

Duskú, Wawra - 69

F

Ffissarz (posel) – 66

Forman – 14, 18, 23, 38, 39, 40, 75, 76, 77

G

Gahlerz, Jan - 75

Girzik (ze Dvora) - 8

Girzikova, Alzbietha – 8, 10

H

Habsburský, Ferdinand I. [1503-1564]⁴³¹ – **14**, **15**, 17, 18, 28, 30, **32**, 33, 38, 39, 40, 45, 46, 48, 49, 50, **58**, 65, 66, 82

---

⁴²⁸ Dawid.

⁴²⁹ Gindržich Súdek z Dlačího.

⁴³⁰ Woldrzych Dúbansky z Dúban.

Habsburský, Ferdinand [1529-1595]⁴³² - 5, 6, 12, 13, 23, 24, 28, 30, 31, 32, 38, 39, 40, 45, 50, 51, 52, 57, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 68, 72, 76, 77, 78, 79, 81
Habsburský, Maxmilián II. [1527-1576]⁴³³ - 3, 31
Hanek, Jan - 58
Haneli, Jan - 28
Hastaczka, Kúba - 7
Hawel - 19, 20, 21, 25, 26, 27, 34, 35, 36, 43, 44, 47
Hofmannová, Anna z Grünbühelu a St echova⁴³⁴ - 7
Hopplle, Mikulass (purkmistr) - 41
z Hradce, Jáchym [1526-1565] (nejvyšší kanclé Království eského)⁴³⁵ - 24, 33
Hradecz, Girzik - 59
Húmpolecz / Humpolecz, Mikulass - 6, 28
CH
Chwalssinsky - 73
J
Johanka - 8, 10
K
Kamelicz - 24
Kasspar (pojezdny) - 19, 20, 21, 25, 26, 27, 34, 35, 36, 43, 44, 47
Kleteczka, Jan - 57
Kneporn/Kuneporn, Girzyk - 74
Kolman (purkmistr) - 1, 2
Koniatha - 37
Ko enský z Terešova, Mikuláš⁴³⁶ - 80
Kote tí - 16, 42
Kowarzowa, Magdalena/Mandalena - 74
Kowarz, Krystoff - 74

---

⁴³¹ Fferdinand.

⁴³² Fferdinand.

⁴³³ Maximilian.

⁴³⁴ Anna Vnfnadowa z Krienpyhle a Sstreychowa.

⁴³⁵ Joachym z Hradcze.

⁴³⁶ Mikulass Korzensky.

Kraůžkú, Gira - 69
Kryzauff, Winczencz – 2
K inecký z Ronova, Vilém⁴³⁷ - 32
Kytile, Jakub - 7
Kytlova, Lidmilla - 7
L
Lhotsky, Jan - 57
Ledeniczky, Andreas (purkmistr) – 3, 4, 5, 6, 64, 66, 69, 70, 71
Ledeniczky, Ondrřeg (purkmistr) – 51, 72
Lidmilla - 8
z Lobkovic, Jan mladší (od 1569 starší) na Horřovském Týn ě a Tachov [1510-1570]
(nejvyšší purkrabí Království ěského)⁴³⁸ – 3, 28
z Lobkovic, Jan na Zbiroze a To ní ě [1490-1569] (nejvyšší hofmistr Království
ěského)⁴³⁹ – 13, 18, 23, 41, 72
Lucemburský, Jan – 32
Luterán – 6, 31
M
Machnicřka, Ffrancz – 60, 61, 62
Malovec, Bohuslav a na Vlhavech⁴⁴⁰ - 80
Martin (z Neplachova) – 19, 20, 21, 25, 26, 27, 34, 35, 36, 43, 44, 47, 53, 54, 55
Mathes / Mothes, Mikulass (purkmistr) – 16, 17, 18, 31, 32, 33
Mat j – 4
Matyass, Kasspar - 29
Matyassowa, Anna – 17, 29
Matýsek, Petr - 64
Matýsek, Wanek - 64
Maurer, Zymandl - 2
N
Nerlingar, Jan -57

---

⁴³⁷ Wylým Krzinezký z Ronowa.

⁴³⁸ Jan najmladssij z Lobkowicz.

⁴³⁹ Jan najstarssij z Lobkowicz.

⁴⁴⁰ Bohuslav Malovecz na Vlhavech.

O

Ojí z Protivce, Jindich⁴⁴¹ – 43, 47

P

Papez, Petr – 80

z Paumberka, Matyáš Ornius [+ 1576]⁴⁴² – 17

Pawel (písa z českého Krumlova) – 43, 47

Peitbyrz, Klaús / Klaus / Claus – 48, 49

Perkmistr Hor bud jovských / Rudolfova – 52

z Pernštorfu, Václav (hejtman na Hluboké)⁴⁴³ – 16

z Perštejna, Vojtch [1490-1534]⁴⁴⁴ – 22

Píse tí - 24

Postihacz, Martin (purkmistr) – 72, 73

Prachati tí – 18, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 27, 30, 31, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 47, 60

Praúbergar / Pranbergar, Pawel (m š an z českého Krumlova) – 43, 47

Prazak, Pawel -24

Purkrabí, Jakub - 4

Q

Quirinius (purkmistr) – 12, 13, 14, 15

R

Reichnssteynar, Lukas - 31

Rezek, Martin – 70

Riepl, Hanzl (peka) - 80

z Rožmberka, Vilém [1535-1592] (nejvyšší komorník Království českého)⁴⁴⁵ – 11, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 43, 44, 47, 53, 54, 55, 56, 60, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 72, 74, 76, 77, 78, 79, 81

Rychtá – 37, 45, 56, 69, 80

Ržeznik / Rzeznik, Mathieg – 76, 77, 78, 79

---

⁴⁴¹ Gindrzych Wojirz z Protiwczce.

⁴⁴² Mathiass Creisa z Paumberka.

⁴⁴³ Wáczlaw z Pernsstorffu.

⁴⁴⁴ Wogtiech z Pernsstejna.

⁴⁴⁵ Wylem z Rozmberka; Wilim z Rozmberka; Wylim z Rozmbergka; Wylim z Rožmberka; Wylim z Rožumberka; Wylym z Rozmberka; Wilim z Rožmberka.

Ržiha, Wondra (z Hrd jovic) - 71

S

Slawa / Sláwa, Thobiass – 45, 46, 51

Sluka / Slúka, Mikulass (purkmistr) – 22, 23, 24, 28, 29, 60, 61, 62

Sseybl, Jan – 6, 28, 58

Ssebestian (varhaník) - 78

Ssloffarka, Elisska - 2

Ssneydl / Ssneydle, Erazym (purkmistr) – 28, 52, 56, 57, 58, 59

Sstanssneydar, Winczencz - 15

Sstanheyzl, Mates (ze Suchého Vrbného) - 4

Sstenheyzle, Mathes (purkmistr) – 42, 45, 46, 48, 49, 50, 51

Sswerczpaur, Jakub - 56

Š

ze Šternberka, Mandelime a na Milivském klášte e (manž. Jana ze Švamberka, +1559)
[+1572]⁴⁴⁶ - 1

ze Švamberka, Václav a na Bechyni [+1562]⁴⁴⁷ – 59

T

Taborsky / Thaborsky, Bohuslav (purkmistr) – 8, 9, 10

Tistú, Kuba - 80

Tobolarz, Girzyk - 75

Tomssowa, Marketa – 8, 10

U

Ungnad ze Sonnecku, Adam⁴⁴⁸ – 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 16, 19, 20, 21, 22, 42, 43, 44, 47,
70, 71, 73, 75, 80

V

z Valdštejna, Jan na Hrádku nad Sázavou (nejvyšší sudí Království eského) - 28

z Valdštejna, Jind ich [1517-1579] a na Dobrovici⁴⁴⁹ - 17

---

⁴⁴⁶ Mandelima z Ssternbercka.

⁴⁴⁷ Waczlaw z Sswamberka.

⁴⁴⁸ Adam Ungnod z Súneku; Adam Vngnad z Súnekú; Adam Ungnod z Suneku; Adam Ungnad; Adam Vngnad. z Suneku; Adam Vngnaúd; Adam Ungnod z Súnekú; Adam Vngnad z súněkú; Adam Vngnod z Sunekú.

⁴⁴⁹ Gindrzych z Walsstegna.

Vaniek (v Bavorovicích) - 8

Vora ický z Pab nic, Václav⁴⁵⁰ – 13, 41

z Vesovic, Volf na Teplici (nejvyšší písa Království eského) – 28, 63, 81

W

Winczencz – 19, 20, 21, 25, 26, 27, 35, 36, 43, 44, 47

z Windischgrätzu z Valdštejna a Thalu, Erazim - 58

With (ú edník) - 78

Wawrú, Bijcha (ve Strážkovicích) - 37

Z

Zykmúnd (v ejkovicích) - 70

Zymandl/Symandl (forman z Bavorovic) - 75

Zymandlova, Dorotha - 2

Zwieraticz, Rzijha – 11

Zwieraticz, Sstiepan - 11

---

⁴⁵⁰ Waczlav Woracziczky.

REJSTÍK MÍSTNÍ

B

Bavorovice – 8, 10, 75

Bechyňský kraj – 14

Bestwijn, rybník - 22

Borovany - 69

    echy – 19, 20, 21, 25, 26, 27, 58

    ejkovice - 70

    ešovice - 70

    ty i Dvory - 8

D

Dasný – 22

G

Grunt Tomssowský v Bavorovicích - 8

H

(zámek) Hluboká (nad Vltavou) – 2, 4, 5, 12, 16, 19, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 42, 43, 44, 47, 75, 80

Hory buďjovské / Hory (Rudolfov) – 2, 5, 31, 52, 73

Hrad pražský – 3, 30, 45, 48, 49, 58, 82

Hrdějovice – 71

K

Království české – 3, 13, 14, 15, 18, 23, 28, 33, 41, 51, 60, 62, 63, 81

(český) Krumlov – 34, 35, 36, 37, 43, 47, 48, 49, 54, 62, 67, 68, 69, 78

L

Lišov – 7, 80

M

Mihle – 38, 39, 40

Munice / Múnice – 4

Múkrau – 18, 23, 38, 39, 40

N

Nedabyle – 7, 80

Neplachov – 19, 20, 21, 25, 26, 27, 34, 35, 36, 43, 44, 47, 53, 54, 55

P

Praha – 28, 46, 60, 63

Prachatic – 18, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 27, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 43, 44, 47

Práche ský kraj - 14

R

Rožnov - 11

S

Strážkovice - 37

Suché Vrbné - 4

T

Tábor – 57

V

Veselí - 75

Vidov – 74

Volná v dv r – 9

Z

Zliv – 19, 20, 21, 25, 26, 27, 34, 35, 36, 43, 44, 47

REJSTÍK V CNÝ

A

Apelace – 45, 48, 49

B

Bern – 17, 29

C

Cesta – 5, 6, 25, 26, 27, 46, 60, 62, 65, 66, 72, 76, 77, 78, 79, 80

Cedule ezaná – 19, 20, 21, 25, 26, 27, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 43, 44, 47, 53, 54, 55

Clo – 14, 76, 77

D

Dluh – 16, 80

Duo ástek – 4, 10, 73

F

Folk – 16, 58

G

Grunt – 4, 8, 10, 15, 19, 20, 44, 47, 52, 62, 63, 65, 66, 70, 71, 72, 74, 78, 79, 80

H

Hospoda – 14, 43, 44, 47, 53, 54, 55

J

Jarmark – 65, 66, 75

K

Kn z – 6, 31

Klášter – 12

Káze - 32

Kvitance - 50

L

List – 7, 9, 11, 14, 17, 23, 29, 30, 32, 37, 46, 50, 57, 58, 72, 78, 79

Luteránství - 6

M

Mandát – 6, 28, 31, 32, 58, 61

Majestát – 34, 35, 36

M š an – 5, 15, 16, 42, 60, 62, 82

Mord - 37

Mýto - 14

N

Náklad – 3, 14, 15, 20, 21, 34, 35, 36, 43, 44, 47, 75, 76, 77

Nákladník – 52

Na ízení – 14, 45, 52

O

Ortel - 51

Obdarování – 25, 26, 27, 30, 38, 39, 40

P

Pe e - 29

Peníze – 2, 3, 5, 15, 29, 43, 44, 46, 47, 52, 53, 54, 55, 60, 62, 70, 75

Pivovar - 42

Pokuta – 76, 77

Posel – 2, 3, 14, 16, 22, 24, 34, 35, 36, 42, 45, 47, 48, 49, 50, 59, 61, 65, 66, 69

Postrýšní - 50

Posudní – 50

Poselství – 19, 20, 21, 25, 26, 27, 28, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 43, 44, 46, 47, 53, 54, 55

Právo – 15, 19, 20, 21, 25, 26, 27, 38, 39, 40, 43, 44, 45, 47, 49, 51, 60, 62, 72, 80, 82

Predikant - 31

Privilegium – 18, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 52, 65, 66, 76, 77

Prostice – 43, 44, 47, 54, 55

P ímluva – 5, 8, 11, 13, 37, 41, 45, 57, 74, 75, 80

R

Rathauz – 28, 35

Rozsudek – 38, 39, 40, 45

Rukojemství – 24, 51, 61

ád – 31, 60, 62, 72

S

Sekta - 32

Sekret, sekrit - 37

Silnice – 5, 18, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 27, 30, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 60, 62, 63, 65, 66,
72, 78, 79

Sirotek - 2

Soud – 18, 23, 41, 51

Soud komorní - 23, 30, 38, 39, 40

Soud zemský – 28, 76, 77

Spravedlnost – 2, 11, 18, 23, 30, 38, 39, 40, 51, 64, 74, 76, 77, 78, 79, 80

Sklad – 12, 18, 23, 30, 76, 77

Statek – 8, 56, 61, 75

Stavu k - 14

Stížnost – 16, 30, 42, 67, 68, 76, 77, 81

Stránka – 7, 9

S 1 – 12, 18, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 27, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 43, 44, 47, 53, 54, 55, 76,
77

Suplika / Suplikování – 5, 15, 28, 32, 45, 48, 49, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 68,
72, 76, 77, 78, 79

Š

Škody – 12, 16, 17, 23, 32, 41, 42, 60, 62, 72, 75, 76, 77, 82

Šra ky - 14

T

Trh – 60, 62, 63, 65, 78, 79

U

Ungelt - 50

V

V ítel - 16, 57

V zení – 13, 28, 31, 32, 51, 69, 80

Vrchnost – 6, 13, 28, 32, 58, 65, 66, 82

Výhost – 4, 11, 71

Výsady – 30, 34, 35, 36, 76, 77, 78, 79

Z

Zatyka - 17

Zámek (eské Bud jovice) – 12, 14, 60, 62, 72, 78, 79

Zápov – 60, 62, 63, 65, 66, 72, 78, 79, 81

Z ízení zemské – 15, 19, 20, 21, 25, 26, 27, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 43, 44, 47, 51, 53, 54,
55, 60, 62

Ž

Živnost - 11, 22, 28, 65, 66, 71, 73, 74, 75, 78, 79

SLOVNÍ EK

A

Artikul - láněk, odstavec

C

Cedule ezaná – v tomto p ípad písemný dotaz k odp rci prost ednictvím soudu p ed vznesením sporu, aby byly zjišt ny základy žaloby

D

Denár – st íbrná starov ká nebo st edov ká mince

Duo ástek – finan ní ástka, d dictví, d dický podíl

Dvamecítma – dvaadvacet

F

Fedrovat - podporovat

Florén – jednotka m ny

Folk – shov ní, povolení

G

Glejt, glajt, klejt – ochranný list, zaru ující n komu bezpe nost

Glejtsman – držitel ochranného listu

Groš – jednotka m ny

Gruntovný, kruntovní – d kladný, dokonalý

K

Kmeti na – dcera nebo manželka „kmeta“, poddaného sedláka

Kr emný – hospodský; pobývající ásto v kr m

L

Loket – délková, plošná a objemová míra; zde délková (eská 59,27 cm)

M

Mord - vražda

N

Nastúpiti – napadnout, zaúto it, ude it; pustit se do n eho

Nákvasa – nákaza, nakažlivá špatnost

O

Obmysl – d mysl, d vtíp

Obšid - der Abschied-(e)s – rozlou ení

P

Posloupnost – posloupnost, d dické právo

Postryšné – dávka z každého strychu obilí

Posudné – pivní dávka, placená podle po tu sud

Potržka – bitka, srážka, poty ka; roztržka, r znice, spor

Povlovn – mírn , laskav , vlídn

Predikant - kazatel

Prostice – objemová míra soli (5 ¼ v rtele . = 122,829 l)

Protrhnúti – protrhnout, prod rav t, prorazit; vytrhnout se, probudit se

P ivozovat – p ivoditi

P íti - p áti

Punt – der Bunt (e)s – spolek

Puntování – spol ování

R

Rathauz - radnice

Rukojmí / rukojemství – ru ítel / ru ení

S

Sextern – rukopisná složka o šesti dvojlistech

Stranní, stranný – postranní

Stránka – strana; skupina, díl, ástka

Suplika / suplikování – prosebná žádost, prosebný list

T

Trefiti s – zda it se, povést se; hodit se; p íjít n kam, dostat se n kam

U

Ungelt – dávka ze zboží dováženého do m sta

V

Vnov – znovu, op t

Vsko íti – vtrhnout, vpadnout, vniknout

Výstupek – p estupek

Z

Zámek (eské Bud jovice) – opevn né královské m sto

Zm tenec – pomatenec

Ž

Žejdlík – plošná a objemová míra; hmotnostní míra soli

SEZNAM ZKRATEK

AM – české Budějovice – Archiv města české Budějovice

inv. . – inventární číslo

JSH – Jihočeský sborník historický

SOkA – české Budějovice – Státní okresní archiv české Budějovice

TA – Táborský archiv

VSH – Východočeský sborník historický

SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY

Nevydané prameny:

Státní okresní archiv české Budějovice, fond Archiv města české Budějovice, kniha . 295, Kniha konceptů a kopií týkající se sporů města . Budějovice s Vilémem z Rožmberka o obchod solí a silnice (Rozejeme města Budějovic českých s panem Vilémem z Rožmberka léta 1560), 28. 6. 1560 – 25. 2. 1562.

Státní okresní archiv české Budějovice, Fond Archiv města české Budějovice, kniha . 296, Kniha konceptů (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), 2. 1. 1560 – 24. 12. 1562.

Státní okresní archiv české Budějovice, Fond Archiv města české Budějovice, kniha . 297, Kniha konceptů (Concepti rozlišené od léta 1560 a 1561), 8. 1. 1560 – 5. 9. 1561.

Vydané prameny a literatura:

B

BĚLI Jaromír – KAMIŠ Adolf – KUČERA Karel, Malý staročeský slovník, Praha 1979.

BLÁHOVÁ Marie, Historická chronologie, Praha 2001.

BĚŽEK Václav – HRDLIČKA Josef (edd.), Rodinný život posledních pánů z Hradce ve světle jejich korespondence, Opera historica 6, 1998, s. 145-272.

BĚŽEK Václav a kol., Světly posledních Rožmberků, Praha 2011.

C

ECHURA Jaroslav, Pořátky královského města českých Budějovic, Jihočeský sborník historický 53, 1984, s. 57-67.

ERNÝ Jan, Korespondence mezi městy Rakovníkem a Slaným v 16. století, Slánské rozhovory 2007. Slané a Rakovník, 2007, s. 19-22.

Codex iuris municipalis, Privilegia královských měst venkovských z let 1225-1419, Praha 1895.

CTIBOROVÁ Miroslava, Korespondence mezi purkmistrem a radou města českých Budějovic a purkmistrem a radou města Soběslavi, Táborský archiv 11, 2002, s. 147-153.

TVR TNÍK Pavel – GALUŠKA Jan – HÁN L Ji í – TOŠNEROVÁ Patricia – ŠAMONIL Václav, D jiny pošty v eských zemích, Praha 2000.

D

DVO ÁKOVÁ Kv toslava, Archiv m sta eské Bud jovice. Knihy ú ední. Fondové odd lení 1375-1787. Díl í inventá , 2007, s. 388. ev. . 1118.

E

Encyklopedie eských Bud jovic, eské Bud jovice 1998.

G

GABRIEL František, Obchod se solí v echách v dob od 17. do po átku 19. století, Praha 1967.

GEBAUER Jan, Staro eský slovník I-II, Praha 1970.

H

HLEDÍKOVÁ Zde ka – JANÁK Jan – DOBEŠ Jan, D jiny správy v eských zemích od po átku státu po sou asnost, Praha 2007.

HOJDA Zden k – PÁTKOVÁ Hana (edd.), Pragmatické písemnosti v kontextu právním a správním, Praha 2008.

HRDLI KA Josef, Víra a moc. Politika, komunikace a protireformace v p edmoderním m st (Jind ich v Hradec 1590 - 1630), eské Bud jovice 2009.

CH

CHARVÁT Jaroslav, Dílo Františka Palackého I, Praha 1941.

J

JANÁ EK Josef, eské d jiny. Doba p edb lohorská 1526-1547 I-II, Praha 1968-1984.

JANOŠEK Bohumír, Rod Klaric a rychtá ský ú ad v eských Bud jovicích, Jiho eský sborník historický 34, 1965, s. 1-11.

K

KADLEC Jaroslav, P ehled eských církevních d jin I, ím 1991.

KAVKA Krantišek, M stské hospodá ství eských Bud jovic v letech 1496-1570, Jiho eský sborník historický 34, 1965, s. 31-94.

KODADOVÁ Václava, Korespondence purkmistra a rady m sta eské Bud jovice s Bohunkou z Pernštejna a na Hluboké v letech 1545-1548, eské Bud jovice 2006.

KOLDA Vlastimil, Listy purkmistra a rady m sta Hradišt hory Tábor do eských Bud jovic I. (1505 - 1538), Táborský archiv 8, 1997 - 1998, s. 37 – 46.

- KOLDA Vlastimil, Listy purkmistra a rady města Hradiště hory Tábor do českých Budjovic I. (1505 – 1538, dodatek), Táborský archiv 9, 1999, s. 121 - 129.
- KOLDA Vlastimil, Listy purkmistra a rady města Hradiště hory Tábor do českých Budjovic, část 2. - 1538 až 1550, Táborský archiv 10, 2000-2001, s. 291 - 319.
- KOVÁ Daniel, české Budjovice – město a zámek Jeho Milosti císařské, dosud nepublikováno.
- KOVÁ Daniel, Královská pevnost na jihových. Z minulosti českobudjovických hradeb, české Budjovice 2006.
- KOVÁ Daniel - KOBLASA Pavel, Město jménem Hluboká, Jelmo 1999.
- KOVÁ Daniel, Muži v ele budjovické radnice, české Budjovice 2008.
- KOREŠ František, Městská obec oima utrakvistického duchovního. Jiří Tesák Mošovský a český Brod, české Budjovice 2012.
- KUBÁK Jaroslav, českobudjovické solní spory v XVI. a XVII. století, Jihočeský sborník historický 33, 1963, s. 7-31.
- KUBÁK Jaroslav, Vzájemné styky českých Budjovic a Jindřichova Hradce v českobudjovické knize koncept v letech 1538-1550, Jihočeský sborník historický 35, 1966, s. 79-81.
- KUŘA Karel, Město a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku I-VII, Praha 1996-2008.
- KURZ Vil., Pro Budjovické ve sporu s Prachatickými o výhradní právo dovážení soli po „Zlaté stezce“ proces prohráli, Zlatá stezka. Vlastivědný sborník kraje Husova a Chelčického 7, 1933-1934, s. 170-171.
- L
- LUTTER Petr, Evropa, Španělsko a Čechy ve světle španělské korespondence Zdeňka Vojtěcha Popela z Lobkovic s Polyxenou z Lobkovic, české Budjovice 1997.
- M
- MACEK Josef, Jagelonský vládce v českých zemích (1471-1526) III, Praha 2002.
- MAREK Pavel (ed.), Svědectví o ztrátě starého světa. Manželská korespondence Zdeňka Vojtěcha Popela z Lobkovic a Polyxeny Lobkovicové z Perštejna, české Budjovice 2005.
- MAREŠ Petr, Karel zastovec Myška ze Žlutic. Život předlohorského rytíře ve světle rodinné korespondence, Ústí nad Labem 2000.

MIKULEC Jiří a kol., Církev a společnost raného novověku v Čechách a na Moravě, Praha 2013.

MÍKA Alois, Osud slavného domu. Rozkvět a pád rožmberského dominia, Praha 1967.

MOLNÁR Amedeo, Na rozhraní věků. Cesty reformace, Praha 1985.

O

Ottův slovník naučný I-XXVII, Praha 1888-1908.

P

PÁNEK Jaroslav (ed.), Václav Buzan, Životy posledních Rožmberků I-II, Praha 1985.

PETROSILLO Piero, Kresťanství od A do Z, Kostelní Vydí 1998.

PILÁT L., Co všechno Prachaticí zabírali na cestách, Zlatá stezka. Vlastivědný sborník kraje Husova a Chelčického 4, 1930-1931, s. 141.

PLETZER Karel, Českobudjovický písař Jan Petřík z Benešova. Příspěvek k dějinám české literatury XVI. století, Jihočeský sborník historický 28, 1959, s. 17-24.

PLETZER Karel, Titulární českobudjovické kroniky ze 16. století, Jihočeský sborník historický 34, 1965, s. 179-194.

PROFOUS Antonín, Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny I-IV, Praha 1951.

R

Petr RAK, Česká venkovská královská města v politice Jihozápadu z Podbrd, Sborník historický 32, 1985, s. 5-51.

S

SEDLÁČEK August, Hrady, zámky a tvrze království českého VII, Praha 1996.

SCHÖNBEKOVÁ Martina, Korespondence mezi purkmistrem a radou městských Budjovic a rychtářem a konšely města Tebov v 16. století, České Budjovice 2011.

SKÝBOVÁ Anna (ed.), Listy bílé paní Rožmberské, Praha 1985.

STARÝ Václav, Ze života v Prachaticích v 16. století, Zlatá stezka 5, 1998, s. 293-296.

STERNECK Tomáš, Korespondence královského města českých Budjovic s rožmberským úředníkem Petrem Doudlebským z Doudleb (+ 1550) – I. Dopisy z let 1532-1545, Výběr. časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 41, 2004, s. 120-156.

STERNECK Tomáš, Korespondence královského města českých Budjovic s rožmberským úředníkem Petrem Doudlebským z Doudleb (+ 1550) – II. Dopisy z roku 1546, Výběr. časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 41, 2004, s. 240-271.

STERNECK Tomáš, Obnovování českobudějovické místní rady za třicetileté války, Jihočeský sborník historický 74, 2005, s. 104-150.

STERNECK Tomáš, Z korespondence mezi českými Budějovicemi a Brnem v polovině 16. století, Brno v minulosti a dnes 18, 2005, s. 557-587.

SULITKOVÁ Ludmila, Diplomatická produkce raně novověkého královského města Brna, Brno v minulosti a dnes 18, 2005, s. 101-117.

SULITKOVÁ Ludmila, Vývoj českých knih v Brně ve středověku, Praha 2004.

SVRÁK Vlastimil, Korespondence mezi Tábořem a Jihlavou v předlohorské době. (České listy dochované v jihlavské městské registratuře), Tábořský archiv 9, 1999, s. 131-150.

SVRÁK Vlastimil, Listy zaslány jihlavskou městskou radou do Tábora v letech 1574 - 1576, Tábořský archiv 10, 2000-2001, s. 321 - 326.

ŠOVÍEK Ivan, Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období do poloviny 16. století do současnosti, Praha 2002.

T

TIBITANZLOVÁ Radka, Korespondence Kateřiny ze Žerotína, Hradec Králové 2003.

U

Ústecký sborník historický. Supplementum 1. Stav a perspektivy zpřístupnění středověkých a raně novověkých českých knih, Ústí nad Labem 2010.

V

VOJTÍŠKOVÁ Jana, Písemná komunikace mezi českými královskými městy v době předlohorské na příkladu Nového Města pražského a polabského pítimostí, Praha 2011.

VOREL Petr (ed.), Edice listů Jaroslava z Pernštejna z února až června 1547, in: TÝŽ, Pernštejnská diplomacie v době stavovského povstání roku 1547, Východočeský sborník historický 3, 1993, s. 259-272.

VOREL Petr (ed.), Edice register bratří z Pernštejna z let 1550-1551, in: TÝŽ, Česká a moravská aristokracie v polovině 16. století, Pardubice 1997, s. 49-303.

VYBÍRAL Zdeněk, Politická komunikace aristokratické společnosti českých zemí na počátku novověku, České Budějovice 2005.

P ÍLOHY

Seznam p íloh:

P ÍLOHA 1 – Fotografie m stských knih

Obr. . 1. Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), 2. 1. 1560 – 24. 12. 1562

Obr. . 2. Kniha koncept (Concepti rozli né od léta 1560 a 1561), 8. 1. 1560 – 5. 9. 1561.

P ÍLOHA 2 – Jednotlivé zápisy z knih koncept

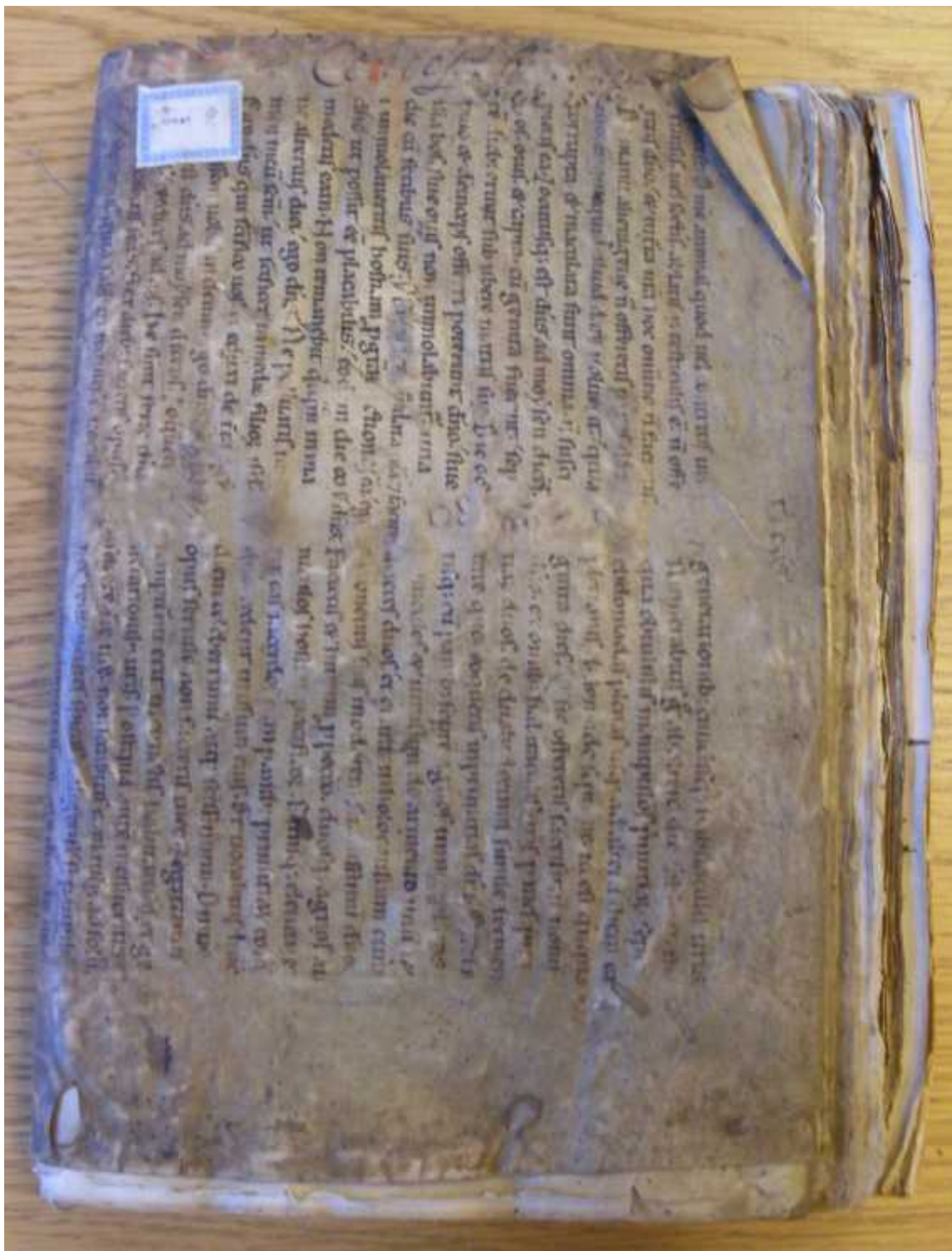
Obr. . 3. Koncept . 4.

Obr. . 4. Koncept . 7.

Obr. . 5. Koncept . 25.

Obr. . 6. Koncept . 41.

P ÍLOHA 1 – Fotografie m stských knih

Obr. . 1. Kniha koncept (Conceptbuch von A. 1560 bis 1562), 2. 1. 1560 – 24. 12. 1562

Obr. . 2. Kniha koncept (Concepti rozlični od léta 1560 a 1561), 8. 1. 1560 – 5. 9. 1561.

Vrozent' fann' fann' Adamov
vngnadaly B. G. m. k. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e.

Vrozent' fann' fann' nam milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a. v. g. p. a.

Priglasenie na svatbu

Priglasenie na svatbu
v. g. p. a. v. g. p. a. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a.

Vrozent' fann' fann' Adamov
vngnadaly B. G. m. k. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a.
na milostivost' p. f. f. k. h. e. v. g. p. a.

Priglasenie na svatbu

